

Alminnelige forretningsvilkår for handel med finansielle instrumenter m.v. i Danske Bank

Gjelder fra 1. januar 2018

(Basert på standard utarbeidet av Verdipapirforetakenes Forbund)

Disse forretningsvilkår («**Forretningsvilkårene**») er basert på norsk lovgivning og lovgivning innen EU og EØS-området som foretak med konsesjon til å yte investeringstjenester er forpliktet til å følge. Vilråene erstatter i sin helhet tidligere versjoner av forretningsvilkårene.

Danske Banks kunder («**Kunder**») anses å ha vedtatt Forretningsvilkårene som bindende for seg når Kunden inngår kundeavtale om ytelse av investeringstjenester med Danske Bank («**Avtalen**») eller etter å ha mottatt vilråene inngir ordre, inngår avtaler eller gjennomfører handler med Danske Bank.

1. Kort om Danske Bank

1.1. Kontaktinformasjon

Danske Bank
Foretaksregisteret NO 977 074 010 MVA
Postadresse: Postboks 4700, 7466 Trondheim
Telefon: Privat (+47) 987 08540,
Telefon Bedrift (+47) 987 06030

E-post: danske@danskebank.no
Hjemmeside: www.danskebank.no

1.2. Kommunikasjon med foretaket

Kundens skriftlige henvendelser skal sendes pr epost, brev eller etter avtale pr SWIFT eller annen elektronisk kommuni-

kasjon til den enhet i Danske Bank eller kontaktperson som er rette mottaker. Dersom Kunden ikke vet hvem som er rette vedkommende for henvendelsen, må Kunden kontakte Danske Bank.

Kunden kan i kommunikasjon med Danske Bank benytte norsk eller engelsk.

1.3. Tilknyttede agenter

Danske Bank kan benytte tilknyttede agenter til å markedsføre sine tjenester, skaffe oppdrag, motta og formidle ordre, plassere finansielle instrumenter og investeringstjenester som Danske Bank tilbyr. Danske Bank er ansvarlig for all virksomhet agenten forestår på Danske Banks vegne. En oversikt over Danske Banks tilknyttede agenter finnes på www.danskebank.no.

1.4. Hvilke tjenester Danske Bank har tillatelse til å yte i Norge

1.4.1. Investerings-tjenester

Danske Banks investeringstjenester og investeringsvirksomhet omfatter følgende konsesjonsbelagte tjenester:

1. mottak og formidling av ordre på vegne av kunde i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter,
2. utførelse av ordre på vegne av kunde,
3. omsetning av finansielle instrumenter for egen regning,
4. aktiv forvaltning,
5. investeringsrådgivning,
6. fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter eller plassering av finansielle instrumenter med fulltegningsgaranti,

7. plassering av finansielle instrumenter der foretaket ikke avgir fulltegningsgaranti.

1.4.2. Tilknyttede tjenester

Danske Bank tilbyr også

1. oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter,
2. rådgivning med hensyn til foretaks kapitalstruktur, industriell strategi og beslektede spørsmål, samt rådgivning og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av foretak,
3. utarbeidelse og formidling av investeringsanbefalinger, finansielle analyser og andre former for generelle anbefalinger vedrørende transaksjoner i finansielle instrumenter,
4. tjenester tilknyttet fulltegningsgaranti,
5. tjenester i tilknytning til underliggende til varederivater og derivater, når disse tjenestene har sammenheng med investeringstjenester eller tilknyttede tjenester som nevnt i bestemmelsen her.

1.5. Investeringsrådgivning

1.5.1 Danske Bank har konsesjon til å yte investeringsrådgivning. Danske Banks investeringsrådgivning er ikke å anse som uavhengig etter de betingelser som er oppstilt i lovgivningen.

1.5.2 For nærmere informasjon om hva rådgivningen er basert på, se Danske Banks hjemmeside på www.danskebank.no.

1.6 Tilsynsmyndighet

Danske Bank A/S er under tilsyn av det danske Finanstilsyn.

synet. Danske Bank i Norge er under tilsyn av det norske Finanstilsynet når det gjelder utøvelsen av de tjenester som tillatelsen omfatter.

- Finanstilsynet, Gl. Kongevej 74A, 1 850 Fredriksberg C, Danmark
- Finanstilsynet, Revierstredet 3, 0151 Oslo, Norway

2. Hva Forretningsvilkårene gjelder

2.1 Forretningsvilkårene gjelder for Danske Banks investeringstjenester, investeringsvirksomhet og tilknyttede tjenester så langt det passer, samt for tjenester vedrørende transaksjoner i instrumenter som er beslektet med finansielle instrumenter.

2.2 Forretningsvilkårene gjelder i tillegg til særskilte avtaler som inngås mellom Danske Bank og Kunden. Ved eventuell motstrid mellom slike særskilte avtaler og Forretningsvilkårene skal avtalene ha forrang.

2.3 For følgende forhold vil det kunne bli inngått særskilt avtale eller tilleggsavtale:

1. handel med og clearing av standardiserte (noterte) derivatkontrakter,
2. handel med og/eller clearing av ikke-standardiserte (OTC) derivatkontrakter,
3. aktiv forvaltning,
4. handel på kreditt,
5. tjenester i forbindelse med garantistillelse for fulltegning av emisjoner eller andre offentlige tilbud, herunder plassering av emisjoner eller tilbud og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av selskaper,
6. innlån og utlån av finansielle instrumenter,
7. oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter,
8. inngåelse av rente- og valutakontrakter,
9. inngåelse av avtale om pant og finansiell sikkerhetsstillelse,

10. handel med varederivater,
11. handel og oppgjør, herunder clearing i utenlandske markeder,
12. internetthandel, herunder direkte ordreformidling til Oslo Børs eller annet regulert marked, samt eventuell programhandel.

2.4 Handel og clearing kan også være regulert av særlige handelsregler/standardvilkår ved de enkelte utførelsesplasser¹ og oppgjørssentraler der handel og oppgjør/clearing gjennomføres. Ved motstrid mellom Forretningsvilkårene og/eller avtaler som nevnt i foregående avsnitt og slike handelsregler/standardvilkår, skal handelsregler/standardvilkår for utførelsesplassen eller oppgjørssentralen gjelde.

2.5 Danske Bank er i tillegg forpliktet til å følge regler for god forretningsskikk fastsatt for de enkelte markeder, herunder etiske normer fastsatt av Verdipapirforetakenes Forbund. De etiske normer og behandlingsregler for klagesaker i henhold til disse finnes på www.vpff.no.

3. Interessekonflikter

3.1 Danske Bank er forpliktet til å treffe egnede forholdsregler for å unngå at det oppstår interessekonflikter mellom Danske Bank og Kunder, og Kunder i mellom.

3.2 Danske Bank har retningslinjer for å håndtere og forebygge interessekonflikter. En oppsummering av retningslinjene er tilgjengelig på Danske Banks hjemmeside.

3.3 Retningslinjenes formål er å sikre at virksomhetsområdene i Danske Bank opererer uavhengig av hverandre slik at Kundens interesser ivaretas på en trygghende måte. Særlig vil Danske Bank vektlegge at det foreligger tilfredsstillende

informasjonssperrer mellom avdelinger for rådgivning eller tilrettelegging og andre avdelinger, samt mellom aktiv porteføljeforvaltning og den ordinære meglingen i Danske Bank. 3.4 Danske Banks organisering samt de særskilte taushetspliktbestemmelser som gjelder, kan medføre at Danske Banks ansatte som har kontakt med Kunden ikke kjenner til eller kan være forhindret fra å benytte informasjon som foreligger i Danske Bank selv om informasjonen kan være relevant for Kundens investeringsbeslutninger. I enkelte tilfeller vil Kundens kontaktperson(er) i Danske Bank ikke ha anledning til å utøve rådgivning med hensyn til bestemte investeringer. Danske Bank kan i slike tilfeller ikke gi begrunnelse for hvorfor banken ikke kan gi råd eller utføre en bestemt ordre.

3.5 Danske Bank og bankens ansatte kan ha egne interesser i relasjon til de handler Kunden vil foreta. Dette kan blant annet følge av:

1. rådgivning eller tilretteleggeroppdrag for det aktuelle investeringsobjekt,
2. garantistillelse eller deltagelse i fulltegningskonsortier,
3. prisstillelse (market-making), systematisk internalisering og annen egenhandel,
4. rådgivning og utførelse av ordre for andre kunder,
5. upubliserte investeringsanbefalinger (analyser) utarbeidet av Foretaket,
6. ansattes egne posisjoner.

4. Lydopptak og annen dokumentasjon

4.1 Danske Bank foretar lovpålagt lydopptak av telefon-samtaler i tilknytning til ytelse av investeringstjenester og investeringsvirksomhet, eller telefonsamtaler som er ment å føre til at det ytes investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet.

4.2 Danske Bank vil foreta lydopptak av samtlige ordrer om kjøp, salg eller tegning av finansielle instrumenter som

¹ Utførelsesplass omfatter alle handelsplasser som Danske Bank benytter, herunder Systematiske Internaliserer

inngis per telefon. Danske Bank har ikke anledning til å utføre ordre som ringes inn til telefoner som ikke er tilkoblet lydopptaksutstyr. Lydopptak og annen dokumentasjon vil bli oppbevart av Danske Bank.

4.3 Lydopptak vil bli oppbevart i en periode som samsvarer med gjeldende lovgivning beregnet fra opptaksdag, og vil normalt bli slettet etter utløpet av den pålagte oppbevarings-tiden. Lydopptak med den enkelte Kunde vil kunne gjenfinnes ved søk blant annet på tidspunkt for samtalen, inngående og utgående telefonnummer og ansatt hos Danske Bank som utførte samtalen.

4.4 Danske Bank kan bli pålagt å utlevere lydopptak til offentlig myndighet og andre som kan kreve dette i medhold av lov. I tillegg vil lydopptak kunne bli utlevert til Verdipapirforetakens Forbunds Etisk Råd, blant annet i forbindelse med behandling av klagesaker for kunden. Tilknyttede agenter og andre foretak som samarbeider med Danske Bank om ytelse av relevante investeringstjenester har tilsvarende plikt til å foreta lydopptak av samtaler med kunden i den grad det ytes slik investeringstjeneste over telefon.

4.5 Dokumentasjon av kommunikasjon gjennom andre kommunikasjonskanaler enn telefon ved ytelse av investeringstjenester vil bli oppbevart av Danske Bank i en periode som samsvarer med gjeldende rett.

4.6 Danske Bank vil etter forespørsel fra Kunden gjøre lydopptak og annen dokumentasjon tilgjengelig for Kunden. Kunden kan få nærmere informasjon om fremgangsmåten ved å ta kontakt med Danske Bank.

5. Kundeklassifisering

5.1 Danske Bank har i henhold til lovgivningen plikt til å klassifisere sine kunder i kundekategorier, henholdsvis ikke-profesjonelle kunder, profesjonelle kunder og kvalifiserte

mot-parter. Det er gitt bestemmelser i lovgivningen om hvordan kategoriseringen skal skje. Danske Bank vil informere alle kunder om i hvilken kategori de er klassifisert.

5.2 Klassifiseringen har betydning for omfanget av kundebe-skyttelsen. Det stilles større krav til blant annet informasjon og rapportering til kunder klassifisert som ikke-profesjonelle enn til kunder klassifisert som profesjonelle. Videre har Danske Bank i henhold til lovgivningen plikt til å innhente opplysninger om Kunden for å vurdere om tjenesten eller det aktuelle finansielle instrumentet/produktet er egnet eller hensiktsmessig for Kunden, henholdsvis egnethetstest og hensiktsmessighetstest. Klassifiseringen har betydning for omfanget av disse testene samt for vurderingen av hva som vil utgjøre "beste resultat" ved gjennomføring av handler for Kunden.

5.3 Kunder klassifisert som profesjonelle anses likevel for å ha særlige forutsetninger for selv å vurdere de enkelte markeder, investeringsalternativ, handler og den rådgivning Danske Bank yter. Profesjonelle kunder kan ikke påberope seg særskilte regler og vilkår som er fastsatt for å beskytte den ikke-profesjonelle kunde.

5.4 Kunden kan be Danske Bank om å endre kundeklassifiseringen.

5.5 For profesjonelle kunder som ønsker å bli behandlet som ikke-profesjonelle kunder, må Danske Bank samtykke i dette og avtale om dette må inngås mellom partene. Ikke-profesjonelle kunder som ønsker å bli klassifisert som profesjonelle kunder må oppfylle vilkår som er fastsatt i lovgivningen. Nærmere informasjon om fremgangsmåten ved omklassifisering, vilkår og om konsekvensene av omklassifisering kan fås ved henvendelse til Danske Bank.

6. Kundens ansvar for opplysninger gitt Danske Bank, fullmakter mv.

6.1 Informasjon knyttet til hvitvaskingsregelverket, FATCA, verdipapirhandellovgivningen

6.1.1 For å oppfylle kravene til å «kjenne sine kunder» etter hvitvaskingsregelverket og verdipapirhandellovgivningens bestemmelser om egnethets- og hensiktsmessighetstest, har Danske Bank plikt til å innhente og oppdatere en rekke opplysninger om Kunden. Innhenting av kundeopplysninger gjøres også for å oppfylle kravene til informasjon som kreves for transaksjonsrapportering og FATCA² - og CRS³ -rapportering i henhold til internasjonale avtaler Norge er bundet av.

6.1.2 Kunden må ved etablering av forretningsforholdet gi Danske Bank opplysninger om personnummer/organisasjonsnummer/LEI⁴, adresse, skatteland, telefonnummer, eventuelle elektroniske adresser, eiere eller reelle rettighets-havere til juridiske personer, samt personer med ordrefull-makt. Fysiske personer skal oppgi sitt eller sine statsborger-skap (NasjonalID).

6.1.3 Kunden skal oppgi penge- eller bankkontoer og verdi-papirkontoer i VPS eller annet tilsvarende register.

6.1.4 Eventuelle endringer i opplysningene skal straks med-deles Danske Bank skriftlig.

6.2 Kundens opplysninger om egen situasjon og stilling

6.2.1 Kunden forplikter seg videre til å gi Danske Bank fyllestgjørende og korrekte opplysninger om egen finansi-ell stilling, investeringserfaring og investeringsmål som er relevant for de ønskede tjenester og finansielle instrumenter.

² Foreign Account Tax Compliance Act, gjelder amerikanske borgere

³ Common Reporting Standard, gjelder innenfor OECD

⁴ Legal Entity Identifier

Slik informasjon er nødvendig for at Danske Bank skal kunne handle i Kundens beste interesse og gi råd om hvilke finansielle instrumenter det er egnet for Kunden å erverve, avhende eller fortsette å eie. Ved ytelse av investeringsrådgivning må Danske Bank dessuten sende egnethetserklæring til Kunden. Egnethetserklæringen sendes til Kunden etter at ordre er inngitt dersom investeringsrådgivning er gjennomført ved fjernkommunikasjon.

6.2.2 Kunden forplikter seg også til å informere Danske Bank dersom det skjer endringer i opplysninger som tidligere er gitt.

6.2.3 Kunden er innforstått med at Danske Bank har rett til å forete egne undersøkelser for å forsikre seg om at innhentede opplysninger er pålitelige. Foretaket er berettiget til å legge opplysninger gitt av Kunden til grunn for sin vurdering av om tjenesten eller det finansielle instrumentet er egnet eller hensiktsmessig for Kunden.

6.2.4 Videre er Kunden innforstått med at dersom Danske Bank ikke gis tilstrekkelige opplysninger, vil Danske Bank ikke kunne avgjøre om tjenesten eller det finansielle instrumentet er hensiktsmessig eller egnet for Kunden. Ved investeringsrådgivning eller aktiv forvaltning vil Kunden da bli informert om at den aktuelle tjenesten ikke kan ytes.

6.2.5 Når det gjelder de øvrige investeringstjenestene, vil Kunden i slike tilfeller bli informert om at opplysningene gitt Danske Bank er utilstrekkelige og at tjenesten eller det finansielle instrumentet da er å betrakte som uhensiktsmessig. Dersom Kunden på tross av slik advarsel fortsatt ønsker tjenesten eller det finansielle instrumentet, vil den likevel kunne bli gjennomført. Manglende eller ufullstendige opplysninger vil derved kunne redusere den investorbeskyttelse som Kunden ellers er berettiget til.

6.3 Etterlevelse av gjeldende regelverk og fullmakter

6.3.1 Kunden forplikter seg til å etterleve den lovgivning og de regler, vilkår og betingelser som til enhver tid gjelder for den enkelte utførelsesplass som handler gjøres gjennom. Det samme gjelder for oppgjør og clearing gjennom de enkelte oppgjørs- eller clearingsentraler.

6.3.2 Kunden innestår for at egen handel og oppgjør skjer i samsvar med og innenfor de tillatelser og fullmakter som måtte gjelde for Kundens handel med finansielle instrumenter. Kunden skal etter krav fra Danske Bank dokumentere slike tillatelser og fullmakter. Dersom Kunden er et utenlandsk foretak, forbeholder Danske Bank seg retten til på Kundens regning å kreve fremlagt en begrunnet juridisk uttalelse om Kundens tillatelser og fullmakter til å inngå den aktuelle handel.

6.3.3 Danske Bank kan be om en oversikt over den eller de personer som kan inngi ordre, utføre handel, inngå annen avtale knyttet til finansielle instrumenter eller som har fullmakt til å akseptere handler på vegne av Kunden. Handel eller aksept fra disse er bindende for Kunden med mindre Danske Bank ikke var i god tro med hensyn til den enkelte persons fullmakter. Kunden er ansvarlig for til enhver tid å holde Danske Bank oppdatert med hensyn til hvem som kan inngi ordre eller akseptere handler for Kunden. Danske Bank vil ikke akseptere fullmakter som angir rammer for den enkelte Kundes handel, med mindre dette på forhånd er skriftlig avtalt.

6.3.4 Kunden forplikter seg til å sikre at de midler og finansielle instrumenter som det enkelte oppdrag omfatter er fri for heftelser av enhver art, så som pant, sikkerhetsrett (tilbakeholdsrett), arrest mv. Det samme gjelder for de tilfeller der Kunden handler som fullmektig for tredjemann.

6.4 Markedsmisbruk (innsideinformasjon og markedsmanipulasjon)

6.4.1 Danske Bank gjør Kunden oppmerksom på at det er forbudt å kjøpe, selge eller oppfordre andre til å kjøpe og selge finansielle instrumenter dersom Kunden besitter innsideinformasjon som kan ha betydning for handelen.

6.4.2 Danske Bank gjør også oppmerksom på at det også er forbudt å delta i eller forsøke å delta i markedsmanipulasjon. Markedsmanipulasjon kan for eksempel være å handle på en måte som gir eller er egnet til å gi falske, uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på finansielle instrumenter, eller som sikrer at kursen på et eller flere finansielle instrumenter ligger på et unormalt eller kunstig nivå.

6.4.3 Kunden er innforstått med at overtredelse av forbud mot misbruk av innsideinformasjon og markedsmanipulasjon straffes med bøte eller fengsel.

6.5 Short salg

6.5.1 Når Danske Bank innrapporterer Kundens salg av aksjer og statsobligasjoner, plikter Danske Bank å opplyse om hvorvidt det er såkalt «short salg». Det vil være short salg dersom en kunde helt eller delvis ikke eier de solgte instrumenter på salgstidspunktet.

6.5.2 Kunden er innforstått med at Kunden er forpliktet til å informere Danske Bank dersom Kunden utfører «short salg». Dersom Kunden ikke informere om dette i forbindelse med handelen, legger Danske Bank til grunn at det ikke er tale om short salg.

6.6 Aksjesparekonto

Dersom Kunden ved inngivelse av ordre har oppgitt at mid-

lene skal registreres på en VPS-konto som er tilknyttet en aksjesparekonto (ASK), er Kunden bundet av handelen også i de tilfeller de angjeldende finansielle instrumentene ikke er omfattet av aksjesparekontoordningen, og således ikke lar seg registrere på den oppgitte aksjesparekontoen.

7. Risiko

7.1. Kunden er innforstått med at investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter er forbundet med risiko for tap. Den investerte kapital kan øke eller reduseres i verdi. Verdien av de finansielle instrumenter avhenger blant annet av svingninger i finansmarkedene, og kan øke eller reduseres i verdi. Historisk verdiutvikling og avkastning kan ikke benyttes som pålitelig indikator på fremtidig utvikling og avkastning på finansielle instrumenter.

7.2. Finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter kan ha ulik likviditetsgrad. For de mest likvide finansielle instrumentene er det sannsynlig at man omsette instrumentet uten særlig påvirkning på kursen, mens det motsatte kan være tilfelle for mindre likvide finansielle instrumenter. For enkelte instrumenter kan omsetning være krevende å få gjennomført. For mer detaljert informasjon om egenskaper knyttet til de ulike finansielle instrumenter samt til den risiko som er knyttet til handel med ulike finansielle instrumenter vises det til informasjon på www.danskebank.no. Dette materialet vil bli oversendt til Kunden forut for Danske Banks levering av tjenester til Kunden dersom dette er påkrevd. Kunden må selv evaluere risikoen forbundet med det aktuelle instrument og marked.

7.3. Kunden bør avstå fra å foreta investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter dersom Kunden selv ikke er innforstått med den risiko som er forbundet med slik investering eller handel. Kunden oppfordres til å søke råd hos Danske Bank og andre

relevante rådgivere og, etter behov, søke utfyllende informasjon i markedet før Kunden tar sin beslutning.

7.4. Alle handler Kunden gjennomfører etter at det er innhentet råd fra Danske Bank skjer på Kundens eget ansvar og etter Kundens eget skjønn og avgjørelse. Danske Bank påtar seg under enhver omstendighet intet ansvar dersom Kunden helt eller delvis fraviker de råd Danske Bank har gitt. Danske Bank garanterer ikke for noe bestemt utfall av en Kundes handel.

8. Ordre og oppdrag – avtaleslutning

8.1 Inngivelse og aksept av ordre og inngåelse av avtale

8.1.1 Ordre fra kunden kan inngis muntlig, skriftlig eller elektronisk. Det vil kunne gjelde begrensninger for inngivelse av ordre via e-post, SMS, MSN, AOL, Bloomberg, Reuters og andre meldingssystemer mv. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Danske Bank. Ordren er bindende for kunden når ordren har kommet frem til Danske Bank med mindre annet er særskilt avtalt.

8.1.2 Kunden kan også benytte seg av Danske Banks digitale handelsløsninger dersom Kunden har inngått særskilt avtale om dette. Handel gjennom Danske Banks digitale løsninger sikrer en hurtig identifikasjon av Kunden og en korrekt ekspedisjon av Kundens ordre. Danske Bank gjør oppmerksom på at ikke alle finansielle instrumenter som Danske Bank tilbyr kan handles via bankens digitale løsninger.

8.1.3 For handel i ikke-standardiserte derivater (OTC), samt handel i valuta- og renteinstrumenter, herunder veksling av valuta, vil avtale om handel anses inngått med bindende virkning når vilkår for den aktuelle avtalen er akseptert av kunden.

8.1.3 Danske Bank vil ikke være forpliktet til å utføre ordre

eller inngå avtale som Danske Bank antar vil kunne medføre brudd på offentligrettslige lover eller regler fastsatt for det/de aktuelle handelsplasser.

8.1.4 Kunden kan ikke forestå programhandel (bruke algoritmer) mot eller via Danske Bank med mindre dette er særskilt avtalt.

8.1.5 Ordre fra kunde som normalt handler for fremmed regning, dvs. for sin arbeidsgiver eller annen fysisk eller juridisk person, vil bli avvist dersom Kunden ved inngivelse av ordre ikke klart angir hvem ordren foretas for regning av. Dersom Kunden samtidig inngir ordre både for egen regning og for arbeidsgiver eller annen fysisk eller juridisk person sin regning, vil Danske Bank prioritere den oppdragsgiveren representerer.

8.2 Oppdragsperiode for ordre

8.2.1 For ordre knyttet til handel i finansielle instrumenter gjelder ordren oppdragsdagen eller til stenging av det regulerte markedet ordren er lagt inn på og bortfaller deretter, med mindre annet er avtalt eller fremgår for den aktuelle ordretype eller ordrespesifikasjon. For andre oppdrag avtales oppdragets varighet særskilt.

8.2.2 Oppdragsdag er den dag Kundens ordre til Danske Bank om å kjøpe eller selge finansielle instrumenter gjennom eller til/fra et annet foretak er kommet frem til Danske Bank. For de tilfeller Danske Bank initierer en handel, anses oppdragsdag å være den dag Danske Bank tar kontakt med Kunden og får aksept for oppdraget vedrørende kjøp eller salg av de aktuelle finansielle instrumenter.

8.2.3 Ordren kan tilbakekalles i den grad den ikke er utført av Danske Bank. Dersom Danske Bank som ledd i utførelsen har videreplassert ordren helt eller delvis til andre, kan tilbaketrekking av ordre kun gjøres i den utstrekning Danske

Bank kan få tilbakekalt den videreplasserte ordren.

8.3 Retningslinjer for ordreførelse

8.3.1 Danske Bank er forpliktet til å gjennomføre alle tiltak som er tilstrekkelige til å sikre Kunden best mulige resultat ved utførelse av mottatte ordre innenfor oppdragsperiodens varighet. Danske Bank har utarbeidet retningslinjer for ordreførelse som blant annet angir i hvilke utførelsesplasser transaksjoner i ulike finansielle instrumenter kan gjennomføres. Handler vil bli gjennomført i overensstemmelse med disse retningslinjene med mindre Kunden har gitt spesifikke instruksjoner om hvordan handelen skal gjennomføres. Ordren vil i så tilfelle utføres i tråd med Kundens instruksjon.

8.3.2 Danske Bank forbeholder seg rett til å aggregere Kundens ordre med ordre fra andre kunder, personer eller foretak som er eller ikke er tilknyttet Danske Bank som beskrevet i retningslinjene for ordreførelse. Aggregering av ordre vil kunne finne sted dersom det er usannsynlig at aggregering generelt vil være til ulempe for Kundene. Kunden er imidlertid innforstått med at aggregering av ordre i enkelttilfeller kan medføre en ulempe.

8.3.3 Danske Bank forbeholder seg også rett til å aggregere Kundens ordre med transaksjoner foretatt for Danske Banks egen regning. Dersom den samlede ordren kun delvis utføres vil Kundens ordre i utgangspunktet bli prioritert fremfor Danske Banks ordre. Unntak fra dette gjelder imidlertid dersom Danske Bank ikke hadde kunnet utføre handelen på tilsvarende fordelaktige vilkår uten aggregeringen.

8.3.4 De til enhver tid gjeldende retningslinjer for ordreførelse ligger på Danske Banks hjemmesider www.danske.bank.no og vil bli ansett som godkjent av Kunden ved inngåelse av Kundeavtalen. Kunden har i denne avtalen uttrykkelig samtykket i at Danske Bank kan handle finansielle instrumenter for Kunden utenfor en handelsplass.

8.4 Nærmere om særskilte handelsregler

For handel med finansielle instrumenter på handelsplasser gjelder handelsreglene på utførelsesplassen også i forholdet mellom Kunden og Danske Bank så langt de passer. Dette regelverket omhandler normalt registrering av ordre og handler i handelssystemet på handelsplassen eller utførelsesplassen, herunder hvilke ordrebetingelser som generelt kan benyttes og de nærmere regler for prioritering og gyldighet med videre.

8.5 Kansellering av ordre og omsetning

8.5.1 I henhold til aktuelle handelsregler til aktuelle handelsregler på utførelsesplassen vil den enkelte utførelsesplass under gitte forutsetninger kunne kansellere ordre og omsetninger. Slik sletting vil være bindende for Kunden.

8.5.2 Dersom en handel er generert ved en feil eller med et uhell, kan handelen bli annullert i samsvar med utførelsesplassens regler eller som følge av annen regulering.

9. Ordretyper, Systematisk Internaliserer med mer.

9.1 Ordretyper

9.1.1 Danske Bank tilbyr følgende ordretyper:

- i. Markedsordre:
 - a. Markedsordre med limit (limitordre)
 - b. Markedsordre uten limit (markedsordre)
 - c. Strakshandel

ii. Gjennomsnittskursordre.

9.2 Markedsordre med og uten limit

9.2.1 Danske Bank velger utførelsesplass og den måten ordren skal søkes gjennomført på i samsvar med bankens

retningslinjer for ordreførelse.

9.2.2 Når Danske Bank gjennomfører Kundens ordre på en utførelsesplass eller via en annen megler, inngås eller avtales handlene i Danske Banks navn, men for Kundens regning. Dette betegnes som å handle i kommisjon.

9.2.3 Limitordre og markedsordre

Kunden kan velge å avgi sin ordre som en «markedsordre med limit» eller som en «markedsordre uten limit».

9.2.4 Dersom Kunden ønsker å kjøpe eller selge til en bestemt kurs, velger Kunden ordretype «markedsordre med limit» og fastsetter en limitkurs. Danske Bank gjør oppmerksom på at det kan være begrensninger på hvor mye fastsatt limit kan avvike fra gjeldende markedskurs på det enkelte finansielle instrumentet.

9.2.5 Når Kunden setter en limit på en ordre, anser Danske Bank det som en instruks fra Kundens side om at Kundens limitordre ikke skal offentliggjøres med mindre den kan gjennomføres øyeblikkelig under de gjeldende markedsvilkår.

9.2.6 Danske Bank eller den utvalgte megler, vil søke å utføre ordren når kursen tilsvarer den kurs som Kunden har fastsatt.

9.2.7 Dersom Kunden velger «markedsordre uten limit», vil Danske Bank på bakgrunn av gjeldende markedsforhold, fastsette hvilken limitkurs banken skal forsøke å gjennomføre Kundens ordre til. Dersom Danske Bank velger å gjennomføre ordren via et annet megler, kan limitering skje hos den valgte verdipapirhandler.

9.2.8 Manglende limitering av ordre innebærer en risiko for kjøp eller salg til en kurs som avviker fra Kundens forventninger. Noen finansielle instrumenter har større kurssvingninger enn andre og jo lavere kursen er, jo større er det

prosentvise kursutslag hvis kursen faller eller stiger med for eksempel 1 «kurspoint». Markedsforhold gjør også at kursen på et finansielt instrument som tidligere har ligget stabilt kan falle eller stige kraftig. Avgivelse av ordre utenfor bankens og den aktuelle utførelsesplassens åpningstid innebærer en større risiko for at kursen har endret seg i perioden mellom Kunden beslutning til handelen kan gjennomføres.

9.3 Handelsplasser⁵ / Utførelsesplasser⁶

9.3.1 Danske Bank velger de utførelsesplasser som banken mener er i stand å gi best mulig utførelse av ordre. Oversikt over de vesentligste utførelsesplasser banken benytter og kriteriene for utvelgelsen er beskrevet i bankens retningslinjer for utførelse av kundeordre.

9.3.2 Danske Bank kan velge å handle direkte på et regulert marked dersom banken er medlem av dette markedet. Danske Bank kan også velge å handle på andre organiserte markeder, multilaterale handelsfasiliteter (MHF) og organiserte handelsfasiliteter (OHF).

9.3.3 Danske Bank kan være motpart (kjøper eller selger) i en handel banken gjennomfører på en handelsplass (selvintreden/ egenhandel). Dette kan skje ved at handelen inngås direkte med Danske Bank, men i henhold til reglene som gjelder for den aktuelle handelsplass eller utførelsesplass. Det vil fremgå av Kundens sluttsekk at handelen er inngått på det aktuelle markedet med Danske Bank som motpart.

9.3.4 Danske Bank har anledning til å utføre Kundens ordre utenfor en handelsplass, såkalt OTC-handel (Over The Counter). Her vil handelen gjøres direkte med Danske Bank eller med utførelsesplassen valgt som banken har valgt, som motpart. Denne type handel vil bli beskrevet som OTC på

sluttsekkdelen.

9.3.5 Dersom Danske Bank inngår handelen med en annen megler, kan megleren utenom å gjennomføre handelen direkte med seg selv - velge å gjennomføre handelen på eller via en handels- eller utførelsesplass.

9.3.6 For enkelte verdipapirer vil ikke Kundens ordre bli gjennomført som et kjøp eller salg, men som en tegning eller innløsning hos en utsteder. Dette gjelder ved emisjoner hvor det aktuelle finansielle instrumentet tilbys for første gang. Tilsvarende gjelder for andeler i kollektive investeringsordninger som for eksempel verdipapirfond. Tegning og innløsning i slike tilfelle vil skje i henhold til reglene i det relevant prospekt.

9.4 Gjennomføring av Kundens ordre

9.4.1 Kundens ordre vil bli forsøkt gjennomført så raskt som mulig. Dersom en ordre blir lagt inn utenfor det tidsrom hvor banken utfører ordre i det aktuelle finansielle instrumentet, vil ordre først bli forsøkt gjennomført når banken igjen åpner for handel på det relevant markedet.

9.4.2 Når Danske Bank utfører en markedsordre, gjelder den valgte utførelsesplass eller megler sine regler for handel.

9.4.3 De enkelte handelsplasser eller utførelsesplasser har ulike muligheter for å handle markedsordre og Danske Bank eller den valgte megler beslutter hvordan disse muligheter skal benyttes.

9.4.4 Når Danske Bank søker å utføre en ordre, kan det forekomme at:

- Ordren kun handles i det omfang den kan kobles helt eller delvis med en annen ordre
- Ordren kan deles eller samles og handles til forskjellige priser i løpet av handelsdagen.

9.4.5 Det kan være forskjellige årsaker til at en ordre ikke blir helt eller delvis gjennomført. Dette vil ofte skyldes at kursutviklingen ikke gjør det mulig å handle til fastsatt limitkurs eller det er manglende likviditet i det aktuelle finansielle instrumentet.

9.5 Strakshandel

9.5.1 Danske Bank tilbyr strakshandel i et utvalg norske og utenlandske finansielle instrumenter. Banken fastsetter fortløpende hvilke finansielle instrumenter og opp til hvilket beløp som er omfattet av bankens tilbud om strakshandel.

9.5.2 Ved en strakshandel handler Kunden med Danske Bank som motpart (kjøper eller selger) til en kurs som banken fastsetter og som Kunden kjenner før Kunden handler. Handelen inngås ved at Kunden aksepterer kursen. Danske Bank kan deretter velge å gjennomføre handelen på en utførelsesplass uten at dette påvirker den kursen som Kunden har akseptert.

9.5.3 Danske Bank forbeholder seg retten til å begrense utførelsen av ordre ved strakshandel dersom banken på samme tidspunkt mottar store eller mange ordre i det samme finansielle instrumentet fra en eller flere kunder.

9.5.4 Kunden er innforstått med at det ikke er tillatt å påvirke strakshandelskursen ved selv å legge motsatt-rettete ordre ut på det marked hvor Kunden selv ønsker å kjøpe eller selge finansielle instrumenter. En slik adferd er å regne som markedsmanipulasjon og straffes med bøter og/eller fengsel.

9.6 Fastsettelse av strakshandelskurser

9.6.1 Når Danske Bank fastsetter strakshandelskurser, tilbyr banken en kurs som er den samme eller bedre enn den banken selv kan oppnå på den relevante handelsplass -tid,

⁵ Regulert marked, multilateral handelsfasilitet og organisert handelsfasilitet

⁶ Handelsplass, systematisk internaliserer, prisstiller eller pristilbyder

mengde og handelsvilkår tatt i betraktning.

9.6.2 For finansielle instrumenter som handles på Nasdaq København, Stockholm og Helsinki samt Oslo Børs, fastsetter banken en kurs som ligger innenfor eller på beste kjøp-/salgskurs (bid/offer) på de ovenfor nevnte handelsplasser.

9.6.3 Dersom Kunden handler etter at de ovennevnte handelsplasser er stengt, fastsetter Danske Bank strakshandelskursen med utgangspunkt i kursen ved handelsplassens stengtetid. Kursen blir imidlertid endret dersom det har inntruffet hendelser som påvirker kursen etter at handelsplassen er stengt.

9.6.4 Hvis det ikke foreligger aktuelle kjøps- og salgskurser på de ovennevnte handelsplasser, eller hvis det finansielle instrumentet ikke er tatt opp til handel på disse handelsplassene, fastsetter Danske Bank strakshandelskursen på bakgrunn av aktuelle markedsforhold, herunder

- tilbud og etterspørsel
- det senest omsatte kursnivåkurs
- påvirkende hendelser -nasjonale og internasjonale
- tilgjengelige opplysninger om utstedelser og utsteders bransje
- kursutvikling på tilsvarende instrumenter – gjelder kun obligasjoner
- prisopplysninger fra utsteder (gjelder kun andeler i kollektive investeringsforeninger, for eksempel fondsandeler).

9.6.5 Danske Bank oppdaterer løpende bankens kjøps- og salgskurser for de finansielle instrumenter banken tilbyr strakshandel i. Banken kan trekke tilbake kjøps- og salgskurser under usedvanlige markedsforhold. For visse strakshandler gjelder tilleggsbestemmelser som beskrevet i kapitlet nedenfor.

9.7 Særlig om systematisk internalisering

9.7.1 Danske Bank er «systematisk internaliserer» (SI) i et finansielt instrument, hvis banken hyppig og på en organisert og systematisk måte handler instrumentet med sine Kunder gjennom bankens egenbeholdning utenfor en handelsplass.

9.7.2 Når Danske Bank opptrer som systematisk internaliserer, har banken plikt til å offentliggjøre priser til å sine Kunder i det aktuelle finansielle instrumentet.

9.7.3 Det vil fremgå av Kundens sluttseddel om en strakshandel er gjennomført etter reglene om systematisk internalisering.

9.7.4 Listen over relevante finansielle instrumenter samt de gjeldende kurser ligger på bankens hjemmeside. Der ligger det også informasjon om eventuelle begrensninger i adgangen til å handle disse finansielle instrumentene, herunder informasjon om de øvre beløpsgrensene.

9.7.5 En nærmere beskrivelse for hvordan Danske Bank fastsetter prisen for de finansielle instrumentene hvor Danske Bank er systematisk internaliserer finnes i bankens Retningslinjer for ordreutførelse.

9.8 Gjennomsnittskursordre

9.8.1 Kunden kan handle visse finansielle instrumenter på gjennomsnittskursordre. Dette innebærer at avregning skjer til en gjennomsnittskurs. Kunden handler med banken som motpart og utførelsesplass.

9.8.2 Kunden kan handle utvalgte aksjer og andeler i kollektive investeringsordninger som er tatt opp til handel på Nasdaq København til gjennomsnittskurs.

9.8.3 Danske Bank er kjøper eller selger ved gjennomsnittskurshandler. Ordren utføres senest på den første bankdag etter at Danske Bank har mottatt Kundens ordre.

9.8.4 Danske Bank avregner handelen til den vektede gjennomsnittskurs som beregnes av Nasdaq København ved handelsdagens slutt med fradrag eller tillegg av bankens ordinære tillegg/fradrag. Oversikt over bankens tillegg /fradrag ligger på bankens hjemmeside.

9.8.5 Dersom det ikke er løpende handel i det aktuelle finansielle instrumentet, kan Danske Bank fastsette en kurs. Tilsvarende gjelder dersom det på handelstidspunktet den etterfølgende handelsdag ikke foreligger noen kjøps/salgpriser i Nasdaq Københavns handelssystemer.

9.8.6 Kursen fastsettes på bakgrunn av:

- tilbud og etterspørsel
- det senest omsatte kursnivå
- kurspåvirkende hendelser -nasjonale og internasjonale
- tilgjengelige opplysninger om utstedelser og utsteders bransje
- prisopplysninger fra utsteder (gjelder kun andeler i kollektive investeringsforeninger, for eksempel investeringsforenings-beviser).

9.8.7 Hvis omsetningen på Nasdaq Københavns handelssystem på handelsdagen er mindre enn ordrens størrelse, har ikke Danske Bank plikt til å avregne ordren.

9.8.8 Danske Bank plikter heller ikke å avregne Kundens ordre dersom banken kun kan skaffe de finansielle instrumentene til en kurs som overstiger den beregnede, vektede gjennomsnittskurs ved handelsdagens avslutning.

10. Levering og betaling (oppgjør) av finansielle instrumenter i Norge

10.1 Omsettelige verdipapirer, verdipapirfondsandeler, standardiserte finansielle terminkontrakter og opsjoner samt sertifikater

10.1.1 For handel i Norge av omsettelige verdipapirer på regulerte markeder, verdipapirfondsandeler, standardiserte finansielle terminkontrakter og opsjoner på kjøp eller salg av finansielle instrumenter registrert i Verdipapirsentralen (VPS), samt for sertifikater, er den ordinære oppgjørsfrist tre børsdager (T+2), med mindre annet er avtalt. Med børsdag menes enhver dag norsk børs holder åpent. Oppgjørsfrist beregnes fra og med handelsdag til og med oppgjørsdag.

10.1.2 Oppgjør er betinget av at Kunden stiller til disposisjon for Danske Bank nødvendige midler og finansielle instrumenter på eller før oppgjørsdag. Med mindre annet er særskilt avtalt har Danske Bank Kundens tillatelse og fullmakt til, i samsvar med den enkelte handel eller transaksjon, å belaste Kundens penge- eller bankkonto eller å inngi anmodning om belastning av Kundens penge- eller bankkonto, så fremt ikke den aktuelle bank krever at særskilt skriftlig belastningsfullmakt skal være inngitt av Kunden.

10.1.3 Kunden anses å ha betalt kjøpesummen til Danske Bank når denne er godskrevet på Danske Banks bankkonto med valuteringsenest på oppgjørsdag.

10.1.4 Kunden anses å ha levert VPS-registrerte finansielle instrumenter til Danske Bank når de finansielle instrumentene er mottatt på en av Danske Banks verdipapirkontoer i VPS eller på en annen verdipapirkonto i VPS som Danske Bank har angitt.

10.1.5 Kunden plikter innen oppgjørsfristen å levere de solgte finansielle instrumenter til Danske Bank eller frigi de solg-

te finansielle instrumenter på sin verdipapirkonto i VPS eller annet tilsvarende register. Inngivelse av ordre om salg av finansielle instrumenter eller aksept av et salgstilbud medfører, med mindre annet er skriftlig avtalt, at Danske Bank er gitt fullmakt til å anmode Kundens kontofører om frigivelse av de aktuelle finansielle instrumenter. Levering av fysiske finansielle instrumenter skal skje i henhold til særskilt avtale med Danske Bank.

10.1.6 For finansielle instrumenter som enten er tatt opp til clearing i en CCP⁷, eller registrert i en CSD⁸, eller notert på en handelsplass vil det automatisk iverksettes dekningskjøp dersom det finansielle instrumentet ikke er levert senest et visst antall dager etter oppgjørsfristen. Normalt vil det fire dager etter oppgjørsfristen. Denne fristen kan forlenges til syv dager for instrumenter som handler på mindre likvide handelsplasser og til femten dager for finansielle instrumenter notert på en SMB børs.

10.1.7 Den enkelte CCP, CSD eller handelsplass har egne myndighetsgodkjente regler om dekningskjøp som er fastsatt i henhold til lovgivningen om verdipapirsentraler og oppgjørsvirksomhet.

10.1.8 Dekningskjøp iverksettes av CCP dersom instrumentet cleares av CCP. Dersom instrumentet handles på en handelsplass og ikke cleares av CCP iverksettes dekningskjøp av handelsplassen. I de tilfeller hvor instrumentet verken cleares av CCP eller handles på handelsplass iverksettes dekningskjøp av CSD. Mislykkes dette dekningskjøpet har den kjøpende part mulighet til å velge mellom utsettelse av levering eller kontantkompensasjon.

10.1.9 Ved forsinket levering gjelder et lovbestemt sank-

sjonssystem. CCP'en, CSD'en eller handelsplassen vil utferdige avgift/bot til den selgende part som følge av misligholdet, uansett om dekningskjøp foretas eller ikke. Avgiften/botens størrelse er standardisert og uavhengig av selgerens skyld (objektivt ansvar). Avgiften/botens størrelse er standardisert i henhold til gjeldende rettsregler.

10.2 Valuta (spot)

10.2.1 For handel med valuta (spot) er den ordinære oppgjørsfrist tre bankdager (T+2) (handelsdag inkludert), med mindre annet er avtalt. Med bankdag menes dag banker i det aktuelle markedet holder åpent. Oppgjørsfrist beregnes fra og med handelsdag til og med oppgjørsdag.

10.3 Øvrige finansielle instrumenter

10.3.1 For andre finansielle instrumenter gjelder særlige oppgjørsfrister og oppgjørsregler. Disse oppgjørsregler og oppgjørsfrister vil fremgå av de særskilte avtalene, og undertiden kunne fremgå av eventuell produktinformasjon for det enkelte produkt. For handel i ikke-standardiserte derivater (OTC), samt handel i valuta- og renteinstrumenter, herunder veksling av valuta, vil oppgjørsfrister og oppgjørsregler kunne avtales ved avtaleinngåelse. I slike tilfeller vil oppgjørsfrister og oppgjørsregler kunne avtales ved avtaleinngåelse. I slike tilfeller vil oppgjørsregler fremgå av bekreftelsen som sendes Kunden etter at avtalen er inngått.

11. Rapportering om utførte tjenester – bekreftelse på avtaler og utførte oppdrag

11.1 Danske Bank vil ved sluttsettelse/bekreftelse eller på annen måte, rapportere straks eller senest den første bankdag etter at handelen er inngått, til Kunden om de tjenester banken har utført eller de avtaler som er inngått. I den grad det er relevant vil sluttsettelse/ bekreftelse omfatte opplysninger om omkostninger i forbindelse med den handel

som er gjennomført for Kunden i henhold til rettsregler som gjelder for dette. Utover dette vil sluttseddel/bekreftelse inneholde informasjon i henhold til den til enhver tid gjeldende rett.

11.2 Bekreftelser som skal påtegnes av Kunden, skal straks etter mottak påtegnes og deretter sendes i retur til Danske Bank slik dette er angitt i bekreftelsen eller på annen måte avtalt med Kunden.

11.3 Danske Bank forbeholder seg rett til å korrigere åpenbare feil i sluttseddel eller annen bekreftelse. Slik korrigerings skal gjøres straks feilen blir oppdaget.

11.4 Levering av finansielle instrumenter registrert i VPS kan bekreftes ved endringsmelding fra VPS i den grad Kunden har avtalt med kontofører å motta slike bekreftelser.

12. Angrerett

12.1 Det er ikke angrerett etter lovgivningen på de tjenester og den handel i finansielle instrumenter som omfattes av Forretningsvilkårene.

13. Reklamasjon mellom Danske Bank og Kunden

13.1 Dersom Kunden har avtalt å motta sluttseddel eller annen bekreftelse per e-post eller annet elektronisk medium og Kunden ikke har mottatt slik sluttseddel eller bekreftelse innen utgangen av første børsdag/bankdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, må Kunden så raskt som mulig og senest innen utgangen av andre børsdag/bankdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, meddele dette til Danske Bank.

13.2 Dersom Kunden har avtalt å motta sluttseddel eller annen bekreftelse per ordinær post og Kunden ikke har mottatt sluttseddel eller annen bekreftelse innen tre børsdager og

innen syv børsdager for Kunder med utenlandsk adresse etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, må Kunden så raskt som mulig og senest innen utgangen av henholdsvis fjerde og åttende børsdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp meddele dette til Danske Bank.

13.3 Kunden skal straks etter mottak av sluttseddel eller annen bekreftelse kontrollere denne og skal så snart som mulig etter mottakelse og senest innen utgangen av neste børsdag/bankdag - dersom reklamasjon ikke kunne inngis innen normal kontortids utløp på mottaksdagen - gi melding til den aktuelle enhet i Danske Bank dersom han vil gjøre gjeldende at noe av det som fremkommer av sluttseddel/bekreftelsen er i strid med ordren, oppdraget eller den inngåtte handel. Dersom Kunden ikke reklamerer som angitt over, vil Kunden kunne bli bundet av slik sluttseddel/bekreftelse selv om denne ikke er i samsvar med inngått avtale for handelen.

13.4 Dersom levering til Kunden av finansielle instrumenter registrert i VPS ikke er skjedd på oppgjørsdag og Kunden har stillet de nødvendige midler til disposisjon for Danske Bank, må Kunden straks kontakte Danske Bank og eventuelt erklære heving overfor Danske Bank dersom Kunden vil påberope forsinkelsen som grunnlag for å heve avtalen. Hevingserklæringen vil imidlertid ikke få noen virkning dersom Kunden mottar oppfyllelse innen de frister som er fastsatt for dekningskjøp av den relevante CCP, CSD eller VPS. Kunden har i denne perioden ikke rett til å slutte dekningsavtale for Danske Banks regning og risiko.

13.5 Med "straks" i foregående ledd forstås samme dag eller - dersom reklamasjon eller innsigelse ikke kunne inngis innen normal kontortids utløp - senest innen utgangen av neste børsdag. Fristen regnes fra det tidligste av:

- det tidspunkt Kunden fikk eller burde fått kunnskap om at levering ikke er skjedd ved innsyn på VPS-konto, ved

hjelpe av elektronisk bekreftelsessystem, ved underretning fra forvalter eller på annen måte; eller,

- det tidspunkt endringsmelding fra VPS kom frem til eller i henhold til tiden for ordinær postgang burde ha kommet frem til den adresse Kunden har oppgitt.

13.6 Dersom betaling til Kunden ikke er skjedd til den tid som er fastsatt i avtalen og Kunden har levert de aktuelle finansielle instrumenter eller stilt disse til disposisjon for Danske Bank, må Kunden straks Kunden har konstatert eller burde ha konstatert at oppgjør ikke er mottatt, kontakte Danske Bank. Kunden kan bare påberope forsinkelsen som grunnlag for å fremme krav om forsinkelsesrente.

13.7 For handel med finansielle instrumenter gjennom Danske Bank gjelder de alminnelige regler om avtalers ugyldighet tilsvarende i forholdet mellom kjøperen og selgeren. Dersom Kunden vil gjøre gjeldende at en avtale ikke er bindende grunnet ugyldighet, må Kunden fremsette innsigelse om dette straks etter at Kunden fikk kunnskap om eller burde fått kunnskap om de forhold som påberopes som grunnlag for ugyldigheten. I alle tilfelle må innsigelsen være fremsatt innen seks måneder etter at avtalen er sluttet. Slik innsigelse vil ha slik virkning i forhold til Danske Bank som følger av de alminnelige regler om avtalers ugyldighet.

13.8 Muntlig reklamasjon eller innsigelse skal umiddelbart bekreftes skriftlig.

13.9 Dellevering til Kunden gir ikke rett til å heve avtalen med mindre Kunden har tatt uttrykkelig forbehold om full levering.

13.10 For avtaler om handel med valuta (valutaspot) skal reklamasjonsfristene beregnes ut fra bankdager og ikke børsdager.

13.11 Dersom Kunden ikke har reklamert innenfor den

tid som er angitt ovenfor, anses reklamasjonsretten som bortfalt.

13.12 Dersom Danske Bank er Kontofører Investor i VPS for Kunden, skal Kunden straks gi melding til Danske Bank vedrørende feil i registreringen på VPS-kontoen. Dersom slik melding ikke er mottatt av Danske Bank innen utgangen av påfølgende børsdag etter at Kunden mottok endringsmelding fra VPS, skal Kunden anses for å ha aksepterte Danske Banks registrering.

14. Mislighold

14.1 Kunden anses å ha misligholdt sine forpliktelser i henhold til Forretningsvilkårene blant annet når:

1. levering av finansielle instrumenter eller penger ikke skjer innen oppgjørsfristen eller Kunden ikke oppfyller enhver annen vesentlig forpliktelse etter Forretningsvilkårene,
2. Kunden inngår særskilt avtale med sine kreditorer om betalingsutsettelse, blir insolvent, innleder gjeldsforhandlinger av enhver art, innstiller sine betalinger eller tas under konkursbehandling eller offentlig administrasjon,
3. Kunden avviker sin virksomhet eller vesentlige deler av denne.

14.2 Danske Bank har ved mislighold rett, men ikke plikt til å:

1. Erklære samtlige uoppgjorte handler som misligholdt og ikke utførte oppdrag som kansellert og avsluttet;
2. Utøve sin sikkerhetsrett, Danske Bank har tilbakeholdsrett i de finansielle instrumenter som Danske Bank har kjøpt for Kunden. Dersom Kunden ikke har betalt kjøpesummen innen tre - 3 - dager etter oppgjørsfristen kan Danske Bank, med mindre annet er skriftlig avtalt,

og uten ytterligere varsel, selge de finansielle instrumentene for Kundens regning og risiko til dekning av Danske Banks krav. Slikt salg skal normalt skje til børskurs eller en kurs som etter markedets stilling er rimelig. Dersom de aktuelle finansielle instrumenter er overført til Kundens verdipapirkonto i VPS eller annet tilsvarende register for finansielle instrumenter anses Kunden å ha frigitt de finansielle instrumentene eller å ha gitt fullmakt til slik frigivelse for gjennomføring av dekningsalget;

3. Realisere andre aktiva enn de som er omfattet av punkt 2 ovenfor, og Kunden anses å ha samtykket i slikt tvangssalg gjennom uavhengig megler;
4. Stenge alle posisjoner som er gjenstand for sikkerhetsstillelse og/eller marginberegning;
5. Benytte til motregning samtlige av Danske Banks tilgodehavende mot Kunden fra andre finansielle instrumenter og eller tjenester, herunder krav på kurtasje, utlegg for skatter og avgifter, krav på renter mv. og utgifter eller tap som følge av Kundens mislighold av en eller flere forpliktelser overfor Danske Bank, overfor ethvert tilgodehavende Kunden har mot Danske Bank på misligholdtidspunktet - enten kravene er i samme eller ulik valuta. Krav i utenlandsk valuta blir å omregne til NOK etter markedskurs på misligholdtidspunktet;
6. Gjennomføre for Kundens regning og risiko hva Danske Bank anser nødvendig til dekning eller reduksjon av tap eller ansvar som følge av avtaler inngått for eller på vegne av Kunden, herunder reversering av transaksjoner;
7. Umiddelbart foreta dekningskjøp eller innlån av finansielle instrumenter for Kundens regning og risiko for å oppfylle sine leveringsforpliktelser overfor sin motpart, dersom Kunden ikke leverer avtalte ytelse eller beløp, herunder ikke leverer de finansielle instru-

menter på avtalt tidspunkt til Danske Bank. Dersom dekningskjøp ikke gjennomføres av Danske Bank vil dekningskjøp iverksettes etter rettsregler fastsatt i lovgivningen for CCP'er, CDS'er eller handelsplassen. Tilsvarende kan Danske Bank foreta de handlinger Danske Bank anser nødvendig for å redusere det tap eller ansvar som følger av Kundens mislighold av avtale inngått med Danske Bank, herunder foreta handlinger for å reduserer risiko for tap knyttet til endringer i valutakurser, renter samt andre kurser eller priser som Kundens handel er knyttet til. Kunden plikter å erstatte Danske Banks eventuelle tap med tillegg av forsinkelsesrente og eventuelle gebyrer;

8. Kreve dekket alle kostnader og tap Danske Bank er blitt påført som følge av Kundens mislighold, herunder, men ikke begrenset til, avgift eller bot utferdiget til Danske Bank av den relevante CCP, CSD eller handelsplass, utgifter påløpt ved utføring av dekningskjøp eller innlån av finansielle instrumenter, kurstap ved dekningshandel og reverserings-forretninger, tap som følge av endringer i valutakurser, renter m.m. og andre forsinkelsesgebyrer.

14.3 Ved transaksjoner som følge av Kundens mislighold eller forventede mislighold bærer Kunden risikoen for kurs- eller markedsendringer frem til transaksjonen er gjennomført.

14.4 Danske Bank har ved Kundens mislighold for øvrig en rett men ikke plikt til å si opp denne Avtalen med umiddelbar virkning. For øvrig gjelder kjøpslovens bestemmelser om forventet (antesipert) mislighold, herunder heving ved slikt mislighold

15. Renter ved mislighold

Ved Danske Banks eller Kundens mislighold svares rente tilsvarende til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente, jf. forsinkelsesrenteloven⁹, med mindre annet er særskilt avtalt.

16. Handel i utlandet, herunder oppbevaring av kunders aktiva.

16.1 For handel med og oppgjør av utenlandske finansielle instrumenter henvises det til de handelsregler og oppgjørs- eller leveringsbetingelser som er fastsatt i det land eller av det regulerte markedet hvor de finansielle instrumenter er kjøpt eller solgt. Det vises for øvrig til den særskilte avtale som vil kunne inngås for denne type handel.

16.2 Dersom finansielle instrumenter eller kundemidler er oppbevart i en annen jurisdiksjon i forbindelse med ytelse av investeringstjenester eller tilknyttet tjeneste, vil Danske Bank informere Kunden om dette. Kunden er innforstått med at Kundens rettigheter i forbindelse med slike aktiva kan avvike fra det som gjelder i Norge. Kunden er videre innforstått med at oppgjør og sikkerhetsstillelse i utenlandske markeder kan innebære at Kundens aktiva som er avgitt til oppgjør eller som sikkerhetsstillelse ikke holdes adskilt fra det eller de av Danske Bank benyttede utenlandske verdipapirforetaks og/eller oppgjørsrepresentanters egne midler.

16.3 Kunden er innforstått med at han selv bærer risikoen for egne aktiva som er overført til utenlandske banker, verdipapirforetak, oppgjørsagenter, oppgjørssentraler og lignende i form av oppgjør eller sikkerhetsstillelse, og at Danske Banks ansvar overfor Kunden for slike aktiva er begrenset i samsvar med lover og regler i det aktuelle land eller på det aktuelle marked.

16.4 Danske Bank påtar seg uansett ikke noe ansvar ut over det som vil følge etter norsk rett, se punkt 21, med mindre annet er skriftlig avtalt med Kunden.

17. Godtgjørelse

17.1 Danske Banks godtgjørelse i form av kurtasje, kursdifferanse eller annet, eventuelt med tillegg av avgifter knyttet til handel og clearing med videre vil være gjenstand for individuell avtale.

17.2 Kurtasje er en provisjon (godtgjørelse) som legges til eller trekkes fra verdien av de finansielle instrumenter som Kunden kjøper eller selger. Kurtasje angis normalt som en prosentsats. Inntil et bestemt investeringsbeløp, betaler Kunden en bestemt minimumskurtasje. Alternativt kan godtgjørelse beregnes som en kursdifferanse, dvs. et påslag på kjøperkurs eller et fradrag i salgskurs. For derivater og sammensatte finansielle instrumenter vil det normalt være andre kostnadselementer for Kunden enn nevnt foran.

17.3 Kunden vil før gjennomføring av en tjeneste motta nærmere informasjon om betalingsbetingelser og de totale kostnader Kunden skal betale for det enkelte finansielle instrumentet, investeringstjenesten eller tilknyttet tjeneste. Herunder skal det opplyses om provisjoner, gebyrer og alle skatter og avgifter som skal betales via Danske Bank. Om kostnadene ikke kan angis presist, skal grunnlaget for beregningen opplyses. I tillegg skal det opplyses om det kan forekomme andre avgifter og/eller kostnader som ikke betales eller blir pålagt gjennom Danske Bank.

17.4 For nærmere informasjon om Danske Banks godtgjørelse, se Danske Banks hjemmeside på www.danskebank.no.

17.5 Danske Bank forbeholder seg retten til å gjøre fradrag i Kundens tilgodehavende for omkostninger som nevnt i første ledd, samt for eventuelle skatter, omsetningsavgifter og lignende.

17.6 For de tilfeller der handel ikke kommer i stand vil Danske Bank ikke kreve godtgjørelse med mindre annet er særskilt avtalt.

18. Kontoføring i den Norske Verdipapirsentralen (VPS), andre verdipapirsentraler (CSD) og depot

18.1 Dersom Danske Bank har finansielle instrumenter til forvaltning eller depot for kunden eller skal være kontofører for Kundens VPS-konto eller verdipapirkonto i annet tilsvarende register, skal det inngås egen avtale om dette.

18.2 Med mindre annet følger av annen inngått avtale, gjelder det som er fastsatt under for kontoføring i VPS, i andre CSDer og for oppbevaring/forvaltning i depot.

18.3 Hvor Danske Bank skal opptre som Kundens Kontofører Investor i VPS/andre CSDer, har Danske Bank fullmakt til å foreta de registreringer på VPS/CSD-kontoen som omfattes av Kundens instruksjoner, herunder overføre fra VPS/CSD-kontoen omsettelige verdipapirer som omfattes av ordrer om salg inngitt til Danske Bank. Kunden er innforstått med at kjøpte eller tegnede omsettelige verdipapirer blir registrert på den aktuelle VPS/CSD-kontoen dersom ingen annen konto er særskilt oppgitt i ordren. Danske Bank gis innsynsrett i Kundens beholdning på VPS/CSD-kontoen. Kunden er videre innforstått med at Danske Banks registreringer på VPS-kontoen skjer i overensstemmelse med de bestemmelser som fremgår av Forretningsvilkårene for Verdipapirsentralen, tilgjengelig på VPS' hjemmeside www.vps.no/public/Kontofører, samt de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter. Tilsvarende vil registreringer på andre CSDs-kontoer skje i overensstemmelse med den relevante CSDs forretningsvilkår.

18.4 Danske Bank kan inngå avtale med annen depotmottager om forvaltning eller depot for kunden. Valg av slik depotmottager skjer etter Danske Banks beste skjønn og Kunden anses å ha akseptert valg av depotmottager med mindre annet fremgår av den særskilte forvaltnings- eller depotavtale. Danske Bank påtar seg intet ansvar for slik depotmottagers eventuelle mislighold ved håndtering eller forvaltning av Kundens aktiva.

19. Fullmektiger (mellommenn), forvaltere og oppgjørsgenter

19.1 Dersom Kunden inngir ordre eller oppdrag som fullmektig, forvalter, oppgjørsagent eller lignende for tredjemann, er Kunden og den han opptrer på vegne av eller for, bundet av Forretningsvilkårene. Kunden er solidarisk ansvarlig overfor Danske Bank for denne tredjemanns forpliktelser i det omfang forpliktelsene er et resultat av Kundens ordre eller oppdrag.

19.2 Dersom Kunden benytter forvalter, oppgjørsbank eller andre mellommenn fordres det at dette reguleres i særskilt avtale. Bruk av slike mellommenn fritar ikke sluttkunden for dennes ansvar i henhold til Forretningsvilkårene.

20. Oppbevaring av kunders aktiva - klientkonti

20.1 Danske Bank vil sikre at Kundens aktiva holdes adskilt fra Danske Banks egne aktiva og så langt mulig beskyttes mot Danske Banks øvrige kreditorer. Kunden vil bli godskrevet renter på sine pengemidler etter Danske Banks alminnelige betingelser.

20.2 Midler som Danske Bank oppbevarer på vegne av Kunden vil, med mindre de oppbevares på Kundens egen bankkonto i Danske Bank, bli innsatt på Danske Banks klientkonto i Danske Bank eller annen kredittinstitusjon eller godkjent pengemarkedsfond etter skriftlig samtykke fra Kunden. Denne kontoen kan være en samlekonto for midler Danske Bank oppbevarer på vegne av flere kunder. Dersom Danske Bank eller valgte kredittinstitusjon blir satt under offentlig administrasjon eller går konkurs, vil kontoen være dekket av reglene om bankenes sikringsfond. For innskudd i kredittinstitusjoner som er medlem av den norske sikringsfondsordningen, vil en samlet kundekonto bli erstattet med et beløp på inntil kroner 2.000.000. Kundens dekningsrett vil i slike tilfeller bli tilsvarende redusert.

20.3 Dersom innskudd skjer i en kredittinstitusjon som ikke er medlem av den norske sikringsfondsordningen, vil dekningen fremgå av reglene for sikringsordningen i det landet kredittinstitusjonen er medlem. Også i dette tilfelle vil dekningsretten bli kunne redusert.

20.4 Kundens finansielle instrumenter vil, dersom disse er registrert i VPS eller liknende verdipapirregister, bli overført til Kundens konto i dette register. Dersom det finansielle instrumentet ikke er registrert vil det bli oppbevart i depot hos bank eller annen depositar. Dersom register, bank eller annen depositar går konkurs vil Kundens finansielle instrumenter normalt være beskyttet ved separatistrett.

20.5 Danske Bank påtar seg intet ansvar overfor Kunden for de aktiva som er overført til kundekontoer hos tredjepart (herunder samlekontoer), forutsatt at slik tredjepart er valgt i henhold til gjeldende rett og Danske Bank ellers har oppfylt alminnelig krav til aktsomhet. Dette vil også gjelde dersom tredjepart blir insolvent eller går konkurs.

20.6 Dersom informasjon ikke er gitt på annen måte, vil Danske Bank minst en gang årlig sende Kunden en oversikt over de aktiva Danske Bank oppbevarer på vegne av Kunden.

20.7 Danske Bank kan ikke anvende finansielle instrumenter Danske Bank oppbevarer på Kundens vegne med mindre dette er særskilt avtalt.

21. Ansvar og ansvarsfritak

21.1 Danske Bank er ansvarlig overfor Kunden for oppfyllelse av kjøp eller salg det har sluttet på vegne av eller med Kunden. Dette gjelder likevel ikke dersom Kunden på forhånd har godkjent den annen part som motpart i handelen.

21.2 Danske Bank påtar seg intet ansvar for oppgjør dersom Kunden ikke stiller til disposisjon for Danske Bank de avtalte

midler og/eller finansielle instrumenter på eller før oppgjørsdag. Danske Bank er heller ikke ansvarlig dersom en uegnet eller uhensiktsmessig tjeneste ytes som følge av at Kunden har gitt Danske Bank ufullstendige eller uriktige opplysninger, jf. punkt 6.

21.3 Danske Bank påtar seg intet ansvar for indirekte skade eller tap som påføres Kunden som følge av at Kundens avtale(r) med tredjemann helt eller delvis faller bort eller ikke blir riktig oppfylt.

21.4 Danske Bank eller dens ansatte er for øvrig ikke ansvarlig for Kundens tap så lenge Danske Bank eller dens ansatte ved rådgivning eller gjennomføring av ordre eller oppdrag har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet. For de tilfeller der Danske Bank har benyttet kredittinstitusjoner, verdipapirforetak, oppgjørssentraler, forvaltere eller andre tilsvarende norske eller utenlandske medhjelpere, vil Danske Bank eller dens ansatte kun være ansvarlig for disse medhjelperes handlinger eller unnlaterelser dersom Danske Bank ikke har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet ved utvelgelsen av sine medhjelpere. Dersom medhjelpere som nevnt i forrige punktum er benyttet etter ordre eller krav fra Kunden påtar Danske Bank seg intet ansvar for feil eller mislighold fra disse.

21.5 Danske Bank er ikke ansvarlig for skade eller tap som skyldes hindring eller andre forhold utenfor Danske Banks kontroll, herunder strøbrudd, feil eller brudd i elektroniske databehandlingssystemer eller telenett med videre, brann, vannskade, streik, lovendringer, myndighetenes pålegg eller lignende omstendigheter.

21.6 Når handel er utført på et norsk eller utenlandsk utførelsesplass etter ordre eller krav fra Kunden, vil Danske Bank ikke være ansvarlig for feil eller mislighold begått av denne utførelsesplassen eller eventuell tilknyttet oppgjørssentral. Kunden anses herved innforstått med at den enkelte

utførelsesplass eller den enkelte oppgjørssentral kan ha fastsatt egne regler for regulering av sitt ansvar overfor medlemmer av den utførelsesplass eller oppgjørssentralen, kunder med videre med større eller mindre grad av ansvarsfraskrivelse.

21.7 Danske Bank er ikke ansvarlig for de tilfeller der forsinking eller uteblivelse skyldes at penge- eller verdipapir-oppgjøret er suspendert eller opphørt som følge av forhold utenfor Danske Banks kontroll.

21.8 Begrensninger i Danske Banks ansvar utover det som er angitt over, kan følge av særskilt avtale med Kunden.

21.9 Dersom regelverk eller offentlige myndigheter pålegger Kunden å være registrert med Legal Entity Identifier (LEI) er det Kundens ansvar å anskaffe og opprettholde denne. Kunden skal holde Danske Bank skadesløs for eventuelle tap, krav og kostnader som Danske Bank blir påført som følge av at plikten til å anskaffe og opprettholde LEI ikke overholdes.

22. Tilbakeholdelse av skatter med videre

22.1 Ved handel i utlandet kan Danske Bank i henhold til lov, forskrift eller skatteavtale være pålagt å holde tilbake beløp tilsvarende ulike former for skatter eller avgifter. Det samme kan gjelde for handel i Norge på vegne av utenlandske kunder.

22.2 Der slik tilbakeholdelse skal skje, kan Danske Bank foreta en foreløpig beregning av det aktuelle beløp og holde dette beløpet tilbake. Når endelig beregning foreligger fra kompetent myndighet, skal eventuelt for mye tilbakeholdt skatt utbetales Kunden så snart som mulig. Det vil være Kunden som har plikt til å fremskaffe den nødvendige dokumentasjon for dette og for at dokumentasjonen er korrekt.

23. Avslutning av forretningsforholdet

Handler eller transaksjoner som ligger til oppgjør ved avslutning av forretningsforholdet skal avsluttes og gjennomføres så snart som mulig. Ved avslutning av forretningsforholdet skal Danske Bank gjennomføre et sluttoppgjør der Danske Bank er berettiget til å motregne i Kundens tilgodehavende for Danske Banks tilgodehavende herunder for kurtasje, skatter, avgifter, renter med videre.

24. Sikkerhetsstillelse

24.1 Danske Bank A/S er medlem av den danske Garantifonden for indskydere og investorer (Fondet).

24.2 Fondet dekker tap som Kunden har lidt som følge av at Danske Bank ikke kan tilbakelevere finansielle instrumenter til Kunden som oppbevares, administreres eller forvaltes av Danske Bank. Fondet dekker kundemidler med inntil 20.000 euro pr. kunde.

24.3 Kundens krav på dekning gjøres opp etter fradrag av eventuelle forpliktelser Kunden har overfor Danske Bank. Fondet dekker ikke krav som stammer fra transaksjoner i forbindelse hvitvasking av penger som det er avsagt dom for. Fondet dekker heller ikke krav fra finansinstitusjoner, forvaltningsselskaper for verdipapirfond, verdipapirforetak med fler jfr dansk forskrift om Garantifond for indskytere og investorer av 10. desember 2003.

25. Tiltak mot hvitvasking av penger

25.1 Ved etablering av kundeforhold skal Kunden gjennom legitimasjonskontroll med videre dokumentere sin identitet, eiere eller reelle rettighetshavere dersom Kunden er en juridisk person, samt angi og dokumentere eventuelle fullmakts- eller representasjonsforhold, slik at Danske Bank til enhver tid kan oppfylle sine plikter i henhold til lov om tiltak

mot hvitvasking og terrorfinansiering mv., slik den til enhver tid gjelder.

25.2 Kunden plikter også å fremlegge den dokumentasjon som Danske Bank etterspør i forbindelse med Danske Banks løpende oppfølging av kundeforholdet i henhold til det til enhver tid gjeldende regelverk. Manglende fremlegges av etterspurt dokumentasjon kan føre til at Danske Bank ikke kan bistå med å utføre Kundens inngitte ordre knyttet til handel i finansielle instrumenter og at avtalen om handel med finansielle instrumenter med Kunden vil bli sagt opp og avvirket.

25.3 Kunden er kjent med at Danske Bank er eller kan være forpliktet til å gi offentlige myndigheter alle relevante opplysninger knyttet til kundeforholdet eller enkelttransaksjoner. Dette kan skje uten at kunden opplyses om at slike opplysninger er gitt.

26. Opplysningsplikt overfor myndigheter, klageorgan og andre

26.1 Danske Bank vil uaktet lovbestemt taushetsplikt gi informasjon om Kunden, Kundens transaksjoner, innstående på klientkonto og annet til de myndighetsorganer som måtte kreve dette i medhold av gjeldende rett.

26.2 Kunden anses å ha samtykket i at opplysninger som er undergitt taushetsplikt også kan gis til dem som måtte kreve dette i medhold av lov, forskrift eller andre regler fastsatt for disse organer. Likeledes anses Kunden å ha samtykket i at slike opplysninger kan meddeles Verdipapirforetakenes Forbunds etiske råd eller Finansklagenemnda der dette er påkrevet for behandlingen av klagesaker.

27. Endringer

Danske Bank forbeholder seg rett til å endre Forretningsvilkårene. Vesentlige endringer får virkning fra det tidspunkt de

skriftlig er meddelt Kunden. Kunden anses å ha akseptert å motta melding om endringer per e-post dersom Kunden har oppgitt e-post adresse til Danske Bank. Andre endringer trer i kraft fra det tidspunktet de er publisert på Danske Banks hjemmeside. Endringer vil ikke ha virkning for ordre, handler, transaksjoner mv. som er inngitt eller gjennomført før tidspunktet for meddelelsen av endringene.

28. Tolkning

28.1 I tilfelle motstrid med lovgivning som kan fravikes ved avtale skal Forretningsvilkårene ha forrang.

28.2 I tilfelle der det henvises til lovgivning, andre regler eller disse vilkår skal dette forstås slik disse lover, regler og vilkår til enhver tid gjelder.

29. Kundeklager

29.1 Kunden kan inngi klage til Danske Bank. Det bør klart fremgå at det dreier seg om en klage. Danske Banks retningslinjer for behandling av kundeklager er tilgjengelige på Danske Banks hjemmeside www.danskebank.no

29.2 Dersom Kunden ikke er tilfreds med klagebehandlingen hos Danske Bank, kan Kunden bringe klagen inn for Verdipapirforetakenes Forbunds Etske Råd i samsvar med de etiske normer og behandlingsregler for saker i henhold til forbundets etiske normer. Klagen kan alternativt bringes inn for Finansklagenemnda dersom Finansklagenemnda behandler denne type klage. Danske Bank kan gi nærmere informasjon om klagebehandlingen for de enkelte produkter.

29.3 Utenlandske kunder, herunder nordmenn hjemmehørende i utlandet, kan påberope seg lover eller regler som gir beskyttelse mot rettsforfølgelse fra Danske Bank i relasjon til sine forpliktelser overfor Danske Bank, fraskriver seg denne rett så langt dette ikke er i direkte strid med de aktuelle lover

eller regler.

30. Personopplysningsloven

30.1 Danske Bank ved leder er behandlingsansvarlig etter Personopplysningsloven. Personopplysninger vil bli behandlet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Formålet med behandlingen av personopplysninger er gjennomføring av de avtaler som inngås mellom Danske Bank og Kunden, administrasjon, fakturering/oppgjør samt markedsføring av investeringsprodukter og -tjenester.

30.2 Personopplysninger kan ved lovbestemt opplysningsplikt bli utlevert til offentlige myndigheter.

30.3 Kunden kan be om informasjon om hvilken behandling Danske Bank foretar, og hvilke opplysninger som er registrert. Kunden kan kreve retting av uriktige eller mangelfulle opplysninger, samt kreve sletting av opplysninger når formålet med behandlingen er gjennomført og opplysningene ikke kan brukes/arkiveres til annet formål.

31. Vernetting - lovvalg - tvisteløsning

Tvister i forholdet mellom Kunden og Danske Bank, herunder tvister som står i forbindelse med Forretningsvilkårene, skal løses etter norsk rett med Oslo tingrett som vernetting, med mindre andre pliktig vernetting følger av gjeldende regelverk. Kunder med utenlandsk vernetting fraskriver seg enhver eventuell rett til å motsette seg at søksmål som har tilknytning til disse Forretningsvilkår fremmes for Oslo tingrett. Kunder med vernetting i utlandet kan, uavhengig av ovennevnte, saksøkes av Danske Bank ved slikt vernetting dersom Danske Bank ønsker dette.

Retningslinjer for utførelse av kundeordre

Gjelder fra 1. januar 2018

Disse retningslinjene redegjør for de prinsipper Danske Bank følger for å oppnå best mulig resultat ved utførelse av en kundeordre («**Beste Resultat**») i finansielle instrumenter for ikke-profesjonelle kunder og profesjonelle kunder som ikke er kvalifisert motpart (heretter benevnt «**Kunde**» eller «**Kunder**»).

For nærmere beskrivelse av hvilke finansielle instrumenter som omfattes, se vedleggene.

1. Beste Resultat – sammendrag for ikke-profesjonelle Kunder

Som en del av det såkalte MiFID II-regelverket er Danske Bank pålagt å gi Kunder som regnes som ikke-profesjonell et sammendrag av retningslinjene:

Danske Bank er pålagt å treffe **alle tilstrekkelige tiltak** for å oppnå Beste Resultat for kundene ved utførelsen av en ordre i finansielle instrumenter.

Dette er også kjent som plikten til å oppnå for **Beste Resultat**.

Disse retningslinjene forklarer de ulike kriteriene Danske Bank tar hensyn til for å sørge for at Kunder oppnår beste resultat.

For **ikke-profesjonelle kunder** skal det best mulige resultatet vurderes utfra **samlet vederlag**, dvs. **den samlede prisen** ved kjøp og salg av finansielle instrumenter.

Med **samlet vederlag** menes prisen for det finansielle instrumentet og kostnader knyttet til utførelsen.

Det samlede vederlaget omfatter alle utgifter for en Kunde som er direkte knyttet til utførelsen av ordren, for eksempel transaksjonsgebyrer eller avregnings- og oppgjørsgebyrer betalt til tredjeparter som er involvert i ordreutførelsen.

Hvis en Kunde gir spesifikke instruksjoner vil dette kunne forhindre Danske Bank i å utføre en ordre i tråd med retningslinjene i dette dokumentet for å sikre Beste Resultat.

Når Danske Bank utfører en kundeordre kan Danske Bank velge å utføre ordren via en **utførelsesplass** eller en av Danske Banks meglere. Danske Bank kan også utføre kundeordre ved å helt eller delvis tre inn som motpart og handle for egen regning. Uavhengig av om Danske Bank ved utførelsen av en kundeordre opptre for egen regning eller via utførelsesplass eller megler, gjør Danske Bank dette etter prinsippene i dette dokumentet. Fokuset vil være at Kunden skal få det **beste samlede vederlag**.

For å sikre Beste Resultat, vil Danske Bank kontinuerlig overvåke egne ytelser, samt ytelsen til utførelsesplasser og meglere som benyttes til ordreutførelser. Dersom Danske Bank oppdager at resultatene ikke er tilfredsstillende, løser Danske Bank dette.

Danske Bank vil publisere **periodiske rapporter** som viser hvordan Danske Bank oppfyller forpliktelsene til å oppnå Beste Resultat.

Informasjon om kvaliteten på utførelse av kundeordre relatert til finansielle instrumenter som Danske Bank opptre som systematisk internaliserer, prisstiller eller pristilbyder i relasjon til, vil til enhver tid være tilgjengelig på www.danskebank.com/bestexecution.

På denne siden finnes også en link til informasjon om kvaliteten på ordreutførelse som er publisert av de store utførelsesplassene som Danske Bank benytter (se punkt 5.2.3)

På forespørsel fra en Kunde vil Danske Bank dokumentere at en ordre har blitt utført i henhold til disse retningslinjene. Selv om det ikke alltid vil være mulig å oppnå beste resultat for hver enkelt ordre, skal Danske Bank kunne dokumentere at retningslinjene for ordreutførelse er fulgt.

Vennligst les det følgende hvis du som Kunde vil vite mer om hvordan Danske Bank sørger for Beste Resultat.

2. Omfang – ikke-profesjonelle og profesjonelle kunder

Danske Bank er pålagt å dele alle kunder inn i tre ulike kategorier:

- **kvalifiserte motparter** (banker, pensjonsfond og forsikringsselskaper osv.)
- **profesjonelle kunder** (vanligvis store bedriftskunder)
- **ikke-profesjonelle kunder** (alle andre kunder)

Som nevnt gjelder disse retningslinjene kun for Kunder som faller inn under kategoriene ikke-profesjonell kunde eller profesjonell kunde.

Disse retningslinjene gjelder ikke for kunder som regnes som kvalifisert motpart. Danske Bank vil likevel opptre ærlig, rettferdig og profesjonelt ved utførelse av ordre fra kunder som klassifiseres som kvalifiserte motparter.

3. Beste Resultat hos Danske Bank

Danske Bank tilbyr investeringstjenester på to ulike forretningsområder hvor det gjelder et krav om Beste Resultat.

Disse to forretningsområdene er:

- (a) Utførelse av ordrer på vegne av kunder, og mottak og overføring av kundeordrer. Her utfører Danske Bank ordrer som en Kunde legger inn. Denne tjenesten begynner når **en Kunde har valgt** å kjøpe eller selge et finansielt instrument.
- (b) Porteføljeforvaltning. For Kunder som har gitt Danske Bank fullmakt til å kjøpe eller selge finansielle instrumenter på Kundens vegne under en avtale om porteføljeforvaltning. Danske Bank er både forpliktet til å ta handelsbeslutninger på en måte som er til kundens beste, og utføre disse handelsbeslutningene i overensstemmelse med kravene om beste resultat.

Disse to forretningsområdene håndteres hver for seg av Danske Bank, med full funksjonell og strukturell adskillelse.

Selv om Danske Banks mål for begge forretningsområdene er å sørge for best mulig resultat ved utførelsen av en kundeordre, finnes det forskjeller mellom de to områdene.

Hvordan Danske Bank sørger for Beste Resultat innenfor porteføljeforvaltning er forklart i **forvaltningsvedlegget** til disse retningslinjene.

Vær oppmerksom på at porteføljeforvaltning ikke tilbys av alle avdelinger av Danske Bank.

Alle avdelinger av Danske Bank tilbyr heller ikke handel i de samme finansielle instrumentene, og det kan være lokale forskjeller i hvordan ordre utføres.

3.1 Unntak – firedelt kumulativ test

Kravet til oppnåelse av Beste Resultat har enkelte unntak, der Kunden ikke kan ta for gitt at Beste Resultat oppnås. Dette kan spesielt være tilfelle i kursdrevne markeder, slik som beskrevet nedenfor.

Som et utgangspunkt vil en **profesjonell Kunde** som handler på grunnlag av et **pristilbud** fra Danske Bank på Kundens forespørsel ikke kunne ta for gitt at Beste Resultat oppnås. Dette utgangspunktet kontrolleres mot den såkalte firedelte kumulative testen som anvendes ved en vurdering av om reglene om Beste Resultat får anvendelse, utgitt av Europa-kommisjonen. Den firedelte kumulative testen omfatter følgende forhold:

- Hvem tar initiativ til transaksjonene, Kunden eller Danske Bank? Hvis det er Kunden som tar initiativ til en transaksjon er det mindre sannsynlig at Kunden tar det for gitt at Danske Bank oppnår Beste Resultat.
- Spørsmål om markedspraksis og om det er vanlig å sammenligne priser. I enkelte markeder er det vanlig praksis at en Kunde som oftest ber om pristilbud fra ulike kilder og deretter baserer beslutningen sin på disse tilbudene. Under disse omstendigheter kan Kunden ikke forvente at den valgte megler oppnår Beste Resultat.
- Hvor transparent er det aktuelle markedet? I markeder med god tilgang til priser for det aktuelle markedet for Danske Bank, men ikke for Kunden, er det mer sannsynlig at Kunden baserer seg på at Danske Bank oppnår Beste Resultat.
- Den informasjonen som leveres av Danske Bank og alle avtaler inngått mellom Kunden og Danske Bank kan ha betydning for om Danske Bank er pliktige til å oppnå Beste Resultat.

For **ikke-profesjonelle kunder** vil resultatet av den firedelte kumulative testen normalt være at kravet om Beste Resultat gjelder ved handel basert på tilbud levert av Danske Bank.

4. Faktorer som påvirker beste resultat

4.1 Faktorer

Når Danske Bank vurderer hva som vil være Beste Resultat foretas vurderingen på bakgrunn av følgende faktorer:

- pris
- kostnader
- hastighet (tid)
- sannsynlighet for utførelse (gjennomføring) og oppgjør av ordren
- ordrens type og størrelse (størrelse og særtrekk)
- andre forhold som anses relevante for ordreførelsen.

Disse faktorene vil generelt vurderes på grunnlag av følgende:

- Kundens situasjon og mål med ordren
- gjeldende markedsforhold
- det spesifikke finansielle instrumentet som ordren gjelder
- aktuelle utførelsesplasser

Danske Bank anser generelt sett følgende faktorer som de viktigste:

Pris og kostnader: I de fleste tilfeller er **prisen** på det finansielle instrument og **kostnadene**, inkludert kurtasje og gebyrer for utførelsen, de viktigste faktorene for å sikre Beste Resultat.

For **ikke-profesjonelle** kunder skal Beste Resultat beregnes ut fra **det samlede vederlag**. Med samlet vederlag menes prisen for det finansielle instrumentet og kostnader knyttet til utførelsen. Dette inkluderer alle kostnader for Kunden som er direkte knyttet til ordreførelsen, slik som gebyrer fra utførelsesplassen, avregnings- og oppgjørsgebyrer, samt andre gebyrer som betales til tredjeparter involvert i ordreførelsen.

Det er ikke alltid mulig å utføre en ordre til den beste prisen, men Danske Bank bestreber seg alltid mot å utføre ordren i overensstemmelse med disse retningslinjene.

For kjøpsordrer søkes den laveste prisen som tilbys og for salgsordrer søkes den høyeste prisen som tilbys. Visse finansielle instrumenter (**OTC-instrumenter**) har ikke det som kan defineres som en observerbar markedspris, enten fordi de ikke er tilgjengelige for handel på en handelsplass, eller fordi handel ikke finner sted på de(n) aktuelle handelsplassen(e). For slike instrumenter må Danske Bank kontrollere at prisen er riktig ved bruk av relevante markedsdata, og der det er mulig, sammenligne med lignende eller sammenlignbare produkter.

Hastighet og sannsynligheten for utførelse: I tillegg til pris og kostnader vurderes hastighet og sannsynlighet for utførelse av en ordre som noen av de viktigste faktorene for å sikre Beste Resultat.

Hastighet beskriver hvor raskt en ordre kan behandles. Ved fravær av spesifikke instruksjoner fra en Kunde om hvor raskt en ordre skal utføres, behandles ordren i en hastighet Danske Bank mener representerer en balanse mellom å innvirke på markedet og å utføre ordren til rett tid for å redusere transaksjonsrisiko.

Danske Bank søker å oppnå rask utførelse av hele ordren, med mindre rask utførelse av hele ordren vil kunne ha negativ innvirkning på utførelseskvaliteten.

Hvis Danske Bank for eksempel tror at en ordres størrelse eller art kan påvirke prisen, kan det hende at utførelse av hele ordren eller deler av den utsettes. På den andre siden kan rask utførelse prioriteres dersom Danske Bank mener at det er det mest gunstige for Kunden.

Sannsynligheten for utførelse: Sannsynlighet for utførelse er sannsynligheten for at Danske Bank får utført hele eller en betydelig del av ordren. Denne faktoren er av særlig relevans hvis det finansielle instrumentet for eksempel har lav likviditet

eller hvis Kunden har begrenset ordreprisen til en pris som ikke svarer til den rådende markedsprisen.

Markedsforholdene for det aktuelle finansielle instrumentet kan gjøre at sannsynligheten for utførelse vil vektes tyngst. Det kan derfor bli besluttet å utføre en ordre på en utførelsesplass som har nødvendig likviditet og handelsinteresse til å sikre rask nok utførelse av ordren på en måte som får minst mulig innvirkning på prisen.

Sannsynligheten for oppgjør: Danske Bank forutsetter på generelt grunnlag at en kundeordre som utføres gjøres opp til rett tid. Hvis Danske Bank får kjennskap til at en bestemt strategi for utførelse av ordre kan innebære en risiko for at oppgjør ikke vil skje til rett tid, kan Danske Bank se bort fra den bestemte strategien selv om den ville gitt en bedre pris.

Andre relevante faktorer: Selv om de ovennevnte forholdene anses som de viktigste, kan det forekomme situasjoner der flere faktorer kan påvirke strategien for å oppnå Beste Resultat.

4.2 Kundens spesifikke instruksjoner

Hvis en Kunde gir spesifikke instruksjoner med hensyn til hvordan en ordre skal utføres (for eksempel begrensninger med tanke på pris eller at en ordre skal behandles samlet), vil ordren utføres i tråd med disse i den grad det med rimelighet lar seg gjøre.

Vær oppmerksom på at spesifikke instruksjoner knyttet til utførelsen av en ordre kan forhindre Danske Bank i å gjennomføre de tiltak som er fastsatt i disse retningslinjene for å sikre Beste Resultat. Danske Bank kan ikke sikre Beste Resultat for aspekter ved en handel der en Kundes spesifikke instruksjoner må følges.

I den grad det gis instruksjoner som kun dekker deler av eller aspekter ved en ordre, vil Danske Bank søke å oppnå Beste

Resultatet i relasjon til de deler eller aspekter som ikke dekkes av instruksjonen.

I fravær av spesifikke instruksjoner behandles en ordre i overensstemmelse med disse retningslinjene.

5. Ordreutførelse

5.1 Utførelsesplasser og meglere

Ved utførelse av en ordre velges den utførelsesplassen som etter Danske Banks oppfatning vil gi Kunden det Beste Resultatet. Les mer om ulike former for utførelsesplasser i punkt 5.2.1 og punkt 5.2.3 under.

Danske Bank kan også utføre ordre utenfor en utførelsesplass.

Når en ordre utføres utenfor en utførelsesplass kan Danske Bank helt eller delvis tre inn som motpart slik at Kunden handler det finansielle instrumentet direkte med Danske Bank. Når Danske Bank opptrer som motpart vil det kunne være i bankens kapasitet av å være systematisk internaliserer (se avsnitt 6).

På forespørsel fra en Kunde vil Danske Bank gi ytterligere informasjon om hvilke konsekvenser handel utenfor en handelsplass har.

Dersom Danske Bank har mottatt ordre om både kjøp og salg av samme finansielle instrument kan ordrene utføres ved å matche kjøps- og salgsordrer. Danske Bank kan gjøre dette utenfor en handelsplass eller ved å utføre transaksjonen under bestemmelsene til en handelsplass.

Danske Bank utfører ordrer raskt og rettferdig, i den rekkefølgen de mottas.

5.2.1 Utførelsesplasser

Utførelsesplasser er regulerte markeder, multilaterale handelsfasiliteter (MHF), organiserte handelsfasiliteter (OHF), systematiske internaliserere, prisstillere og pristilbydere.

Dersom Danske Bank velger å utføre en ordre via en utførelsesplass, velges den utførelsesplassen som antas å gi de beste mulighetene til å oppnå Beste Resultat. For alle typer finansielle instrumenter er hovedkriteriet i en slik valg-situasjon effektiv prissetting, slik som forskjellen mellom kjøps- og salgskurs (bid-ask spread) og tilgangen til prisinformasjon. I tillegg denne vurderingen inkluderes likviditet og kostnader for ordreførelse på aktuelle utførelsesplasser.

For å sikre at kundenes samlede vederlag ikke påvirkes negativt av valg av utførelsesplass, tas det også hensyn til eksterne kostnader. Dette kan for eksempel være kostnader relatert til clearing.

5.2.2 Meglere

Med megler menes her et annet verdipapirforetak som mottar en ordre fra Danske Bank og bestemmer hvordan den skal utføres. Hvis Danske Bank velger å utføre en ordre via en megler, velges den megleren som anses for å ha best forutsetninger til å sikre Beste Resultat. Danske Bank vil kun overlevere kundeordrer til meglere som er egnet til å oppnå et resultat som lever opp til kravene for Beste Resultat.

5.2.3 Liste over utførelsesplasser og meglere

En oppdatert liste med de viktigste utførelsesplassene og meglerne som Danske Bank benytter er tilgjengelig på www.danskebank.com/bestexecution. Listen skiller mellom utførelsesplasser som brukes for de ulike typer finansielle instrumenter, ordrer fra ikke-profesjonelle kunder og ordrer fra profesjonelle kunder.

Som beskrevet i detalj i avsnitt 9 nedenfor, vil Danske Bank kontinuerlig overvåke utførelseskvaliteten som leveres til sine kunder. Dette inkluderer overvåking av ytelsen til de utførelsesplasser og meglere som brukes av Danske Bank.

6. Systematisk internaliserer (SI)

Dersom Danske Bank på en organisert, regelmessig og systematisk måte handler en bestemt type finansielle instrumenter utenfor en handelsplass for egen regning ved utførelsen av ordre for kunder, vil Danske Bank anses for å være en systematisk internaliserer (SI) for det eller de finansielle instrumenter det gjelder.

Som SI for et bestemt finansielt instrument vil Danske Bank blant annet være forpliktet til å publisere forpliktende pristilbud for handel i det bestemte finansielle instrumentet. Et slik tilbud må oppfylle kravene til Beste Resultat.

De priser som oppgis skal gjenspeile gjeldende markedsforhold. Når det gjelder aksjer, depotbevis, børsnoterte fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter, betyr det at prisen på det aktuelle finansielle instrumentet må være nært opptil prisen på den europeiske handelsplassen med best likviditet. Når det gjelder obligasjoner, strukturerte gjeldsprodukter, utslippskvoter og derivater betyr det at prisen må gjenspeile markedsforholdene i forhold til prisene i transaksjoner for samme eller lignende finansielle instrumenter på en handelsplass.

De spesifikke kravene for prising av finansielle instrumenter som Danske Bank er systematisk internaliserer for, gjelder bare opp til visse ordrestørrelser.

En oversikt over hvilke finansielle instrumenter Danske Bank opptrer som systematisk internaliserer for, er til enhver tid tilgjengelig på www.danskebank.com/bestexecution.

7. Sammenslåing av kundeordre

Danske Bank kan slå sammen ulike kundeordre og utføre dem i én eller flere transjer, dersom etterspørselen er slik at sammenslåing vil gi en gjennomsnittspris som er å anse som mer fordelaktig. En sammenslåing kan som følge av dette være en ulempe for enkelte individuelle ordrer. Ved sammenslåing av kundeordre i flere enn én transje, utføres ordrene til en vektet gjennomsnittspris.

Når sammenslåtte ordre er utført, allokere de til kundene på handelsdagen, til den beregnede gjennomsnittlige handelsprisen, i den grad det er mulig. Hvis sammenslåtte ordre bare kan utføres delvis, tildeles den utførte andelen til de respektive kundene enten proporsjonalt i forhold til ordrestørrelsene, eller ved å tildele hver kunde en like stor andel. Ved valg mellom to metoder vurderes relevante faktorer, inkludert størrelse på ordre, i hvilken rekkefølge ordrene mottas og den gjeldende likviditeten i markedet for det aktuelle finansielle produktet.

Dersom kundeordrer har blitt slått sammen med Danske Banks egne transaksjoner, vil Danske Bank kun delta i allokeringen dersom alle kundeordrene fylles helt. Dersom en kundeordre ikke kunne blitt utført til samme fordelaktige vilkår uten sammenslåing, kan Danske Bank fordele transaksjonen proporsjonalt.

8. Klasser av finansielle instrumenter

8.1 Vedlegg

I vedlegg 1-8 til disse retningslinjene beskrives hvordan Danske Bank søker å oppnå Beste Resultat i relasjon til de spesifikke klasser av finansielle instrumenter, med fokus på de mest relevante utførelsesfaktorene. Formålet med vedleggene er å gi en oversikt over ulike scenarier for handel i Danske Bank, og ikke å gi en fullstendig beskrivelse av alle mulige scenarier og hele prosessen når Danske Bank utfører ordrer. Vedleggene er tillegg til den generelle beskrivelsen av faktorer som påvirker Beste Resultat under avsnitt 4.1.

Der det er relevant vil alle de ulike faktorene inkluderes i de konkrete handelsscenariene, selv om de ikke er forklart eller nevnt i vedleggene.

Hvert vedlegg må leses i forbindelse med de andre delene av disse retningslinjene. Dette gjelder for eksempel reglene beskrevet ovenfor, under avsnitt 6, dersom Danske Bank er systematisk internaliserer for et finansielt instrument som omfattes av vedleggene.

Vedlegg 1: Aksjer og aksjerelaterte instrumenter

Vedlegg 2: Børsnoterte derivater

Vedlegg 3: Obligasjoner

Vedlegg 4: Strukturerte produkter

Vedlegg 5: Rentederivater

Vedlegg 6: Valutaderivater

Vedlegg 7: OTC råvarederivater

Vedlegg 8: Finansiering av verdipapirtransaksjoner

For ordens skyld nevnes at det før vedlegg 1 ligger vedlagt en generell oversikt over hvilke finansielle instrumenter som omfattes av disse retningslinjene, som vist til innledningsvis. Videre nevnes at forvaltningsvedlegget som vist til i punkt 3 over, ligger vedlagt etter vedlegg 1-8.

9. Overvåking, evaluering og endringer

Danske Bank skal kontinuerlig overvåke og evaluere effektiviteten av disse retningslinjene og tiltakene for å overholde retningslinjene for å sørge for at Beste Resultat oppnås.

Med andre ord skal Danske Bank overvåke at Beste Resultat oppnås på kontinuerlig basis, samt overvåke egne systemer og gjøre endringer dersom nødvendig eller hensiktsmessig.

Overvåking av effektiviteten i disse retningslinjene gjøres fortløpende av Danske Banks egne meglere med ansvar for Beste Resultat, samt av interne uavhengige kontrollfunksjoner.

I tillegg har Danske Bank opprettet et **Utvalg for beste resultat** med det formål å sikre at informasjon om utførelseskvalitet i Danske Banks forretningsenheter og områder samles inn og vurderes sentralt.

Dersom Danske Bank oppdager at kravet til om Beste Resultat ikke oppfylles, vil retningslinjer endres og andre relevante tiltak fattes.

Danske Bank vurderer også fortløpende de utvalgte utførelsesplassene og meglerne som benyttes, for å sikre oppnåelse av Beste Resultat. Nødvendige endringer vil bli gjennomført dersom disse ikke skulle leve opp til Danske Banks standarder.

10. Rapporter

10.1 Danske Bank som utførelsesplass

Danske Bank regnes som en utførelsesplass dersom Danske Bank opptre som systematisk internaliserer (se avsnitt 6), som prisstiller eller som pristilbyder.

Fire ganger i året, og ikke senere enn tre måneder etter slutten av hvert kvartal i kalenderåret, vil Danske Bank publisere informasjon om kvaliteten på utførelsen i finansielle instrumenter Danske Bank opptre som utførelsesplass for.

Dette omfatter informasjon om priser, kostnader og sannsynlighet for utførelse.

Informasjonen vil publiseres på www.danskebank.com/bestexecution.

10.2. De fem viktigste utførelsesplassene og meglerne

En gang i året publiserer Danske Bank også informasjon om hver klasse av finansielle instrumenter for de fem viktigste utførelsesplassene, målt i handelsvolum for alle utførte kundeordrer fra ikke-profesjonelle kunder og profesjonelle kunder, samt informasjon om de fem viktigste utførelsesplassene for alle utførte kundeordrer i verdipapirtransaksjoner.

Som en del av denne rapporten vil Danske Bank for hver klasse av finansielle instrumenter publisere et sammendrag av analysen og konklusjonene Danske Bank har trukket. Disse baserer seg på Danske Banks detaljerte overvåking av kvaliteten på utførelsen fra samtlige utførelsesplasser hvor Danske Bank har utført kundeordrer i løpet av det siste året.

Danske Bank vil publisere lignende rapporter for de fem viktigste meglere. Informasjonen vil publiseres på www.danskebank.com/bestexecution.

11. Endringer i retningslinjene

Eventuelle endringer i disse retningslinjer for utførelse av kundeordre vil bli publisert på Danske Banks nettside.

Alle kunder med et løpende kundeforhold til Danske Bank blir informert om viktige endringer.

12. Mer informasjon

For mer informasjon om utførelse av ordre ta kontakt med Danske Bank.

Finansielle instrumenter omfattet av disse retningslinjene, som definert av MiFID II-reglene:

- (1) Omsettelige verdipapirer
- (2) Pengemarkedsinstrumenter
- (3) Andeler i innretning for kollektive investeringsforetak
- (4) Opsjoner, terminer, bytteavtaler, framtidige renteavtaler, og alle andre derivatkontrakter som gjelder verdipapirer, valutaer, renter, avkastning eller utslippkvoter eller andre derivater, finansindekser eller finansielle mål som kan gjøres opp fysisk eller kontant
- (5) Opsjoner, terminer, bytteavtaler, forwardkontrakter og alle andre derivatkontrakter som gjelder varer og som må gjøres opp kontant, eller som kan gjøres opp kontant dersom en av partene ønsker det av annen grunn enn mislighold eller annen hendelse som fører til heving av kontrakten
- (6) Opsjoner, terminkontrakter, bytteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder varer og som kan gjøres opp fysisk, forutsatt at de omsettes på et regulert marked, MHF eller OHF, unntatt engroshandlede energiprodukter som handles på OHF og må gjøres opp fysisk
- (7) Opsjoner, terminer, bytteavtaler, forwardkontrakter og alle andre derivatkontrakter som gjelder varer og har egenskaper som andre finansielle derivater, som kan gjøres opp fysisk dersom ikke annet er nevnt under punkt 6, og som ikke har et kommersielt formål
- (8) Derivater for overføring av kredittrisiko
- (9) Finansielle differansekontrakter (CFD-er)
- (10) Opsjoner, terminkontrakter, bytteavtaler, framtidige renteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder klimavariasjoner, fraktrater eller inflasjonsrate eller andre offisielle økonomiske statistikker, som må gjøres opp kontant eller kan gjøres opp kontant der som en av partene ønsker det av en annen grunn enn mislighold eller en annen hendelse som fører til heving av kontrakter, samt alle andre derivatkontrakter som gjelder eiendeler, rettigheter, forpliktelser, indekser og mål som ikke ellers er nevnt i bestemmelsen her, og som har egenskaper som andre finansielle derivater, idet det blant annet tas hensyn til om de omsettes på et regulert marked, på MHF eller OHF
- (11) Utslippkvoter

Vedlegg 1 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- Aksjer og aksjerelaterte instrumenter

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer prosessene for beste resultat for de følgende aksjene og aksjerelaterte finansielle instrumentene:

- **Aksjer**
- **Depotbevis**
- **Verdipapiriserte derivater (warrants og sertifikat)**
- **Børsnoterte fond (ETF) og børsnoterte obligasjoner (ETN «Notes»)**
- **Andeler i børsnoterte kollektive investeringsforetak**

Hvordan legge inn en ordre/handel

Kunden kan legge inn en ordre hos Danske Bank på følgende måter:

- **Elektronisk:** Kunden sender ordren elektronisk og direkte til Danske Bank for utførelse via en av bankens nettbankløsninger.
- **Manuelt:** Kunden kan legge inn ordren i direkte kontakt med Danske Bank, for eksempel på et møte, via telefon eller chat.
- **Pris:** Kunden kan handle med Danske Bank på grunnlag av en pris oppgitt av Danske Bank. Når Kunden handler aksjer og aksjerelaterte instrumenter med Danske Bank med utgangspunkt i en oppgitt pris, opptrer banken som pristilbyder.

Slik håndterer Danske Bank Kundens ordre

Alle finansielle instrumenter omtalt i dette vedlegget omsettes på handelsplasser, og alle håndteres av Danske Bank på samme måte ved bruk av en av de fire følgende prosessene:

- **Adresserte ordrer:** Ordre som kan sendes umiddelbart til én eller flere handelsplasser for utførelse.
- **Spesialordrer:** Ordre som ikke kan sendes umiddelbart til én eller flere handelsplasser for utførelse, eller som mottas med spesifikke instruksjoner for utførelse.
- **Ekspressordrer:** I noen instrumenter tilbyr Danske Bank kundene ekspressordrer opp til en fastsatt størrelse.

Det betyr at banken publiserer konkrete kjøps- og salgspriser til kundene, som kundene kan godta for å handle umiddelbart. Danske Banks kjøps- og salgspriser gjenspeiler de gjeldende markedsforholdene og lever opp til kravene for beste utførelse. Noen av prisene for øyeblikkelig handel kan være i instrumenter som Danske Bank er systematisk internaliserer for.

- **Priser:** Hvis Kunden har mottatt en pris fra Danske Bank, gjennomføres handelen når Kunden aksepterer prisen.

I tillegg tilbyr Danske Bank visse e-handelsløsninger til profesjonelle kunder og aktuelle motparter som lar kundene handle direkte på handelsplasser via direkte tilgang til marked/strategi. Slike løsninger er underlagt en spesiell kvalifiseringsprosess, og er ikke beskrevet ytterligere i dette vedlegget.

Adresserte ordrer

En bestilling behandles som en adressert ordre når den oppfyller visse forhåndsdefinerte krav i Danske Banks systemer. Når Kunden angir disse kravene for adressering gjør Danske Bank sitt beste for å sikre beste resultat.

Avhengig av det spesifikke finansielle instrumentet og ordrestørrelsen vil Danske Banks interne systemer avgjøre om ordren skal sendes direkte til én eller flere handelsplasser for utførelse, eller direkte til en av de eksterne meglerne, som Danske Bank bruker til utførelse.

Dersom en ordre ikke oppfyller de forhåndsdefinerte parameterne for ordreforsendelse, stoppes den automatisk og adresseres til en trader for å behandles som en spesialordre. Det aktuelle finansielle instrumentet er kanskje ikke tilstrekkelig likvid til å kunne sendes direkte til en handelsplass.

Danske Banks automatiserte ordreforsendelsessystem, og de parametrene som brukes, overvåkes fortløpende av Danske Bank for å sikre at systemet alltid gir beste resultat.

Spesialordrer

Dersom en ordre ikke oppfyller de forhåndsdefinerte parameterne i Danske Banks system for automatisk ordreforsendelse, håndteres ordren som en spesialordre.

Alle ordrer mottatt fra våre baltiske kunder håndteres som spesialordrer, inkludert ordrer sendt via nettbank.

Kriterier for beste resultat

De viktigste faktorene for å sikre beste resultat, er prisen på det finansielle instrumentet og kostnadene, inkludert kurtasje og gebyrer, forbundet med utførelse.

Dette fører normalt til at Danske Bank enten

- legger inn en ordre på én eller flere utførelsesplasser med direkte tilknytning til Danske Bank, underlagt reglene for den individuelle utførelsesplassen
- legger inn ordren hos, eller ber om et tilbud fra, en av bankens eksterne meglere (verdipapirforetak), eller
- utfører ordren med Danske Bank som motpart eller matcher ordren med en ordre fra en annen kunde

Markedsforholdene eller de spesifikke karakteristikkene til det finansielle instrumentet kan lede Danske Bank til å tro at Kunden ikke får den beste prisen hvis banken forsøker å utføre ordren raskt. Danske Banks vurdering kan for eksempel være at å legge inn hele ordren kan være negativt for prisen og at det kan være i Kundens interesse å dele opp ordren i mindre ordrer eller, av andre årsaker, utsette hele eller deler av ordren.

Se avsnitt 4.1 Retningslinjer for utførelse av kundeordre, som beskriver hvordan Danske Bank prioriterer de ulike faktorene i forbindelse med utførelse av ordre, herunder andre faktorer enn pris og kostnad. Disse faktorene gjelder Danske Banks utførelse av ordre knyttet til finansielle instrumenter beskrevet i dette vedlegget når Kunden legger inn en markedsordre hos banken..

Vedlegg 2 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- Børsnoterte derivater

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer Danske Banks prosessene for beste ordreførelse for derivater som handles på en handelsplass, for eksempel opsjoner og terminkontrakter:

- Aksjeopsjoner og -terminkontrakter
- Renteopsjoner og -terminkontrakter
- Råvareopsjoner og -terminkontrakter

Dette vedlegget omfatter også OTC-derivater som handles med Danske Bank som motpart, der OTC-handlene har likheter med derivater som handles direkte på en handelsplass. Slike OTC-derivater omtales også som «look-alike»-derivater.

Enten Kunden handler derivater på en handelsplass eller som «look-alike»-derivater avhenger av avtalen mellom Kunden og Danske Bank angående det aktuelle derivatet.

Hvordan legge inn en ordre/handel

Kunden kan handle derivatene beskrevet i dette vedlegget ved å legge inn en markedsordre eller ved å godta en pris oppgitt av Danske Bank. Når Kunden legger inn en markedsordre, velger Danske Bank utførelsesmetode i henhold til retningslinjene for utførelse av kundeordre. Kunden kan velge en «markedsordre med limit». Dette betyr at Kunden angir grensen for prisen Kunden vil godta for å utføre ordren.

Markedsordrer (med eller uten limit) vurderes individuelt av meglerbordet til Danske Bank. Meglerbordet bestemmer hvorvidt ordren skal sendestil en handelsplass eller utføres med Danske Bank som pristilbyder, basert på hva som gir best resultat for Kunden..

Når Kunden handler på grunnlag av et pristilbud, utføres alltid ordren med Danske Bank som motpart. Dette betyr at handelen utføres direkte på Danske Banks regning, og at Kunden handler direkte med banken.

De finansielle instrumentene beskrevet i dette vedlegget kan handles på handelsplasser, eller handles på lignende måte som slike instrumenter.

Kriterier for beste resultat

I de fleste tilfeller er **prisen** for det finansielle instrument og **kostnadene**, inkludert kurtasje og gebyrer relatert til utførelse, de viktigste faktorene for å sikre beste resultat.

For markedsordrer betyr dette vanligvis at Danske Bank umiddelbart enten:

- legger inn ordren på én eller flere utførelsesplassen med direkte tilknytning til Danske Bank, underlagt reglene for den individuelle utførelsesplassen
- legger inn ordren hos, eller ber om et tilbud fra, en av Danske Banks eksterne meglere (verdipapirforetak), eller
- utføre ordren med Danske Bank som motpart eller matche ordren med en ordre fra en annen kunde

For «look-alike»-derivater gjenspeiler handelen Danske Bank inngår med Kunden de gjeldende forholdene på den aktuelle handelsplassen.

Markedsforholdene eller de spesifikke karakteristikkene til det finansielle instrumentet kan lede Danske Bank til å tro at Kunden ikke får den beste prisen hvis banken forsøker å utføre ordren raskt. Danske Banks vurdering kan for eksempel være at å legge inn hele ordren kan være negativt for prisen og at det kan være i Kundens interesse å dele opp ordren i mindre ordrer eller, av andre årsaker, utsette hele eller deler av ordren.

Se avsnitt 4.1 Retningslinjer for utførelse av kundeordre, som beskriver hvordan Danske Bank vektlegger de ulike faktorene i forbindelse med utførelse av ordre, inkludert andre faktorer enn pris og kostnad. Disse faktorene gjelder Danske Banks utførelse av ordre i finansielle instrumenter beskrevet i dette vedlegget når Kunden legger inn en markedsordre hos banken.

Vedlegg 3 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- Obligasjoner

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer Danske Banks prosesser for beste resultat når det gjelder følgende obligasjoner:

- Statsobligasjoner
- Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF)
- Kredittobligasjoner

Hvordan legge inn en ordre/handel

Kunden handler obligasjoner på grunnlag av en pris oppgitt av Danske Bank eller ved å opprette en markedsordre. Når Kunden legger inn en markedsordre, velger Danske Bank utførelsesmetode i henhold til retningslinjene for utførelse av kundeordre. Kunden kan velge en «markedsordre med limit». Dette betyr at Kunden angir grensen for prisen Kunden vil godta for å utføre ordren.

Når Kunden handler obligasjoner på grunnlag av en oppgitt pris, utføres alltid ordren med Danske Bank som motpart. Dette betyr at handelen utføres direkte på Danske Banks regning, og at Kunden handler direkte med banken.

Markedsordrer (med eller uten limit) vurderes individuelt av meglerbordet i Danske Bank. Meglerbordet bestemmer hvorvidt ordren skal sendes til en handelsplass eller utføres med Danske Bank som pristilbyder, basert på hva som gir best resultat for Kunden.

For noen av de ovennevnte instrumentene og visse handelsstørrelser tilbyr Danske Bank umiddelbar handel via en av bankens nettbankløsninger.

Kriterier for beste resultat

Den viktigste faktoren for å sikre beste resultat når det gjelder obligasjoner er **prisen**.

Markedene for obligasjoner kjennetegnes av varierende grad av likviditet, slik at noen obligasjoner har høy likviditet og andre lavere likviditet.

De viktigste faktorene for prising av obligasjoner er

- observerbare priser på handelsplasser for identiske eller lignende instrumenter (om noen)
- rentekurver, volatilitet, kurs- og rentedifferanser, korrelasjon
- likviditet i markedet
- ordrens størrelse og art
- regulatoriske hendelser som påvirker prissetting

Prisen på obligasjoner avhenger spesielt av usikkerhet rundt utviklingen i rentenivå og likviditet.

For likvide obligasjoner baserer Danske Bank prisene banken oppgir spesielt på observerbare markedspriser (kjøp og salg) på handelsplasser.

Desto mindre likvide obligasjonene er, jo viktigere blir de andre faktorene beskrevet ovenfor og bankens interne prismetoder. Modellene til Danske Bank er basert på informasjon om markedspriser i sanntid som banken anser som relevante, og om nødvendig kalibreres de med bankens egne data for å sikre det banken vurderer som en rimelig markedspris. Graden av kalibrering avhenger av volatiliteten og likviditeten i det aktuelle markedet.

Se avsnitt 4.1 Retningslinjer for utførelse av kundeordre, som beskriver hvordan Danske Bank vektlegger ulike faktorer i forbindelse med utførelse av ordre, herunder andre faktorer enn pris. Disse faktorene gjelder Danske Banks utførelse av ordre i finansielle instrumenter beskrevet i dette vedlegget når Kunden legger inn en markedsordre hos banken.

Vedlegg 4 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- Strukturerte produkter

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer våre prosesser for beste resultat for

- Strukturerte obligasjoner

Hvordan legge inn en ordre/handel

Danske Bank utsteder ulike strukturerte obligasjoner som kan omsettes i førstehånds- eller annenhåndsmarkedet.

Første gang en strukturert obligasjon omsettes, handles det i førstehåndsmarkedet. Transaksjonen gjøres direkte mellom Kunden og Danske Bank i løpet av tegningsperioden..

Når en strukturert obligasjon først er omsatt i førstehåndsmarkedet, vil videre handel i produktet skje i annenhåndsmarkedet dersom det foreligger et annenhåndsmarkedet for den aktuelle strukturerte obligasjonen.

Tegning – førstehåndsmarkedet

Når Kunden handler i førstehåndsmarkedet, kan Kunden investere gjennom tegning i den strukturerte obligasjonen i løpet av tegningsperioden. Tegningen er foretatt basert på indikative vilkår og betingelser som forklarer egenskapene til det aktuelle strukturerte obligasjoner.

Handel – annenhåndsmarkedet

Når Kunden handler i annenhåndsmarkedet, handler Kunden på grunnlag av et pristilbud til Kunden fra Danske Bank eller ved å legge inn en markedsordre. Når Kunden legger inn en markedsordre, velger Danske Bank utførelsesmetode i henhold til retningslinjene for utførelse av kundeordre. Kunden kan velge en «markedsordre med limit». Dette betyr at Kunden setter en grense for prisen Kunden ønsker at Danske Bank skal utføre ordren på.

Når Kunden handler på grunnlag av et pristilbud, utføres alltid ordren med banken som motpart. Dette betyr at handelen utføres direkte på Danske Banks regning, og at Kunden handler direkte med banken.

For noen av de ovennevnte instrumentene og visse handelsstørrelser tilbyr Danske Bank umiddelbar handel via en av bankens nettbankløsninger.

Kriterier for beste resultat

Den viktigste faktoren for å sikre beste resultat for strukturerte obligasjoner er **prisen**.

Prisen for en strukturert obligasjon avhenger av en underliggende referanse, som for eksempel kan være et spesifikt finansielt instrument eller en indeks som følger utviklingen til finansielle instrumenter.

De viktigste faktorene for prising av strukturerte obligasjoner i første- og annenhåndsmarkedet er

- observerbare priser på handelsplasser for identiske eller lignende instrumenter (om noen)
- spotpriser for underliggende finansielle instrumenter og valutaer
- rentekurver, volatilitet, kurs- og rentedifferanser, korrelasjon, likviditet i markedet
- ordrens størrelse og art
- regulatoriske hendelser som påvirker prissetting

Danske Bank fungerer vanligvis som en prisstiller på handelsplasser for strukturerte obligasjoner utstedt av Danske Bank. Dette betyr at Danske Bank baserer sine pristilbud spesielt på den aktuelle handelsplassen og på kriteriene ovenfor. Prisen er den samme når Danske Bank handler disse produktene OTC, dvs. utenfor en handelsplass.

Se avsnitt 4.1 Retningslinjer for utførelse av kundeordre, som beskriver hvordan Danske Bank vektlegger ulike faktorer i forbindelse med utførelsen, herunder andre faktorer enn pris. Disse faktorene gjelder Danske Banks utførelse av ordre i finansielle instrumenter beskrevet i dette vedlegget når Kunden legger inn en markedsordre hos banken.

Vedlegg 5 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- Rentederivater

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer Danske Banks prosesser for beste resultat for rentederivater, som for eksempel

- Rentebytteavtaler
- Rentefutures
- Renteopsjoner
- Valutabytteavtaler
- Inflasjonsswapper
- Forward rate agreements (FRA)

Hvordan legge inn en ordre/handel

Kunden handler et rentederivat ved å godta et pristilbud oppgitt av Danske Bank eller ved å legge inn en ordre uten å ha fått et pristilbud fra banken.

Meglerbordet i Danske Bank vurderer alle ordrer individuelt.

Når Kunden handler et rentederivat med Danske Bank, utføres alltid ordren med banken som motpart. Dette betyr at handelen utføres direkte på Danske Banks regning, og at Kunden handler direkte med Danske Bank..

Kriterier for beste resultat

Den viktigste faktoren for å sikre beste resultat for rentederivater er **prisen**.

Markedet for rentederivater kjennetegnes av ulik grad av likviditet, slik at noen derivater har høy likviditet mens andre har lav likviditet.

Det viktigste faktorene ved prising av rentederivater er

- observerbare priser (kjøp og salg) på handelsplasser for identiske eller lignende instrumenter (om noen)
- rentekurver, volatilitet, kurs- og rentedifferanser, korrelasjon
- likviditet i markedet
- ordrens størrelse og art
- regulatoriske hendelser som påvirker prissetting

Prisen på renteinstrumenter avhenger spesielt av usikkerhet rundt utvikling i rentenivå og likviditet.

For likvide renteinstrumenter baserer Danske Bank prisene banken oppgir spesielt på observerbare markedspriser (kjøp og salg) på handelsplasser.

Desto mindre likvide renteinstrumentene er, jo viktigere blir de andre faktorene beskrevet ovenfor og Danske Banks interne prismodeller. Modellene til Danske Bank er basert på markedspriser i sanntid som banken anser som relevante, og om nødvendig kalibreres de med bankens egne data for å sikre det banken vurderer som en rimelig markedspris. Graden av kalibrering avhenger av volatiliteten og likviditeten i det aktuelle markedet.

Vedlegg 6 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- Valutaderivater

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer Danske Banks prosesser for beste resultat for valutaderivater, som for eksempel

- Valutaterminkontrakter
- Valutaswaps
- Valutaterminer uten levering (NDF)
- Valutaopsjoner

Hvordan legge inn en ordre/handel

Kunden handler valutainstrumenter ved å godta et pristilbud fra Danske Bank.

Når Kunden handler valutainstrumenter med Danske Bank, utføres alltid ordren med banken som motpart. Dette betyr at handelen utføres direkte på Danske Banks regning, og at Kunden handler direkte med banken.

For noen av de ovennevnte instrumentene og for visse handelsstørrelser tilbyr Danske Bank umiddelbar handel via en av bankens nettbankløsninger.

Kriterier for beste resultat

Den viktigste faktoren for å sikre beste resultat når det gjelder valutainstrumenter er **prisen**.

De viktigste faktorene for prising av valutainstrumenter er

- spotprisene for de aktuelle valutaene
- observerbare priser på handelsplasser for identiske eller lignende instrumenter (om noen)
- rentekurver, volatilitet, kurs- og rentedifferanser, korrelasjon
- likviditet i markedet
- ordrens størrelse og art
- regelverk som påvirker prissetting

Prisen på valutainstrumenter avhenger dermed spesielt av usikkerhet rundt utviklingen i de aktuelle valutaene samt rentenivå og likviditet.

For likvide valutainstrumenter baserer Danske Bank prisene banken oppgir spesielt på observerbare markedspriser (kjøp og salg) på handelsplasser.

Desto mindre likvide valutainstrumentene er, jo viktigere blir de andre faktorene beskrevet ovenfor og Danske Banks interne prismodeller. Modellene til Danske Bank er basert på markedspriser i sanntid som banken anser som relevante, og om nødvendig kalibreres de med bankens egne data for å sikre det banken vurderer som en rimelig markedspris. Graden av kalibrering avhenger av volatiliteten og likviditeten i det aktuelle markedet.

Vedlegg 7 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- OTC råvarederivater

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer Danske Banks prosesser for beste resultat for råvarederivater, som for eksempel

- Råvareterminkontrakter
- Råvareswapper
- Råvareopsjoner

Hvordan legge inn en ordre/handel

Kunden handler råvarederivater ved å godta et pristilbud oppgitt av Danske Bank, eller ved å legge inn en ordre med banken uten en oppgitt pris. Meglerbordet vårt vurderer alle ordrer individuelt.

Når Kunden handler et råvarederivat med Danske Bank, utføres alltid ordren som banken som motpart. Dette betyr at handelen utføres direkte på Danske Banks regning, og at Kunden handler direkte med banken.

Kriterier for beste resultat

Den viktigste faktoren for å sikre beste resultat for råvarederivater er prisen.

Det viktigste faktorene ved prising av råvarederivater er

- verdien til råvaren eller råvarene som kontrakten er basert på
- observerbare priser på handelsplasser for identiske eller lignende instrumenter (om noen)
- rentekurver, volatilitet, kurs- og rentedifferanser, korrelasjon
- likviditet i markedet
- ordrens størrelse og art
- regulatoriske hendelser som påvirker prissetting

Prisen på råvarederivater avhenger spesielt av usikkerhet rundt utviklingen i de aktuelle råvarene samt rentenivå og likviditet.

Danske Bank omsetter råvarederivater, inkludert utslippskvoter (CO2), i en rekke råvarer som energiprodukter, industrimaterialer og myke råvarer.

Det er stor variasjon i likviditet for ulike råvarer, og dette påvirker prisen for det aktuelle råvarederivatet.

For likvide råvarederivater baserer Danske Bank prisene banken oppgir spesielt på observerbare markedspriser (kjøp og salg) på handelsplasser.

Desto mindre likvide råvarederivatene er, jo viktigere blir de andre faktorene beskrevet ovenfor og Danske Banks interne prismodeller. Modellene til Danske Bank er basert på markedspriser i sanntid som banken anser som relevante, og om nødvendig kalibreres de med Danske Banks egne data for å sikre det banken vurderer som en rimelig markedspris. Graden av kalibrering avhenger av volatiliteten og likviditeten i det aktuelle markedet.

Danske Bank kan gi kundene priser for råvarederivater basert på priser innhentet fra markedet. Normalt prøver Danske Bank å få minst to eller tre priser fra samarbeidspartnere, før banken gir kunden et tilbud. Danske Bank vurderer prisene og antall priser banken innhenter basert på de ovennevnte kriteriene.

Vedlegg 8 – Retningslinjer for utførelse av kundeordre

- Finansiering av verdipapirtransaksjoner

Finansielle instrumenter som omfattes

Dette vedlegget forklarer prosessene Danske Bank for beste resultat for verdipapirfinansieringstransaksjoner (SFT), som for eksempel

- Gjenkjøpsavtale (REPO)
- Lån av verdipapirer

Hvordan legge inn en ordre/handel

Kunden handler i SFT-er ved å godta et pristilbud fra Danske Bank.

Når Kunden handler i SFT-er med Danske Bank, utføres alltid ordren med Danske Bank som motpart. Dette betyr at handelen utføres direkte på Danske Banks regning, og at Kunden handler det finansielle instrumentet direkte med banken.

Kriterier for beste resultat

Den viktigste faktoren for å sikre beste resultat når det gjelder SFT-er er prisen.

De viktigste faktorene for prising av SFT-er er

- spotprisen for underliggende aktiva
- rentekurver, volatilitet, kurs- og rentedifferanser, korrelasjon, likviditet i markedet
- ordrens størrelse og art
- regulatoriske hendelser som påvirker prissetting

Prisen på SFT-er avhenger spesielt av usikkerhet rundt utviklingen i det aktuelle verdipapiret samt rentenivå og likviditet.

For SFT-er baserer Danske Bank prisene på bankens interne modeller. Modellene til Danske Banker basert på markedspriser i sanntid som banken anser som relevante, og om nødvendig kalibreres de med Danske Banks egne data for å sikre det banken vurderer som en rimelig markedspris. Graden av kalibrering avhenger av volatiliteten og likviditeten i det aktuelle markedet.

Vedlegg om porteføljeforvaltning

til Danske Bank retningslinjer for utførelse av kundeordre

1. Formålet med dette vedlegget

Dette vedlegget beskriver prinsippene som Danske Bank, filial av Danske Bank A/S bruker for å ta beslutninger for å tilby best resultat i forbindelse med porteføljevaltnings-tjenestene banken tilbyr.

Porteføljevaltnings-tjenestene leveres av Asset Management, som er en egen kapitalforvaltningsenhet i Danske Bank A/S. Asset Management utfører sine aktiviteter uavhengig av andre aktiviteter i Danske Bank A/S.

Porteføljevaltnings-tjenesten omfatter å administrere Kundens porteføljen av finansielle instrumenter i tråd med investerings-mandatet Danske Bank har avtalt med Kunden. Danske Bank administrerer porteføljevaltningen etter eget skjønn, og tar beslutninger om kjøp og salg av finansielle instrumenter på Kundens vegne.

Danske Banker forpliktet til å ta handelsbeslutninger som er i Kundens interesse. Dette betyr at Danske Bank må ta sikte på å ta investeringsbeslutninger som er gunstige for Kunden, med tanke på hvilke finansielle instrumenter som skal kjøpes og selges og på hvilke tidspunkter.

Forpliktelsen om å levere beste resultat gjelder fra tidspunktet Danske Bank tar beslutningen om å kjøpe eller selge et bestemt finansielt instrument.

I dette vedlegget henvises det til Danske Bank sine retningslinjer for utførelse av kundeordre (heretter «OEP», Order Execution Policy) der de er relevante for porteføljevaltningen.

2. Krav til beste resultat

«Beste resultat» betyr at Danske Bank må iverksette tilstrekkelige tiltak for å oppnå t beste mulige resultatet for Kunden når banken beslutter å handle. Danske Bank skal ta hensyn til faktorene som angitt beskrevet i avsnitt 4 og 5 og bestemme deres relative viktighet på bakgrunn av mandatet for porteføljevaltning.

Kravet om beste resultat innebærer ikke at Danske Bank må oppnå det beste resultatet for Kunden ved samtlige handler. I stedet overvåker Danske Bank kontinuerlig at prosessen for å oppnå beste resultat som beskrevet i dette vedlegget, fungerer godt ved utførelse av handler på Kundens vegne.

3. Kunder som omfattes

Danske Bank tilbyr beste resultat for alle porteføljevaltningskunder.

Dersom Danske Bank har avtalt spesielle vilkår i avtalen om porteføljevaltning eller får spesifikke instruksjoner fra Kunden, utfører banken ordrene basert på Kundens beslutninger i henhold til slike vilkår og instruksjoner, felles omtalt som «spesielle vilkår».

Spesielle vilkår overstyrer det som er oppgitt i dette vedlegget. Dette innebærer at spesielle vilkår kan forhindre Danske Bank fra å gjøre det banken ellers ville gjort for å være i samsvar med dette vedlegget. Det kan derfor hende at Danske Bank ikke kan sikre beste resultat med tanke på forhold ved transaksjonen der banken opptrer i samsvar med spesielle vilkår.

Danske Bank bestreber seg alltid på å sikre best mulig resultat for Kunden innenfor rammene til de spesielle vilkårene.

4. Valg og overvåkning av finansielle mellomledd

Utvelgesprosessen

Danske Banks hovedmål ved valg av meglere, utførelsesplasser og motparter, felles omtalt som «finansielle mellomledd», er å velge leverandører som gjør det mulig for banken til enhver tid å oppnå beste resultat, på bakgrunn av faktorene for utførelse av ordre beskrevet i avsnitt 4 og 5.

Danske Bank velger «finansielle mellomledd» i henhold til de samme kriteriene som beskrevet i avsnitt 5.2.1 og 5.2.2 i OEP.

I forbindelse med porteføljevaltnings-tjenestene opptrer Danske Bank generelt som en agent, i den forstand at banken utfører beslutninger om å handle i bankens navn, men på Kundens vegne, uten å tjene eller tape noe på transaksjonen. Når Danske Bank tilbyr porteføljevaltnings-tjenester, opptrer banken ikke som motpart ved å handle mot bankens regning.

I valg av finansielle mellomledd kan Danske Bank likevel velge en annen enhet av Danske Bank A/S til å levere megler-tjenester. Når vi velger en annen enhet i Danske Bank A/S, kan den enheten opptre som pristilbyder ved å handle med bankens egen regning i henhold til OEP.

Danske Bank velger finansielle mellomledd etter en evaluering av deres evne til å gjennomføre transaksjoner på en måte som er i Kundens beste interesse.

Det kan gjøre at banken velger en annen enhet av Danske Bank A/S for å utføre en transaksjon. Forretninger eller forhold mellom enheter er underlagt Danske Bank A/S sine retningslinjer om interessekonflikter.

En liste over aktuelle finansielle mellomledd for ulike klasser av finansielle instrumenter finner du her: www.danskebank.com/bestexecution

Overvåking av utvalgte finansielle mellomledd

Regelmessig, og minst én gang i året, foretar Danske Bank en vurdering av de utvalgte finansielle mellomledd på grunnlag av deres evne til å oppfylle gitte kriterier og til å kontinuerlig levere beste resultat i henhold til dette vedlegget. Vurderingen omfatter evaluering og sammenligning av publiserte rapporter om utførelseskvalitet for de finansielle mellomleddene slik at banken sikrer at de utvalgte leverandørene oppfyller forpliktelsene om beste resultat.

5. Utførelse av handelsbeslutninger

Aggregering og tildeling

Når Danske Bank leverer porteføljeforvaltningstjenester, opptrer banken i Kundens interesse og sørger for at alle kundene behandles likt. Danske Bank vil derfor aggregere ordrer dersom flere kunder skal kjøpe eller selge det samme finansielle instrumentet til samme tid. Aggregering av ordrer er vanlig praksis.

Utførte aggregerte ordrer tildeles kundenes porteføljer på grunnlag av handelspris. Dersom ordrer fylles i flere omganger i løpet av dagen, tilordner banken de aktuelle finansielle instrumentene på grunnlag av en beregnet gjennomsnittspris. Dersom aggregerte ordrer bare kan fylles delvis, tilordner banken pro rata, som betyr at Kunden mottar sin andel av den delvis fylte ordren basert på hva som er det beste sluttresultatet for Kunden forutsatt likebehandling av alle kundene.

Danske Bank kan avvike fra pro rata-tildelingen hvis banken har rimelig grunn til å tro at de forventede fordelene av den utførte aggregerte ordren ikke kan oppfylles med en pro rata-tildeling.

Legge ordrer på markedet

Dersom investeringsprosessen innebærer beslutninger om å handle på Kundens vegne, har Danske Bank ulike alternativer for utførelse av ordre:

1. Danske Bank kan beslutte å handle på en handelsplass, det vil si på et regulert marked, en multilateral handels fasilitet (MHF) eller et organisert handelsfasilitet (OHF). Når Danske Bank leverer porteføljeforvaltningstjenester, har banken ikke direkte tilgang til noe regulert marked, men indirekte tilgang ved å legge inn ordrer via en megler som deltar i det aktuelle markedet, inkludert Danske Bank A/S sin meglerenhet.
2. Danske Bank kan også utføre handel utenfor handel splasser (OTC). Motparten opptrer da som pristilbyder ved å handle for egen regning. Dette omfatter tilfeller der motparten, inkludert meglerenheten til Danske Bank A/S, fungerer som systematisk internaliserer (SI) (se avsnitt 6 i OEP).
3. Danske Bank kan ta handelsbeslutninger som fører til kjøp av et finansielt instrument på grunnlag av ett kundeporteføljemandat og selge det samme finansielle instrumentet under et annet kundeporteføljemandat. Danske Bank utfører normalt slike handel på en handelsplass via en megler, inkludert en enhet i Danske Bank A/S som tilbyr meglertjenester. Danske Bank utfører bare slike krysshandler når banken mener det er i Kundens beste interesse.

I enkelte markedssituasjoner, for eksempel hvis det er lav likviditet eller det finansielle instrumentet er spesielt eksotisk, hvor det bare finnes ett egnet finansielt mellomledd

tilgjengelig, eller forespørsel om pristilbud fra flere mellomledd kan ha negative følger for transaksjonen på grunn av informasjonslekkasjer, vil banken forsøke å validere prisen via alle tilgjengelige metoder for å ivareta Kundens interesser best mulig når banken gjennomfører handelen.

Under slike omstendigheter kan det hende at det ikke er mulig å innhente like mye informasjon som hvis det finansielle instrumentet hadde vært tilgjengelig via flere finansielle mellomledd eller omsatt i et større marked. Danske Bank kan også ta handelsbeslutninger hvis banken mottar tilbud uten å ha bedt om pristilbud fra andre meglere, dersom banken mener dette er i Kundens beste interesse.

Når Danske Bank utfører transaksjoner under en ISDA Master Agreement eller annen relevant avtale, for eksempel Global Master Repurchase Agreement, er det i enkelte tilfeller, og særlig i tilknytning til gjennomføring av handelsbeslutninger i finansielle derivater eller finansiering av verdipapirtransaksjoner, begrensninger i forhold til hvor mange motparter banken kan inngå transaksjoner med på Kundes vegne. I slike situasjoner har Danske Bank begrenset mulighet til å levere beste resultat, avhengig av hvor mange motparter Kunden har inngått avtaler med og hvor egnet disse er for de transaksjonstypene banken beslutter å benytte. Slike transaksjoner omfattes av motpartens retningslinjer for utførelse av kundeordre.

Faktorer for utførelse

Ved bruk av Danske Banks egen dømmekraft vektlegger banken utførelsesfaktorene på tidspunktet for utførelse i henhold til porteføljemandatet og eventuelle spesielle vilkår, type handel, finansielt instrument og markedsforhold.

Utførelsesfaktorene er prisen Danske Bank kan gjennomføre handelen på, kostnader og hastighet for utførelse, sannsynlighet for utførelse og oppgjør, størrelse og art for ordren som legges på markedet og andre forhold som er relevante for utførelsen, for eksempel påvirkningen på markedet.

Innhenting av beste pris for størrelsen på den aggregerte ordren Danske Bank oppretter samtidig som banken minimerer påvirkningen på markedet er de viktigste faktorene for alle handelsbeslutningene til banken.

Sannsynligheten for utførelse avhenger ofte av likviditeten i markedet eller om hvorvidt en spesifikk megler kan eller vil gi den nødvendige likviditeten for å fylle en ordre.

For å sikre best mulig resultat for Kunden, følger Danske Bank ulike kriterier for utførelse, avhengig av typefinansielt instrument eller type transaksjon banken utfører på Kundens vegne.

Kriteriene kan omfatte, men er ikke begrenset til

- hvorvidt de finansielle instrumentene handles på en handelsplass eller OTC
- størrelsen på transaksjonen relatert til andre transaksjoner i samme klasse av finansielle instrumenter
- minimere mulig markedseffekt
- tilgang til likviditet
- porteføljemandat og spesielle vilkår definert av Kunden
- kurtasje og andre kostnader
- karakteristikkene til de finansielle mellomleddene som kan utføre ordren

En oversikt over de viktigste faktorene for utførelse av ordre finnes på den siste siden i dette vedlegget.

6. Overvåking og rapportering

Overvåking

For informasjon om overvåking og evaluering av effektivitet, se avsnitt 9 i OEP (overvåking, evaluering og endringer).

Topp fem utførelsesplasser og meglere

For informasjon om Danske Bank A/S sine fem viktigste utførelsesplasser og meglere, se avsnitt 10.2 i OEP (fem viktigste utførelsesplasser og meglere).

7. Endringer i vedlegget

Eventuelle endringer i dette tillegget vil bli publisert på Danske Bank sin hjemmeside.

Alle kunder som Danske Bank har et løpende kundeforhold til, informeres om viktige endringer i retningslinjene for utførelse av ordre eller i dette vedlegget.

8. Mer informasjon

For ytterligere informasjon, vennligst ta kontakt med Danske Bank.

Porteføljeforvaltning – oversikt over generelle utførelseskriterier

Klasse finansielt instrument	Gjeldende utførelsesplasser	Beskrivelse	Viktige faktorer for utførelse
Aksjer, ETF-er, depotbevis	Regulert marked, MHF, SI	Utført gjennom en megler på et regulert marked eller som SI, eller direkte via en MHF. Innvirkningen av for eksempel lav likviditet eller ordrens størrelse på markedet betyr at ordrene utføres saktere enn det som normalt vil være tilfelle, eller at ordrene adresseres til et spesifikt finansielt mellomledd.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pris og kostnad 2. Sannsynlighet for utførelse (likviditet)
Obligasjoner	OTC, MHF, OHF, SI	Forespørsel om pris (RFQ, Request for Quote) fra flere motparter, enten bilateralt eller via MHF eller OHF. Hvis for eksempel lav likviditet eller ordrens størrelse har innvirkning på markedsprisen eller er negativt for den faktiske transaksjonsprisen ved innhenting av flere pristilbud, kan antall prisforespørsler reduseres til én.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pris og kostnad 2. Sannsynlighet for utførelse (likviditet)
Pengemarkedsinstrumenter	OTC, MHF, OHF, SI	Forespørsel om pris (RFQ, Request for Quote) fra flere motparter, enten bilateralt eller via MHF eller OHF. Hvis for eksempel lav likviditet eller ordrens størrelse har innvirkning på markedsprisen eller kan være negativt for den faktiske transaksjonsprisen ved innhenting av flere pristilbud, kan antall prisforespørsler reduseres til én.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pris og kostnad 2. Sannsynlighet for utførelse (likviditet)
Andeler i kollektive investeringsforetak	Forvaltningsselskapet, Transfer Agent eller annen utnevnt distributør	Utføres normalt via distributør eller Transfer Agents utnevnt av forvaltningsselskapet i henhold til prospektet eller lignende dokumentasjon. En Transfer Agent eller annen utnevnt distributør er normalt den eneste utførelsesplassen dit ordrene sendes for tegning eller innløsning.	Betimelighet for plassering av ordren i samsvar med reglene definert av forvaltningsselskapet
Børsnoterte derivater	Regulert marked, MHF, SI	Utført gjennom en megler på et regulert marked eller som SI, eller direkte via en MHF. Innvirkningen av for eksempel lav likviditet eller ordrens størrelse på markedet betyr at ordrene utføres saktere enn det som normalt vil være tilfelle, eller at ordrene adresseres til et spesifikt finansielt mellomledd.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pris og kostnad 2. Sannsynlighet for utførelse (likviditet) 3. Hastighet
OTC-derivater	OTC MHF, OHF, SI	Forespørsel om pris (RFQ, Request for Quote) fra flere motparter, enten bilateralt eller via MHF eller OHF. Antallet motparter Danske Bank kan be om pristilbud fra er begrenset av det som fremkommer i avtalene om handel på vegne av kundene. Hvis for eksempel lav likviditet eller ordrens størrelse har innvirkning på markedsprisen eller kan være negativt for den faktiske transaksjonsprisen ved innhenting av flere pristilbud, kan antall prisforespørsler reduseres til én.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pris og kostnad 2. Sannsynlighet for utførelse (likviditet)

Forretningsvilkår for depoter i Danske Bank

Gjelder fra 1. januar 2018

Disse forretningsvilkårene (**Forretningsvilkårene**) gjelder for depot (**Depotkonto**) og verdipapirkonto (**VPS-konto**) (samlet sett omtalt som **Depot**) som en kunde (**Kunde**) oppretter hos Danske Bank i henhold til en depotavtale (**Avtalen**). Avtalen og Forretningsvilkårene vil samlet sett bli omtalt som **Depotavtalen**. Danske Bank leverer de tjenester som er beskrevet i Forretningsvilkårene (**Tjenestene**) til Kunden.

Forretningsvilkårene gjelder for Avtalen med mindre Kunden og Danske Bank har inngått en særskilt avtale om noe annet. Forretningsvilkårene gjelder i tillegg til de alminnelige forretningsvilkår for handel med finansielle instrumenter som følger med kundeavtale for ytelse av investeringstjenester. Ved eventuell motstrid, gjelder Forretningsvilkårene i forhold til Danske Banks levering av Tjenestene til Kunden.

Danske Bank A/S er under tilsyn av det danske Finanstilsynet. Danske Bank i Norge er under tilsyn av det norske Finanstilsynet når det gjelder utøvelsen av de tjenester som tillatelsen omfatter

1. Generelt

1.1. Dematerialiserte og andre finansielle instrumenter

1.1.1. Tjenestene omfatter dematerialiserte finansielle instrumenter som er registrert hos en verdipapirsentral og andre finansielle instrumenter som Danske Bank har akseptert å motta til oppbevaring. De finansielle instrumentene som er omfattet av Tjenestene oppbevares enten via en verdipapirsentral som Danske Bank er tilknyttet som kontoførende institutt eller via en depotbank som direkte eller indirekte er valgt/utpekt av Danske Bank (**Depotbank**).

1.1.2. Tjenestene omfatter finansielle instrumenter utstedt i Norge (**Norske finansielle instrumenter**) og finansielle instrumenter som er utstedt i utlandet (**Utenlandske finansielle instrumenter**) og som Danske Bank er i stand til å oppbevare enten via en verdipapirsentral eller en Depotbank.

1.1.3. Enkelte depottyper, som for eksempel sikkerhetsdepot, pantsatte depot, depot knyttet til aktiv forvaltningsavtaler eller depot opprettet i forbindelse med pensjonssparing eller tildeling av ansatte-aksjer (**Særlige depottyper**), vil være underlagt særskilt regulering. For denne type depot gjelder ytterligere betingelser og vilkår som ikke fremgår av Forretningsvilkårene. Kunden vil få informasjon om slike særskilte vilkår ved opprettelsen av slike særlige depottyper som nevnt i dette avsnittet.

1.2. Opprettelse av Depot – opplysningsplikt og fullmakthavere

1.2.1 Når Kunden oppretter et depot skal Danske Bank ha opplysninger om Kundens navn, adresse og personnummer/CVR-nummer. Disse opplysningene skal dokumenteres ved hjelp av gyldige legitimasjonsdokumenter. For juridiske personer skal CVR-nummeret dokumenteres gjennom fremlegges av firmaattest eller utskrift fra Enhetsregisteret.

1.2.2 Juridisk personer skal også opplyse om hvilke land de er skattepliktige til slik at Danske Bank kan oppfylle de lovpålagte plikter i henhold til FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) og CRS (Common Reporting Standard).

1.2.3 Skal andre enn Kunden disponere over Depotet må nødvendige fullmakter fremlegges. Den/de person(er) som

skal ha fullmakt til å disponere Depotet, må fremlegge gyldige legitimasjonsdokumenter som nevnt i avsnittet ovenfor. Videre skal Danske Bank ha underskriftsprøve av Kunden og eventuelle andre disposisjonsberettigede. For Kunder med særlig eierstruktur, for eksempel foreninger, stiftelser og lignende, skal det fremlegges ytterligere dokumentasjon i form av vedtekter og øvrig dokumentasjon som Danske Bank krever.

1.2.4 Danske Bank kan til enhver tid be Kunden om å fremlegge ytterligere opplysninger, herunder dokumentasjon og informasjon som banken er forpliktet til å innhente i henhold til hvitvaskingsregelverket og andre relevante regelverk eller som er nødvendig for at Danske Bank kan levere Tjenestene.

1.2.5 Kunden er ansvarlig for at de opplysninger som er gitt og den dokumentasjon som er fremlagt i forbindelse med Depotavtalen til enhver tid er korrekte og fullstendige. Kunden er også ansvarlig for å sørge for at Danske Bank mottar etterspurte opplysninger og dokumentasjon innen de gitte tidsfrister. Kundeforholdet forutsetter at Danske Bank mottar de opplysninger som banken ber om og at opplysningene er korrekte og fullstendige.

1.2.6 Kunden skal skriftlig informere Danske Bank om eventuelle endringer i de opplysninger og den dokumentasjon som er gitt til Danske Bank sammen med dokumentasjon på de nevnte endringer.

1.3 Oppgjørskonto tilknyttet Depot

1.3.1 Kunden skal opprette en eller flere bankkontoer i Danske Bank som skal knyttes til Depotet (**Oppgjørskonto**). En

oppgjørskonto kobles etter instruks fra Kunden til Depot og er underlagt særskilte kontovilkår.

1.3.2 Kunden og Danske Bank kan avtale at Oppgjørskonto skal være en bankkonto i annen bank med tillatelse til å drive virksomhet i Norge.

1.3.3 Oppgjørskonto vil bli benyttet til overførsel av renter, uttrekning, utbytter og til oppgjør for kjøp/salg av finansielle instrumenter på Depotet. Oppgjørskontoen vil også bli benyttet til belastning av depotgebyrer og andre gebyrer knyttet til Tjenestene.

2. Registrering og oppbevaring

2.1. Eierskap og registrering

2.1.1. Danske Bank registrer kun eierskap til et finansielt instrument etter instruks fra Kunden. Danske Bank kontrollerer ikke eierforholdene eller disposisjonsretten til de finansielle instrumentene når disse innleveres eller overføres til oppbevaring. Dette gjelder også for Utenlandske finansielle instrumenter.

2.1.2. Finansielle instrumenter, som er utstedt og registrert hos en norsk verdipapirsentral, hvor Danske Bank har påtatt seg rollen som kundefører, oppbevares i et depot som er tilknyttet den aktuelle verdipapirsentral. Danske Bank er kundefører i Verdipapirsentralen ASA (VPS) og vil opprette depotet som en VPS-konto i VPS på den enkelte Kundes navn med mindre noe annet følger av avtale med Kunden.

2.1.3. Nærmere regulering knyttet til finansielle instrumenter registrert i et verdipapirregister følger av lov om verdipapirregister av 5. juli 2002 nr. 64 slik denne lyder til enhver tid. Ytterligere opplysninger om regelverket og VPS finnes på VPS sine hjemmesider.

2.2. Oppbevaring av Kundemidler

2.2.1. Danske Bank plikter å oppbevare finansielle instrumenter og midler som tilhører Kunden atskilt fra Danske Banks egne midler. Dette innebærer at dersom Danske Bank innfører betalingsstans, blir satt under offentlig administrasjon eller lignende, er Kunden i utgangspunktet berettiget til å få utlevert de finansielle instrumentene som er registrert på Kundens Depot.

2.2.2. Dette gjelder både hvor det finansielle instrumentet oppbevares i et individuelt depot i Kundens navn eller i et samledepot. I sistnevnte tilfelle forutsetter utlevering av det finansielle instrumentet at det ikke foreligger uenighet om Kundens eiendomsrett til de aktuelle finansielle instrumentet.

2.2.3. Danske Bank skal sørge for at Kundens finansielle instrumenter som oppbevares av Danske Bank via tredjemann, kan holdes adskilt fra finansielle instrumenter som tilhører henholdsvis Danske Bank eller den ovennevnte tredjemann. Dette gjøres ved at tredjemann som oppbevarer de relevante finansielle instrumenter benevner depotene forskjellig i sine systemer.

2.2.4. Dersom den verdipapirsentral eller den Depotbank som oppbevarer Kundenes finansielle instrumenter, erklæres konkurs, blir satt under offentlig administrasjon eller lignende, vil Danske Bank på vegne av Kunden ta ut de finansielle instrumenter som i Danske Banks register står oppført med Kunden som eier, i den grad dette er tillatt etter lokal lovgivning.

2.3. Bruk av samledepoter

2.3.1. Kunden gir ved signering av Depotavtalen, Danske Bank rett til å oppbevare Kundens finansielle instrumenter i et samledepot sammen med andre finansielle instrumenter

som tilhører en eller flere av Danske Banks øvrige kunder. Denne retten omfatter alle finansielle instrumenter uavhengig av om de oppbevares via en verdipapirsentral eller i en Depotbank.

2.3.2. Finansielle instrumenter som oppbevares i et samledepot, oppbevares i Danske Banks eller Depotbankens navn og er hos Danske Bank eller den relevante Depotbank registrert med informasjon om de finansielle instrumentene tilhører henholdsvis Danske Banks eller den relevante Depotbanks kunder.

2.3.3. Finansielle instrumenter som oppbevares i et samledepot vil ikke bli registrert på Kundens navn, og Kunden kan ikke uten særskilt avtale med Danske Bank utøve eventuelle individuelle rettigheter knyttet til det finansielle instrumentet, som for eksempel retten til å delta eller stemme på generalforsamlinger.

2.3.4. Videre har ikke Kunden rett til slik individuell erstatning som er omtalt i avsnitt 16 dersom Danske Bank innfører betalingsstans, blir satt under offentlig administrasjon eller lignende, da en slik erstatning utbetales til samledepotet som sådan. Dette innebærer at erstatningen til kunder knyttet til finansielle instrumenter som oppbevares på et samledepot, fordeles proporsjonalt i forhold til samledepotets samlede verdi.

2.3.5. Det vil til enhver tid fremgå av Danske Banks registre hvem som er den reelle eier av de finansielle instrumenter som oppbevares på et samledepot.

3. Danske Bank disposisjonsrett

3.1. Danske Bank kan disponere over et finansielt instrument på Kundens Depot i samsvar med Kundens instruks og/eller i henhold til Depotavtalen. Dette gjelder også når Danske Bank oppbevarer det finansielle instrumentet via et

samledepot eller et individuelt depot etablert hos en tredjemand.

3.2. Danske Bank kan om nødvendig overdra retten til å disponere over et finansielt instrument på Kundens Depot etter Kundens instruks og/eller i henhold til Depotavtalen til en verdipapirsentral eller en Depotbank.

3.3. Tilsvarende har Danske Bank rett til om nødvendig å overdra fullmakten til å disponere over et samledepot til den Depotbank eller annen samarbeidspartner som Danske Bank har valgt å bruke.

3.4. Videre har Danske Bank rett til på vegne av Kunden å gjennomføre de handlinger og tiltak som er nødvendige for å overholde gjeldende lover og regler i en gitt jurisdiksjon eller for at Danske Bank skal kunne utføre Tjenestene omfattet av Depotavtalen

4. Forbehold ved overføringer til Oppgjørskonto

4.1. Når Danske Bank informerer Kunden om beløp som overføres til Oppgjørskonto knyttet til de finansielle instrumenter som banken oppbevarer, skjer dette med forbehold om at Danske Bank faktisk mottar beløpet.

4.2. Dersom Danske Bank ikke mottar beløpet og banken allerede har overført beløpet til Kundens Oppgjørskonto, er Kunden forpliktet til å tilbakebetale beløpet umiddelbart til Danske Bank.

4.3. Ved manglende tilbakebetaling fra Kundens side og Kunden er en juridisk person, forbeholder Danske Bank seg retten til å tilbakeføre beløpet. Forbeholdet gjelder selv om dette ikke er særskilt nevnt i den enkelte kontoutskrift eller tilsendt informasjon om at beløpet er satt inn.

5. Veksling av valuta

5.1. Beløp som Danske Bank mottar på vegne av Kunden i en annen valuta enn valutaen på Kundens Oppgjørskonto, veksles til norske kroner og settes inn på en Oppgjørskonto i norske kroner. Danske Bank kan på Kundens anmodning akseptere at beløpet veksles til en annen valuta som Kunden har en Oppgjørskonto i.

5.2. Danske Bank kan veksle beløpet inntil to bankdager før beløpet settes inn på Kundens Oppgjørskonto.

5.3. Danske Bank fastsetter vekslingskurs på grunnlag av bankens valutakurs på vekslingsdagen. Danske Banks vekslingskurser offentliggjøres daglig på bankens hjemmesider.

5.4. Danske Bank beregner et fradrag i den valutakurs som er benyttet og overfører deretter det vekslende beløp til den relevante Oppgjørskonto. Tilsvarende beregner Danske Bank et tillegg til den valutakurs som er benyttet ved veksling av beløpet som skal belastes Kunden Oppgjørskonto.

6. Navnenotering og forvalterregistrering av finansielle instrumenter registrert i VPS

6.1. Norske obligasjoner noteres ikke på navn, men registreres på Kundens VPS-konto. Utenlandske obligasjoner registrert i VPS kan noteres på navn.

6.2. Norske aksjer skal i henhold til aksjeloven og allmennaksjeloven noteres på navn.

6.3. Utenlandske aksjonærer kan i enkelte tilfeller registreres i aksjeeierregisteret gjennom godkjent forvalter. I slike tilfeller kan ikke Kunden utøve selskapsrettslige eierrettigheter i selskapet som møterett, stemmerett og talerett på generalforsamlinger.

7. Håndtering av renter, utbytter med mer

7.1. Danske Bank mottar utbytte og andre utdelinger på de aksjer som ligger i Kundens Depot i VPS på vegne av Kunden for videre kreditering av Oppgjørskontoen som er knyttet til Depotet. Tilsvarende gjelder for utenlandske aksjer og depotbevis for utenlandske aksjer som er notert på norsk børs og registrert i VPS.

7.2. Utbytte av aksjer som er registrert i VPS eventuelt fratrukket utbytteskatt, vil tidligst bli satt inn på Oppgjørskontoen knyttet til Depotet tre uker etter generalforsamlingsdato.

7.3. Renter og uttrukket beløp av obligasjoner registrert i VPS blir satt inn på Oppgjørskontoen knyttet til Kundens Depot ved terminforfall.

7.4. Utbytte fra fondsandeler registrert i VPS blir satt inn på Oppgjørskonto knyttet til Kundens Depot. I de tilfeller hvor beløpene utbetales fra VPS og det ikke er knyttet en Oppgjørskonto til VPS-kontoen, vil beløpet bli sendt til Kunden fra VPS på utbetalingsanvisning.

7.5. Avkastningsandeler for rentefond registret i VPS blir overført til det Depotet der de fondsandelenes som er opphav til avkastningsandelene er registrert.

7.6. Utbytte og renter knyttet til Utenlandske finansielle instrumenter som oppbevares på samledepot, vil etter at Danske Bank har mottatt beløpet bli vekslet om hvis nødvendig og overført til Oppgjørskontoen som er tilknyttet Kundens Depot.

7.7. Kunden gjøres oppmerksom på at det i mange land vil bli tilbakeholdt skatt knyttet til renteutbetalinger og aksjeutbytter i samsvar med det enkelte lands lovgivning. Dette innebærer at det beløpet som Danske Bank mottar kan være

et nettobeløp fratrukket eventuelle tilbakeholdte skatter. Danske Bank er ikke ansvarlig for å søke å få tilbakebetalt slike skatter på utbytte og rente, med mindre Kunden har inngått en særskilt avtale med Danske Bank om dette.

8. Registrering av rettigheter og frigivelse

8.1. For finansielle instrumenter registrert hos VPS, kan Kunden gi en annen megler enn Danske Bank fullmakt til å handle eller spørre på sitt VPS-konto. Slik fullmakt registreres på Kundens VPS-konto mot betaling av et gebyr.

8.2. Ved registrering av handels- og spørrefullmakt skal det foreligge skriftlig fullmakt fra Kunden. Registrert rettighetshaver og Kunden mottar endringsmelding fra VPS om registreringen. Endringsmelding blir også sendt ved endring eller sletting av tidligere registrerte rettigheter.

8.3. Har Kunden handlet finansielle instrumenter som er registrert i VPS hos en annen megler enn Danske Bank, frigis angjeldende finansielle instrumenter etter anmodning fra nevnte megler mot betaling av et gebyr.

8.4. Har Kunden solgt Utenlandske finansielle instrumenter registrert i depotet hos en annen megler enn Danske Bank eller ønsker å overføre Utenlandske finansielle instrumenter fra Depotet til en annen depotfører, kan Kunden anmode Danske Bank om å overføre disse finansielle instrumentene fra depotet til denne megleren eller depotføreren mot betaling av et gebyr.

8.5. Hvis en rettighet bare gjelder en del av de finansielle instrumenter som er registrert i et Depot, vil de finansielle instrumenter som angår rettigheten bli overført til et nytt depot i den grad dette er mulig i henhold til gjeldende rett i den aktuelle jurisdiksjon. Registreringen av rettigheten skjer da på det nyopprettede depotet.

9. Nytegning, fondsaksjer, konvertible obligasjoner og oppkjøpstilbud

9.1. Nytegning, fondsaksjer og konvertible obligasjoner

9.1.1 Ved nytegning av aksjer eller konvertible obligasjoner med fortrinnsrett registrert i VPS for eksisterende aksjonærer, vil Kunden bli underrettet fra selskapet selv eller av selskapets samarbeidspartnere som vil være tilrettelegger(e) og/eller selskapets kontofører utsteder (KU) i VPS.

9.1.2. Hvis Danske Bank mottar opplysninger om nytegning av aksjer og/eller obligasjoner herunder konvertible obligasjoner, warrants og utstedelse av fondsaksjer, som ikke er registrert i VPS fra sin utenlandske forretningsforbindelse og hvis tegningsfristen gjør det mulig, vil Danske Bank normalt underrette Kunden om dette per brev sendt i ordinær postgang.

9.1.3 Danske Bank gjør oppmerksom på at underretningen nevnt ovenfor bare er til orientering og inneholder ingen anbefalinger fra Danske Bank om hva Kunden bør foreta seg.

9.1.4. Kunden er selv ansvarlig for å benytte sine rettigheter innen den fristen som er fastsatt av selskapet.

9.1.5. Danske Bank informerer om at avslutning av en emisjon, herunder bokføring av proveny, utføres først når avregningsbeløpet er stilt til Danske Banks disposisjon.

9.2 Oppkjøpstilbud på aksjer i selskap registrert i VPS

9.2.1. Dersom det fremsettes et kjøpstilbud på hele eller deler av et selskap registrert i VPS, vil Kunden bli underrettet fra den som fremsetter tilbudet eller av dennes samarbeidspartnere som vil være tilrettelegger(e) og/eller selskapets kontofører utsteder (KU) i VPS. Kunden har selv ansvaret for å

takke ja til tilbudet innen den fristen som er fastsatt av kjøper.
10. Særskilte forhold knyttet til Utenlandske finansielle instrumenter som ikke er registrert i VPS

10.1. Utenlandske rettsregler

10.1.1. Kunden er i samme omfang som Danske Bank underlagt den lovgivning og alminnelig praksis som gjelder for en utsteder av Utenlandske finansielle instrumenter, en verdipapirsentral eller en Depotbank.

10.1.2. Vilkår for beskyttelse mot kolliderende rettigheter over Utenlandske finansielle instrumenter, som ikke er registrert i VPS, kan variere fra jurisdiksjon til jurisdiksjon.

10.1.3. Gjeldende utenlandsk lovgivning og praksis kan inneholde særskilte regler og krav som må oppfylles for at en rettighet knyttet til et finansielt instrument skal være gyldig, kunne etterleves og/eller være beskyttet mot kolliderende rettigheter. Kunden er til enhver tid ansvarlig for å overholde slik regler og krav.

10.2. Depotstruktur

10.2.1. Med mindre annet er særskilt avtalt med Kunden, oppbevarer Danske Bank om mulig utenlandske finansielle instrumenter som ikke er registrert hos VPS, i et samledepot hos en verdipapirsentral eller en Depotbank. Dette innebærer at depotet inneholder finansielle instrumenter tilhørende flere kunder og at depotet er registrert i Danske Bank navn eller Danske Banks samarbeidspartners navn merket kundedepot.

10.2.2. I jurisdiksjoner der det ikke er mulig å opprette samledepot, oppbevarer Danske Bank utenlandske finansielle instrumenter, som ikke er registrert hos VPS, i en individuelt depot hos en verdipapirsentral eller en Depotbank. Et slikt depot opprettes i Danske Bank sitt navn på vegne av

Kunden.

10.3. Ansvar

10.3.1. Når Danske Bank har valgt en Depotbank, påtar Danske Bank seg ansvaret for denne Depotbankens soliditet. Danske Bank påtar seg også ansvaret hvis Depotbanken erkjenner en feil eller hvis feilen er fastslått ved rettskraftig dom. Utover dette er Danske Bank uten ansvar med mindre dette følger av gjeldende lovgivning.

10.4. Informasjon om og utøvelse av eierrettigheter.

10.4.1. Men mindre annet er særskilt avtalt med Kunden, kan et Utenlandsk finansielt instrument som oppbevares i et samledepot eller et individuelt depot i Danske Banks navn, ikke registreres på Kundens navn. Kunden kan dermed ikke uten særskilt avtale med Danske Bank utøve de individuelle rettigheter som er knyttet til det finansielle instrumentet, som for eksempel retten til å delta i eller stemme på generalforsamlinger.

10.4.2. Danske Bank informerer ikke Kunden om ordinære eller ekstraordinære generalforsamlinger og sender ikke særskilt informasjon vedrørende utstederen av et Utenlandsk finansielt instrument, med mindre det er inngått en særskilt avtale mellom Kunden og Danske Bank om dette.

10.5. Risiko knyttet til oppbevaring utenfor EØS

10.5.1 På enkelte markedet utenfor EØS er det ikke mulig å unngå at en Depotbank eller andre av Danske Banks samarbeidspartnere oppnår sikkerhetsinteresser, panterrettigheter eller motregningsadgang i Kundens finansielle instrumenter eller midler. Dette kan innebære at Depotbanken eller slike andre samarbeidspartnere kan ha mulighet til å utøve slike rettigheter i forhold til Kundens finansielle instrumenter eller midler

11. Kundens samtykke til utveksling av opplysninger

11.1. Kunden er i samme omfang som Danske Bank, underlagt de rettsregler og bransjepraksis som gjelder i utsteders, Depotbankers og andre samarbeidspartneres hjemland. Videre er både Kunden og Danske Bank underlagt de benyttede verdipapirsentralers, Depotbanker og øvrige samarbeidspartneres forretningsvilkår. Dette kan innebærer at Danske Bank er forpliktet til å utlevere taushetsbelagte opplysninger om Kunden til de ovennevnte parter og til myndighetene i de ovennevnte parters hjemland.

11.2. Kunden gir derfor Danske Bank tillatelse til å utveksle informasjon om Kundens navn, adresse, legitimasjonsdokumentasjon og andre opplysninger, om Kundens beholdning og avkastning til en Depotbank, en verdipapirsentral, en utsteder av finansielle instrumenter eller til enhver annen relevant tredjemann og offentlig myndighet eller lignende, i det omfang utvekslingen av slike kunde-opplysninger kreves i henhold til gjeldende lover, regler eller avtalevilkår i det relevante land, eller for at Danske Bank skal kunne levere Tjenestene omfattet av Depotavtalen.

11.3. Utvekslingen av kundeopplysninger kan bare skje dersom slik utveksling i hvert enkelt tilfelle ikke i seg selv er i strid med gjeldende lover og regler.

12. Årsoppgaver, rapportering til skatte-myndighetene, gebyrer med mer

12.1. For finansielle instrumenter som er registrert i VPS, sender VPS hvert år ut en oversikt over de finansielle instrumenter som var registrert på VPS-kontoen den 31.12. foregående år. Rapportering til skattemyndighetene skjer direkte fra VPS.

12.2. For Utenlandske finansielle instrumenter som ikke er

registrert hos VPS, sender Danske Bank ut en oversikt til Kunden over de finansielle instrumenter som var registrert på Depotkontoen den 31.12. foregående år. Kunden har selv ansvaret for innberetning av nødvendige opplysninger til skattemyndighetene.

12.3. Kunden kan bestille ytterligere depotoversikter mot et gebyr.

13. Gebyrer og omkostninger

13.1. Danske Bank beregner gebyrer for å oppbevare og registrere finansielle instrumenter i Depotet og for den service som ytes. De til enhver tid gjeldende priser er tilgjengelige på Danske Bank hjemmesider www.danskebank.no.

13.2. Depotgebyr eller årlig kontoholdsgebyrer på finansielle instrumenter registrert i VPS, beregnes av markedsverdi pr 31.12. Gebyret belastes den Oppgjørskontoen som er knyttet til Depotet 31. mai hvert år.

13.3. Depotgebyr for Utenlandske finansielle instrumenter og instrumenter som ikke er registrert i VPS, beregnes av høyeste markedsverdi hver måned etter de til enhver tid gjeldende priser og beregnes pr. 31. mai og 30. november. Gebyret belastes den Oppgjørskontoen som er knyttet til Depotet ultimo påfølgende måned.

13.4. For hver transaksjon på Depotet beregnes et transaksjonsgebyr i henhold til gjeldende prisliste, jfr. "Priser for transaksjoner på depotet". Transaksjonsgebyret beregnes pr 31. mai og 30. november hvert år og belastes den Oppgjørskontoen som er knyttet til Depotet ultimo påfølgende måned.

13.5. Danske Bank kan uten varsel fakturere Kunden for de omkostninger og gebyrer som pålegges Danske Bank av tredjemann (for eksempel en Depotbank) i forbindelse med

Danske Bank levering av Tjenestene til Kunden, eventuelt med tillegg av mva.

14. Klagebehandling

14.1. Klage over avgjørelser truffet av Danske Bank, som kontofører, eller av VPS kan bringes inn for en klagenemnd.

14.2. Klage over avgjørelse truffet av Danske Bank, som kontofører, fremsettes overfor Danske Bank. Klage over avgjørelse truffet av VPS, fremsettes overfor VPS. Klage må fremsettes innen tre uker fra den dagen Kunden har eller burde ha kjennskap til avgjørelsen.

14.3. Danske Bank som kontofører eller VPS kan ta klagen til følge og/eller fremsette tilbud om løsning overfor Kunden. Hvis ikke klagen tas til følge eller Kunden ikke aksepterer fremsatt tilbud om løsning, kan klagen bringes inn for relevant klagenemnd.

15. Ansvar og erstatning

15.1. Tap som Kunden måtte lide som følge av en registreringsfeil eller lignende handling eller unnlattelse foretatt av Danske Bank, en Depotbank eller den verdipapirsentral hvor papiret er utstedt, dekkes i henhold til den enhver tid gjeldende lovgivning.

15.2. Danske Bank er som beskrevet i punkt 10.3, kun ansvarlig for visse feil begått av en Depotbank, men ikke for feil som er begått av en verdipapirsentral.

15.3. Har Kunden selv forsettlig eller uaktsomt forårsaket eller medvirket til feilen, kan erstatningen helt eller delvis bortfalle.

15.4. Danske Bank kan ikke holdes ansvarlig for skade eller tap som Kunden påføres som følge av endringer i lov, for-

skrift, pålegg fra myndigheter eller lignende, pågående eller truende krig, opprør, borgerlige uroligheter, terror, sabotasje, naturkatastrofer, streik, lock-out, boikott og blokade, uansett om Danske Bank selv er part i konflikten, herunder at konflikten bare rammer deler av bankens funksjoner.

16. Kundegarantiordninger

16.1. Danske Bank er en filial av Danske Bank A/S som er medlem av den danske "Garantifonden for indskydere og kunder" (Fondet).

16.2. Fondet dekker tap som Kunden har lidt som følge av at Danske Bank ikke kan tilbakelevere finansielle instrumenter til Kunden som oppbevares, administreres eller forvaltes av Danske Bank. Fondet dekker kundemidler med inntil 20.000 euro pr. kunde.

16.3. Kundens krav på dekning gjøres opp etter fradrag av eventuelle forpliktelser Kunden har overfor Danske Bank. Fondet dekker ikke krav som stammer fra transaksjoner i forbindelse med hvitvasking av penger som det er avsagt dom for. Fondet dekker heller ikke krav fra finansinstitusjoner, forvaltningsselskaper for verdipapirfond, verdipapirforetak med fler jfr dansk forskrift om Garantifond for indskytere og kunder av 10. desember 2003.

16.4. Kunden kan i forbindelse med at en utenlandsk verdipapirsentrals eller Depotbanks går konkurs, blir satt under offentlig administrasjon eller lignende, få erstatning for tap fra en utenlandsk garantiordning i den fra Kunden er berettiget til slik erstatning i henhold til gjeldende lovgivning i den relevante jurisdiksjon. Danske Bank er under enhver omstendighet ikke ansvarlig for en verdipapirsentrals soliditet.

17. Interessekonflikter

17.1. Ved ytelse av investeringstjenester og/eller tilleggstje-

nester kan Danske Bank, dens ansatte eller andre personer tilknyttet banken, eller andre kunder, ha vesentlige interesser eller forbindelser til banken som kan innebære en konflikt i forhold til Kundens interesser.

17.2. Danske Bank har i henhold til lov vedtatt retningslinjer for håndtering av interessekonflikter. I henhold til disse reglene skal banken iverksette og opprettholde organisatoriske og administrative tiltak som skal forhindre at interessekonflikter har en negativ innvirkning på Kundens interesser. De organisatoriske og administrative tiltak vil for eksempel være informasjonssperrer, kontroll av og regler for ansatte og informasjon til kunder.

17.3. For å kunne håndtere interessekonflikter på en tilfredsstillende måte kan Danske Bank, under visse omstendigheter, være nødt til å avstå fra å utføre investeringstjenester og/eller tilleggstjenester for Kunden. Om en slik situasjon skulle oppstå, plikter ikke banken å informere Kunden om grunnen til dette.

17.4. Ytterligere informasjon om Danske Bank retningslinjer for behandling av interessekonflikter kan fås ved henvendelse til Danske Bank eller på www.danskebank.no/Investering.

18. Meddelelser og kommunikasjon

18.1. Med mindre annet er avtalt, kan Danske Bank kommunisere med Kunden via e-post eller brev eller etter avtale pr. SWIFT eller på annen elektronisk måte.

18.2. En meddelelse sendt fra Danske Bank pr. brevpost skal anses korrekt avsendt når den er sendt til den av Kunden sist skriftlig meddelte adresse og skal anses å være kommet frem til Kunden når tid for ordinær postgang i henholdsvis Norge og utlandet er tillagt.

18.3. En meddelelse fra Danske Bank gjennom elektroniske systemer skal anses å være kommet frem til Kunden når den er sendt fra Danske Bank til den elektroniske adresse Kunden sist skriftlig har meddelt Danske Bank og eventuell bekreftelsesmelding er mottatt.

18.4. Ved å oppgi sin e-post adresse til Danske Bank anses Kunden for å ha gitt sitt samtykke til å motta e-post fra banken som ikke kryptert eller passordbeskyttet i den grad informasjonen ikke er av en slik art at den krever særskilt beskyttelse etter verdipapirhandel- eller personvernlovgivningen.

18.5. I den grad Kunden vet eller burde vite hvilken enhet i Danske Bank som er rette mottaker, må meddelelsen sendes til vedkommende enhet og anses i motsatt fall ikke mottatt.

18.6. Kunden skal uten opphold skriftlig informere Danske Bank, og eventuelt hver enhet i Danske Bank, om enhver endring i Oppgjørskonto, adresse, herunder elektroniske adresser, telefon- og telefaksnummer og lignende endringer.

18.7. Hvis Kunden sender instruksjoner til Danske Bank via en tredjepart som har blitt angitt som fullmaktshaver i samsvar med punkt 1.2 ovenfor, er Kunden avskåret fra å kreve erstatning fra Danske Bank, dersom Danske Bank har agert i samsvar med den aktuelle tredjemanns instruksjoner.

18.8. Kommunikasjon med Danske Bank kan skje på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

19. Tiltak mot hvitvasking av penger

19.1. Ved etablering av kundeforhold skal Kunden gjennom legitimasjonskontroll med videre dokumentere sin identitet, eiere eller reelle rettighetshavere dersom Kunden er en juridisk person, samt angi og dokumentere eventuelle full-

makts- eller representasjonsforhold, slik at Danske Bank til enhver tid kan oppfylle sine plikter i henhold til lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv., slik den til enhver tid gjelder.

19.2. Kunden plikter også å fremlegge den dokumentasjon som Danske Bank etterspør i forbindelse med Danske Banks løpende oppfølging av kundeforholdet i henhold til det til enhver tid gjeldende regelverk. Manglende fremlegges av etterspurt dokumentasjon kan føre til at Danske Bank ikke kan bistå med å utføre Kundens instruks knyttet til finansielle instrumenter på Kundens Depot og at Depotavtalen med Kunden vil bli sagt opp og avviklet.

19.3. Kunden er kjent med at Danske Bank er eller kan være forpliktet til å gi offentlige myndigheter alle relevante opplysninger knyttet til kundeforholdet eller enkeltransaksjoner. Dette kan skje uten at kunden opplyses om at slike opplysninger er gitt.

20. Endringer

20.1. Danske Bank forbeholder seg rett til å endre Forretningsvilkårene. Vesentlige endringer får virkning fra det tidspunkt de skriftlig er meddelt Kunden. Kunden anses å ha akseptert å motta melding om endringer per e-post dersom Kunden har oppgitt e-post adresse til Danske Bank. Andre endringer trer i kraft fra det tidspunktet de er publisert på Danske Banks hjemmeside. Endringer vil ikke ha virkning for instruksjoner eller anmodninger som er inngitt eller gjennomført før tidspunktet for meddelelsen av endringene.

21. Oppsigelse og avvikling av Depot

21.1. Kunden kan si opp Depotavtalen uten varsel ved å gi Danske Bank skriftlig beskjed om dette. Kunden skal også instruere Danske Bank om hvilken depotbank med angivelse av depotkontonummer som Kundens finansielle instrumen-

tene skal overføres til.

21.2. Danske Bank kan si opp Depotavtalen med 4 - fire-ukers skriftlig varsel.

21.3. Danske Bank kan uavhengig av punkt 21.2 og uten særskilt varsel til Kunden avslutte depoter som ikke inneholder noen finansielle instrumenter, (såkalte «tomme depoter»), dersom depotene har ligget tomme i en periode på 6 måneder eller mer. Dette innebærer at Kunden må inngå ny Depotavtale med Danske Bank dersom Kunden fortsatt ønsker å ha et depot hos Danske Bank.

21.4. Ved oppsigelse av Depotavtalen, belastes Kunden med kostnader forbundet med overføringen av finansielle instrumenter på Kundens Depot til det depot som heretter skal oppbevare de finansielle instrumentene på vegne av Kunden.

22. Tolkning

22.1. I tilfelle motstrid med lovgivning som kan fravikes ved avtale skal Forretningsvilkårene ha forrang. Der det i Depotavtalen henvises til lovgivning, andre regler eller disse vilkår skal dette forstås slik disse lover, regler og vilkår til enhver tid gjelder.

23. Vernetting - lovvalg - tvisteløsning

23.1. Tvister i forholdet mellom Kunden og Danske Bank, herunder tvister som står i forbindelse med Forretningsvilkårene, skal løses etter norsk rett med Oslo tingrett som (ikke-eksklusivt) vernetting. Kunder med utenlandsk vernetting fraskriver seg enhver eventuell rett til å motsette seg at søksmål som har tilknytning til disse Forretningsvilkår fremmes for Oslo tingrett. Kunder med vernetting i utlandet kan, uavhengig av ovennevnte, saksøkes av Danske Bank ved slikt vernetting dersom Danske Bank ønsker dette.

Særskilte Vilkår for inngåelse av Derivatforretninger

Gjelder fra 1. januar 2018

1. Formål og omfang

1.1 Disse særskilte vilkårene ("**Særskilte Vilkår**") gjelder for alle handler med valuta og derivater som omfattes av lov om verdipapirhandel § 2-2 5. ledd og kap. 14 ("**Derivatforretninger**") som kunden ("**Kunden**") inngår med Danske Bank ("**Banken**") som motpart, også kalt OTC-handel.

1.2 Disse Særskilte Vilkår gjelder ikke ved kontant kjøp eller salg av valuta, ved overførslar til utlandet eller ved rene vekslingsforretninger som del av en avvikling av en verdipapir- eller derivathandel.

1.3 Derivatforretninger kan være en kopiforretning ("**Kopiforretning**") basert på kontrakter som er opptatt til handel på et regulert marked ("**Referansekontrakter**") hvor verdien på Kopi-forretningen skal tilsvare verdien på Referansekontrakten. Dersom ikke annet er nevnt i disse Særskilte Vilkår eller i bekreftelsen på den enkelte Derivatforretning, inngås Kopiforretningen på samme vilkår som Referansekontrakten.

1.4 Dersom det skjer endringer i regelverket på det regulerte markedet der Referansekontrakten er opptatt til handel, kan Banken etter eget skjønn beslutte at vilkårene for Kopiforretningen endres i den utstrekning det er nødvendig for at Kopiforretningens vilkår skal tilsvare Referansekontraktens vilkår.

1.5 Dersom det regulerte markedet hvor Referansekontrakten er opptatt til handel foretar en handling iht. markedsplassens regelverk, og denne handlingen påvirker Referansekontrakten, kan Banken for å sikre at Referansekontrakten og Kopiforretningen har korresponderende verdiutvikling foreta

tilsvarende handling når det gjelder Kopiforretningen. Dette gjelder imidlertid ikke handlinger foretatt av det regulerte markedet iht. markedsplassens misligholdbestemmelser og handlingen er utløst av Bankens mislighold.

1.6 Ved endringer av Kopiforretninger som følge av regelverksendringer eller handlinger iht. det relevante regulerte markedes regelverk, skal Banken varsle Kunden så raskt som praktisk mulig. Ved slike endringer har både Banken og Kunden rett til å si opp Kopiforretningen ved skriftlig varsel til den annen part.

1.7 Ved hver inngåelse av en Kopiforretning anses Kunden å ha erklært overfor Banken at Kunden ikke er medlem, og inntil Kopiforretningen er oppgjort ikke vil bli medlem, av det relevante regulerte marked hvor Referansekontrakten er opptatt til handel.

1.8 Ved inngåelse av en Kopiforretning er Banken ikke forpliktet til å handle Referansekontrakten. Handler Banken Referansekontrakten skjer det i utgangspunktet på Bankens egne vegne og for Bankens egen regning og risiko, men med følgende unntak: (i) dersom sentral motpart som clearar Referansekontrakten endrer vilkårene i Referansekontrakten mellom seg og Banken skal tilsvarende endring gjelde for Kopiforretningen mellom Banken og Kunden, (ii) dersom sentral motpart som clearar Referansekontrakten misligholder sine forpliktelser overfor Banken skal Bankens forpliktelser overfor Kunden etter Kopiforretningen reduseres med et beløp tilsvarende det manglende oppgjøret fra den sentrale motparten.

1.9 Derivatforretninger under Rammeavtalen (som definert

nedenfor) skal til enhver tid være i overensstemmelse med gjeldende lovgivning, herunder Norges Banks valutabestemmelser.

1.10 Banken opptre ikke som uavhengig investeringsrådgiver for Kunden i forbindelse med Kundens inngåelse av Derivatforretninger, ettersom Derivatforretninger omfatter finansielle instrumenter som utstedes eller tilbys av Banken selv. Ved individuell rådgivning knyttet til vurdering av risiko jf. punkt 6.2 må Kunden oppsøke en uavhengig rådgiver.

2. Før Derivatforretninger kan inngås

2.1 Før Kunden kan inngå Derivatforretninger, skal Kunden ha inngått kundeavtale for ytelse av investeringstjenester med Banken ("**Kundeavtale**"), en særskilt derivatavtale (særskilt derivatavtale sammen med de Særskilte Vilkår, slik de til enhver tid lyder, heretter kalt ("**Derivatavtalen**") og hvis Banken krever det særskilt sikkerhetsdokument og/eller pantedokument ("**Sikkerhetsavtale**"). Kundeavtalen og Derivatavtalen utgjør til sammen en rammeavtale ("**Rammeavtalen**"). Rammeavtalen gjelder for alle Derivatforretninger mellom Banken og Kunden. Ord med stor forbokstav som ikke er definert i disse Særskilte Vilkår har den betydning som er gitt dem i Derivatavtalen.

2.2 Disse Særskilte Vilkår omfatter enhver Derivatforretning mellom partene selv om en forretning er inngått før Rammeavtalen er underskrevet. En enkelt Derivatforretning under Rammeavtalen kan bestå av flere gjensidig betingede handler om rente, kurs og valuta (kombinasjonsforretninger).

2.3 Rammeavtalen er ikke til hinder for at bestemte Derivat-

forretninger eller typer av Derivatforretninger reguleres av annen avtale mellom partene ("**Særskilt Avtale**").

2.4 Rammeavtalen medfører ingen rett eller plikt for partene til å inngå Derivatforretninger. Dette gjelder selv om Banken har meddelt kunden en line (ramme) for forretningsomfanget under Rammeavtalen.

2.5 Rammeavtalen gjelder selv om det i bekreftelsene på de enkelte Derivatforretninger ikke uttrykkelig henvises til Rammeavtalen. Samtlige Derivatforretninger under Rammeavtalen utgjør ett rettsforhold.

2.6 Kunder som ikke er fysiske personer må sørge for å opprette et identifikasjonsnummer benevnt "Legal Entity Identifier" ("**LEI-nummer**") før Kunden kan gjøre Derivatforretninger. Det gjøres oppmerksom på at LEI-nummer ikke er påkrevet i forbindelse med valutatransaksjoner som gjøres opp med fysisk levering og som er inngått for å lette betaling for identifiserbar vare, tjeneste eller direkte investering.

3. Inneståelser fra Kunden

3.1 Kunden innestår for at Kunden ikke på noen måte er forhindret fra å inngå Avtalen eller de ulike Derivatforretninger som inngås i samsvar med denne samt at oppfyllelse av Avtalen og de inngåtte Derivatforretninger ikke vil medføre brudd på annen avtale, gjeldende lovgivning, dom eller vedtak fattet av relevante myndigheter.

3.2 Kunder som er juridiske personer innestår også for at Kunden er en juridisk person som er gyldig stiftet og organisert i henhold til gjeldende lovgivning i det land Kunden er hjemmehørende, samt at alle tillatelser og fullmakter som måtte være nødvendige i forbindelse med inngåelse av Avtalen eller de ulike Derivatforretninger er gitt og at disse er gyldig og bindende for Kunden.

3.3 Dersom Kunden inngår valutatransaksjoner som gjøres opp med fysisk levering så innestår Kunden for at formålet med transaksjonen er å lette betaling for identifiserbar vare, tjeneste eller direkte investering, med mindre Banken har mottatt beskjed fra Kunden om at transaksjonen inngås for annet formål før inngåelsen av en slik transaksjon.

3.4 Inneståelser som gis av Kunden i punktene 3.1-3.3 over anses for å gis ved inngåelse av Derivatavtalen og hver dato en Derivatforretning inngås.

3.5 Kunden innestår for at Kunden er å anse som sluttkunde ved eventuelle varederivattransaksjoner som inngås under Avtalen, og at Kunden ikke inngår transaksjoner med tredjeparter som baserer seg på en varederivattransaksjon mellom Kunden og Banken. Videre innestår Kunden for at de varederivattransaksjoner som inngås objektivt sett utgjør et risikoreduerende tiltak som direkte knytter seg til Kundens forretningsvirksomhet.

4. EMIR kundekategorier, clearinggrenseverdier og kundeerklæringer

4.1 I henhold til EU Direktiv nr. 648/2012 av 4. juli 2012 om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregister med tilhørende regelverk ("**EMIR**") skal kunder som handler OTC-derivater kategoriseres i nærmere definerte grupper.

4.2 Kategoriene er:

- (a) "finansiell motpart" (banker, forsikringsselskaper, pensjonsfond og andre investerings- og finansieringsvirksomheter);
- (b) "ikke-finansiell motpart" (alle selskaper som ikke faller innenfor definisjonen av en finansiell motpart); og
- (c) kunder som faller utenfor begge definisjonene over (hovedsakelig fysiske personer).

4.3 Kunder som er fysiske personer er ikke underlagt

særskilte forpliktelser under EMIR, men Banken vil være forpliktet til å rapportere detaljert informasjon om OTC-handel med fysiske personer til godkjent transaksjonsregister (*registered trade repositories*) jf. punkt 1.3.6. Informasjonen vil også være tilgjengelig for Finanstilsynet og andre relevante myndigheter.

4.4 Ikke-finansielle motparter vil bli underlagt clearingplikt dersom deres derivatforretninger overstiger visse fastsatte terskelverdier. Gjeldende terskler for clearinggrenseverdier (nominell bruttoverd) er fastsatt til EUR 1 milliard for kreditt- og aksjederivater og til EUR 3 milliarder for rente-, valuta- og råvarederivater. Handel relatert til hedging/sikring av kundens forretningsmessige aktiviteter eller finansieringsprosjekt er ikke inkludert. Hvis kunden overstiger en av de angitte grenseverdier over en 30 dagers periode, blir kunden underlagt clearingplikt. Hvis kunden overskrider en av clearinggrenseverdiene i EMIR eller opphører med å overskride en slik verdi skal Kunden melde dette til de relevante kompetente myndigheter i samsvar med gjeldende regelverk.

4.5 Det er Kundens ansvar til enhver tid å vurdere hvilken EMIR kundekategori Kunden tilhører og å informere banken om denne kategoriseringen samt eventuelle omklassifiseringer under EMIR.

4.6 Kunder kategorisert som finansielle motparter vil bli behandlet på daglig basis som en finansiell motpart av banken, inntil Kunden har gitt beskjed til banken om at dette ikke lenger er tilfelle.

4.7 Kunder kategorisert som ikke-finansielle motparter er selv ansvarlige for på daglig basis å vurdere hvorvidt deres derivatforretninger er underlagt clearingplikt i henhold til EMIR.

4.8 Kunder kategorisert som ikke-finansielle motparter plikter å informere banken umiddelbart dersom kunden blir

underlagt eller opphører med å være underlagt en clearingplikt i henhold til EMIR.

4.9 Dersom det avdekkes at Kundens erklæring om å ikke være underlagt noen clearingplikt i henhold til EMIR er feil eller misvisende, plikter Kunden i samråd med Banken og uten unødige forsinkelse, å gjøre de endringer og korrigeringer som er nødvendige for at (i) de derivatforretninger som er underlagt en clearingplikt, blir cleared og (ii) at ethvert krav om bruk av ytterligere risikoreduserende tiltak på derivatforretninger uten clearingplikt blir overholdt. Slike nødvendige endringer kan blant annet innebære ytterligere krav om sikkerhetsstillelse og/eller endring i prisingen av de derivatforretninger, som er berørt av kundens feilaktige eller misvisende erklæring i forhold til Kundens clearingplikt.

4.10 Dersom det ikke oppnås enighet om hvilke endringer som er nødvendige i forhold til punkt 4.9 over, er dette å anse som et mislighold av de Derivatforretninger som er berørt av Kundens feilaktige eller misvisende erklæring i forhold til Kundens clearingplikt. Dette gir Banken rett til å sluttavregne de berørte derivatforretninger og beregne et sluttavregningsbeløp i samsvar med punkt 15 nedenfor, til et beløp og på en gitt dato fastsatt av Banken. En slik opphevelse av de berørte Derivatforretninger utgjør ikke mislighold i henhold til punkt 14 og gir ikke partene rett til å heve Rammeavtalen eller andre utestående derivatforretninger.

5. Inngåelse og bekreftelse av Derivatforretninger

5.1 Kunden kan handle Derivatforretninger innenfor Bankens alminnelige åpningstid. Kopiforretninger basert på Referansekontrakter kan imidlertid kun inngås når det relevante regulerte markedet er åpent for handel. Kunden kan ikke inngå Kopiforretninger basert på Referansekontrakter dersom Banken, på grunn av teknisk feil på telefon eller lignende, er forhindret fra å kommunisere med de relevante regulerte markeder eller med meglere som handler Referan-

sekontrakter.

5.2 Avtaler om inngåelse, endring, oppgjør, herunder stengning, mm. av Derivatforretninger kan inngås skriftlig eller muntlig, herunder per telefon eller ved elektronisk kommunikasjonskanal.

5.3 Banken foretar lovpålagt lydopptak av telefonsamtaler i tilknytning til ytelse av investeringstjenester og investeringsvirksomhet, og telefonsamtaler som er ment å føre til at det ytes investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet og til å føre logg og lagre dette, som beskrevet i alminnelige forretningsvilkår tilhørende Kundeavtalen. Partene er enige om at lydopptak og utskrifter av elektronisk logg og elektronisk kommunikasjon kan brukes som bevis for hva som er avtalt mellom partene i en eventuell tvist mellom partene.

5.4 Banken sender en skriftlig/elektronisk bekreftelse ("**Bekreftelse**") på de inngåtte Derivatforretninger, med mindre annet er avtalt. Dersom det er uoverensstemmelse mellom det som er avtalt mellom partene og det som fremgår av Bekreftelsen eller Bekreftelsen er beheftet med annen feilinformasjon, er Kunden forpliktet til straks å gi Banken beskjed om dette. Hvis Kunden ikke reagerer senest 1 Bankdag etter at bekreftelsen er mottatt, anses Bekreftelsen for å være korrekt, dekkende og bekreftet av Kunden. Dersom Banken finner det nødvendig, kan Banken be Kunden om å signere på og returnere en kopi av Bekreftelsen eller på annen måte gjenbekrefte den avtalte Derivatforretning. En Derivatforretning er gyldig inngått og bindende mellom partene når handlinger som beskrevet i punkt 5.2 er gjort, gyldigheten er ikke betinget av at det utstedes en Bekreftelse som undertegnes av Kunden og returneres til Banken.

5.5 En Derivatforretning er regulert av

- Bekreftelsen,
- Derivatavtalen,

- Særskilte Vilkår,
- Sikkerhetsavtale (hvis inngått),
- Alminnelige forretningsvilkår for handel med finansielle instrumenter og
- Kundeavtale for ytelse av Investeringstjenester, som til sammen utgjør en avtale ("**Avtalen**"). Ved intern motstrid gjelder dokumentene i den rekkefølge som følger ovenfor.

5.6 Ønsker Kunden å la seg representere overfor Banken ved fullmektig, skal Kunden skriftlig underrette Banken ved bruk av en fullmaktsblankett godkjent av Banken, med mindre fullmaktsforholdet er avklart på annet grunnlag.

6. Kundens ansvar – og risiko

6.1 Kunden beslutter selv om Derivatforretninger skal inngås og er ansvarlig for valg av forretningstype. Kunden er derfor forpliktet til å gjøre seg kjent med vilkårene for og formålene med de forretningstyper som inngås, herunder vilkårene for en eventuell Referansekontrakt.

6.2 Inngåelse av Derivatforretninger kan være beheftet med betydelig risiko. Disse Særskilte Vilkårene inneholder ingen informasjon om den spesifikke risiko knyttet til inngåelse av de ulike forretninger, og Kunden må selv søke individuell rådgivning for vurdering av risiko i den utstrekning det er nødvendig.

6.3 Kunden er ansvarlig for tap som måtte følge av Derivatforretninger.

6.4 Inngår Kunden Kopiforretning basert på Referansekontrakt knyttet til råvarer med fysisk levering skal Kopiforretningen stenges senest 3 Bankdager før Referansekontraktens utløpsdag. Dersom Kunden ikke gjør dette, har Banken rett til å stenge forretningen på Kundens vegne. En forretning stenges ved at Banken gjør opp forretningen til markedsverdi

med etterfølgende oppgjør til den part som har et beløp til gode eller ved inngåelse av en motsattrettet forretning på aktuelle markedspriser.

6.5 Banken er i utgangspunktet ikke forpliktet til å holde Kunden orientert om markeds-, valuta eller børsforhold, inkludert ikke-realiserede tap på inngåtte Derivatforretninger. Kunden er selv ansvarlig for å holde seg løpende orientert om dette.

6.6 Banken er uten ansvar for eventuelle skattemessige konsekvenser for Kunden av inngåtte Derivatforretninger. Kunden oppfordres til selv å avklare slike forhold, eventuelt ved å søke juridisk eller annen relevant bistand.

7. Prising, transaksjonskostnader og informasjon om systematisk internaliserer

7.1 Prisen for en transaksjon, inkludert marginkrav og lignende forpliktelser tar både transaksjonen og kundespesifikke faktorer i betraktning.

7.2 Dersom Banken på en organisert, regelmessig og systematisk måte handler en bestemt type Derivatforretninger eller andre finansielle instrumenter utenfor en handelsplass for egen regning ved utførelsen av ordre for kunder, vil Banken anses for å være en systematisk internaliserer (SI) for den eller de finansielle instrumenter det gjelder i henhold til EU-direktiv nr. 2014/65 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter mv. («MiFID II»). Som SI for et eller flere bestemte finansielle instrumenter vil Banken blant annet være forpliktet til å publisere forpliktende kurser for handel i de bestemte finansielle instrumenter Banken er SI for, samt offentliggjøre handelsinformasjon. Oversikt over relevante finansielle instrumenter, inkludert ulike typer derivater og gjeldende kurser fremgår på Bankens nettside. Der fremgår også eventuelle restriksjoner/begrensninger på kunders tilgang til handel i de ulike relevante finansielle instrumentene. For de finansielle instrumenter som Banken

er en SI for fremgår informasjon om hvordan priser fastsettes av Bankens Retningslinjer for utførelse av kundeordre.

7.3 Det påløper meglerhonorar og gebyrer ved handel med Kopiforretninger basert på Referansekontrakter med Banken. Liste med oversikt over transaksjonskostnader for slike Derivatforretninger fremgår av Derivatavtalen. Endringer til honorar og gebyrer er underlagt samme regler som gjelder for andre gebyr og renter.

7.4 Dersom påløpt rente på avtalt dato for betaling av renten fra en part («**Rentebetaleren**») til en annen («**Rentemottaker**») er negativ (enten det skyldes negativ flytende rente eller en negativ margin som trekkes fra en flytende rente), skal ikke Rentebetaleren betale rente for den relevante renteperioden. I stedet skal den opprinnelige Rentemottakeren betale den negative renten til Rentebetaleren, i tillegg til eventuelle andre beløp som Rentemottakeren er forpliktet til å betale på renteforfallsdatoen.

8. Oppgjør av Derivatforretninger

8.1 Gevinst eller tap på forfalte Derivatforretninger gjøres opp over avtalt oppgjørskonto med valuta på forfallsdag, med mindre noe annet er avtalt. Banken gis belastningsfullmakt på avtalt oppgjørskonto. Dersom det er avtalt fysisk levering, gjøres kjøps- og salgssummer opp over avtalt oppgjørskonto på Derivatforretningens forfallsdag.

8.2 Kunden er forpliktet til å ha dekning på oppgjørskontoen for betalinger ifølge inngåtte Derivatforretninger på forfallsdag.

8.3 Er det ikke tilstrekkelige midler på oppgjørskontoen, er Kunden forpliktet til straks å foreta nødvendig innbetaling på kontoen. Banken kan fastsette en frist på ned til 1 time for slik innbetaling.

8.4 Hvis Kunden unnlater å foreta en betaling på forfallsdag, skal Kunden betale den til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente i henhold til forsinkelsesrenteloven på det ubetalte beløp fra forfallsdag til betalingsdag, med et påslag på 2 % for Kunder som ikke er en fysisk person.

8.5 For Kopiforretning basert på Referansekontrakter skjer betaling og levering hvis ikke annet er avtalt etter reglene for Referansekontraktene. Betaling og levering for Kopiforretninger skal skje på forfallsdagen for Referansekontrakten.

8.6 Hvis begge parter har forpliktelser mot den annen part som skal oppfylles samme dag, kan Banken kreve at betaling/levering finner sted på forfallsdagen ved innbetaling/deponering av begge parters ytelse til en avtalt konto og/eller depot hos Banken eller clearingsystemer oppgitt av Banken. Kravet kan omfatte nærmere spesifisert eksisterende og/eller fremtidige Derivatforretninger. For Derivatforretninger med en løpetid på mer enn 5 Bankdager skal kravet fremsettes med minst 5 Bankdagers varsel. For Derivatforretninger med kortere løpetid skal kravet fremsettes når avtalen inngås.

8.7 Innbetaling/deponering skjer i eget navn. Når begge parters ytelser er levert, frigis de straks. Hvis en part ikke har innbetalt/deponert på forfallsdagen, kan den andre part straks forlange sin ytelse tilbakeført.

8.8 Hvis begge parter har forpliktelser mot den annen part som skal oppfylles på samme dag og i samme ytelse i forbindelse med inngåtte Derivatforretninger under Rammeavtalen, kan Banken kreve utligning av ytelsene slik at det alene utveksles nettoytelser.

9. Markedsverdberegninger, terskelverdier og stenging av forretninger

9.1 Banken kan løpende foreta en markedsverdberegning av

det samlede nettobeløp som Kunden skylder Banken. Banken foretar markedsverdberegningen med bakgrunn i alle bestående Derivatforretninger og lukkede, men ikke oppgjorte Derivatforretninger. Markedsverdberegningen foretas av Banken etter samme prinsipp som i punkt 15 med utgangspunkt i midtpriser (det vil si kurs midt i mellom kjøpspris og salgpris innhentet slik det framgår av punkt 15.7).

9.2 Det kan avtales terskel for markedsverdien av det samlede nettobeløp, den terskel som er spesifisert i Derivatavtalen. Dersom markedsverdien av det samlede nettobeløp, beregnet i basisvalutaen (den valuta som er spesifisert i Derivatavtalen ("Basisvaluta")), overskrider den avtalte terskelen, kan Banken skriftlig og uten varsel stenge det antall Derivatforretninger som er nødvendig for å bringe det samlede nettobeløp under den avtalte terskel, eventuelt kreve (supplerende) sikkerhet stilt av Kunden, jf. punkt 10.

9.3 Inneholder Særskilte Avtaler andre bestemmelser om beregning av samlet nettobeløp, går disse bestemmelser foran Rammeavtalens bestemmelser om dette for så vidt gjelder Derivatforretninger omfattet av Særskilte Avtaler. Resultatet av denne beregningen inngår i Rammeavtalens beregninger.

10. Sikkerhetsstillelse og motregning

10.1 Eventuell sikkerhetsstillelse, herunder margininnbetalinger og avtalt terskel, vil fremgå av Sikkerhetsavtale og/eller pantedokument og Derivatavtalen.

10.2 Selv om Banken ved den enkelte Derivatforretning inngåelse ikke har stilt krav om sikkerhet, er Banken berettiget til å stille krav om sikkerhet hvis Kundens forhold etter Bankens eget skjønn gir grunnlag for å kreve slik sikkerhet.

10.3 Banken kan på hvilket som helst tidspunkt stille krav om at det stilles ytterligere sikkerhet til dekning av Derivat-

forretninger som omfattes av Rammeavtalen.

10.4 Ved en parts mislighold kan den annen parts forpliktelser etter Rammeavtalen, i den grad det følger av lov om verdipapirhandel kap. 14 og/eller, for Kunder som er juridisk person, lov om finansiell sikkerhetsstillelse § 6, eller eventuelt av tilsvarende regler som erstatter disse, motregnes til markedsverdi uten hinder av dekningsloven §§ 7-3 og 8-1.

10.5 Banken har rett til å motregne ethvert skyldig beløp mot ethvert krav, forfalt eller ikke, som Banken har mot Kunden. Motregning kan herunder foretas i ethvert innestående beløp i Banken på enhver konto i enhver valuta, forutsatt at ikke annet følger av ufravikelig lovgivning.

11. Registrering/rapportering av forretninger og løpende informasjon

11.1 Banken registrerer som hovedregel Kundens forretninger på Kundens organisasjonsnummer (fødselsnummer for Kunder som er fysiske person).

11.2 Kunden mottar en månedlig rapport over inngåtte men ikke avviklede Derivatforretninger og deres markedsverdi. Markedsverdberegningen gjøres etter de prinsipper som fremgår av punkt 15 (Sluttavregning), med utgangspunkt i midtpriser (det vil si kurs midt i mellom kjøpspris og salgpris). Kopiforretninger basert på Referansekontrakter vil ikke fremgå av den månedlige rapporten, men av en årsrapport som viser de Kopiforretninger som Kunden har gjort i løpet av året.

11.3 Kunder som er finansielle motparter eller ikke-finansielle motparter, vil, fra det tidspunkt reglene som implementerer EMIR i norsk rett trer i kraft, være forpliktet til å rapportere detaljerte opplysninger om alle sine Derivatforretninger inngått under Rammeavtalen til et transaksjonsregister senest 1 Bankdag etter at forretningen er inngått.

11.4 Banken vil rapportere Derivatforretninger som Banken selv er forpliktet til å rapportere etter regler som implementerer EU Forordning nr. 600/2014 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av forordning nr. 648/2012 ("MiFIR").

11.5 Banken vil dog ikke rapportere Kundens Derivatforretninger på vegne av Kunden og Kunden vil selv være ansvarlig for å rapportere sine Derivatforretninger med Banken til et transaksjonsregister, med mindre det er inngått særskilt avtale om transaksjonsrapportering hvoretter Banken har påtatt seg ansvaret for slik rapportering for Kunden.

11.6 Kunder som er fysiske personer er ikke omfattet av EMIR eller MiFIR og vil ikke være forpliktet til å rapportere Derivatforretninger, men som nevnt over i punkt 4.3 vil Banken være forpliktet til å gi visse opplysninger til et transaksjonsregister.

12. Risikoreduserende teknikker (for Kunder som er juridiske personer)

12.1 Porteføljevstemming

Kunder som er juridiske personer og som kategoriseres som finansiell motpart eller ikke-finansiell motpart i henhold til EMIR, er forpliktet til å utføre avstemming med Banken av sine utestående forretninger under Rammeavtalen.

Porteføljevstemming skal utføres enten daglig, månedlig, årlig eller med et annet intervall i samsvar med EMIR. Frekvensen for utførelse av porteføljevstemming avhenger av antallet utestående OTC-forretninger mellom partene og av hvorvidt Kunden overskrider clearinggrenseverdiene fastsatt i EMIR.

Med mindre annet er avtalt mellom partene, oversender Banken i forbindelse med porteføljevstemmingene, en eller flere lister over Kundens utestående derivatforretninger

med informasjon om de vesentligste handelsvilkår (inkludert Bankens verdifastsettelse) vedrørende hver enkelt forretning. Kunden er forpliktet til å informere Banken umiddelbart dersom Kunden er uenig i opplysningene som fremgår av listene. Hvis Kunden ikke informerer Banken om eventuelle uoverensstemmelser innen 5 Bankdager etter mottagelsen av listen, vil den bli ansett som korrekt, dekkende og bekrefte av Kunden.

Kundens unnlattelse av å komme med innsigelser mot innholdet i listen innen ovennevnte frist, gjelder kun som en fraskrivelse av denne retten i forhold til overholdelse av reglene om gjennomføring av porteføljevastemmer.

12.2 Porteføljekomprimering

Kunder som er juridiske personer og som er kategorisert som en finansiell motpart eller en ikke-finansiell motpart med minst 500 utestående OTC-forretninger med Banken, er to ganger i året og sammen med Banken forpliktet til å analysere muligheten for (dersom dette er passende) å foreta en porteføljekomprimering med henblikk på å redusere motpartskredittrisiko.

12.3 Vilkår for konflikthåndtering

Hvis det oppstår uenighet mellom Banken og en Kunde som er en juridisk person vedrørende denne Rammeavtale eller forretninger som er inngått under denne, skal den part som er uenig uten unødig forsinkelse gi den annen part beskjed om dette. Den part som er uenig skal avgi en skriftlig begrunnelse for sitt krav. Partene skal søke å nå en forretningsmessig sett rimelig løsning innen en rimelig tid. En Derivatforretning skal anses inngått uavhengig av om det har oppstått uenighet. Dette punktet gjelder ikke uenighet knyttet til sikkerhetsstillelse. Dersom uenigheten er knyttet til Bankens verdifastsettelse av en eller flere forretninger under Rammeavtalen, kan Kunden kreve at Banken innhenter priser fra minst to og opp til fire anerkjente uavhengige markedsdeltakere. Hvis de

innhentede priser vesentlig avviker fra Bankens verdifastsettelse, skal gjennomsnittet av de innhentede priser erstatte Bankens verdifastsettelse og Banken skal dekke kostnadene knyttet til innhenting av prisene. Hvis de innhentede priser ikke avviker vesentlig fra Bankens verdifastsettelse, legges Bankens verdifastsettelse til grunn og Kunden skal dekke kostnadene ved innhenting av prisene. Hvis Banken ikke mottar noen priser fra anerkjente uavhengige markedsdeltakere, legges Bankens priser til grunn. Banken kan velge å se bort fra en eller flere innhentede priser, hvis bruken av slike priser ikke gir et rimelig forretningsmessig resultat.

Dersom partene ikke har kommet til enighet innen 5 Bankdager, skal saken overlates til ledende ansatte i partenes virksomheter som skal forsøke å løse uenigheten innen 30 Bankdager.

Partene kan velge å bringe saken inn for de alminnelige domstoler. Banken er forpliktet til å rapportere enhver uenighet til Finanstilsynet dersom beløpet er over EUR 15 millioner, og partene ikke er kommet til enighet innen 15 Bankdager.

13. Kundens opplysningsplikt og videreformidling av opplysninger

13.1 Banken kan på ethvert tidspunkt kreve at Kunden leverer informasjon/dokumentasjon relatert til regnskap, budsjett og revisjon, som for eksempel årsrapporter, delårsrapporter og budsjetter, som Banken anser nødvendig for å kunne vurdere Kundens finansielle stilling.

13.2 Banken kan videre kreve at Kunden leverer slik informasjon/dokumentasjon som Banken anser nødvendig å innhente i forbindelse med Bankens informasjonsplikt om Kundens forretninger slik det måtte følge av til enhver tid gjeldende lovgivning, vedtak eller regler fattet av offentlige myndigheter, omforente handelsvilkår og/eller avtaler/vilkår som gjelder visse finansielle instrumenter.

13.3 Kunden plikter å levere slik informasjon/dokumentasjon som Banken har bedt om jf. punkt 13.1 og punkt 13.2 så snart som mulig etter forespørsel.

13.4 Kunden plikter videre straks å orientere Banken, når:

- a) det blir klart for Kunden at Kundens finansielle stilling står i fare for å bli vesentlig negativt påvirket,
- b) Kunden blir klar over at det foreligger mulig mislighold (som definert i punkt 14) og om hvilke tiltak som settes i verk for å avhjelpe misligholdet,
- c) det foretas utleggsforretning eller arrest hos Kunden,
- d) Kunden og/eller kausjonist innstiller sine betalinger,
- e) Kunden og/eller kausjonist blir insolvent,
- f) Kunden og/eller kausjonist søker om gjeldsforhandling av enhver art,
- g) det innleveres konkursbegjæring mot Kunden og/eller kausjonist eller
- h) Kunden og/eller kausjonist tas under konkursbehandling

13.5 Banken er berettiget til erstatning etter bestemmelsene om sluttavregning i punkt 15 for det tap den lider som følge av Kundens manglende oppfyllelse av sin opplysningsplikt.

13.6 Kunden samtykker til at Banken eller annet selskap i Danske Bank konsernet fortløpende kan videreformidle opplysninger om Kunden og Kundens Derivatforretninger med Danske Bank til regulerte markeder, sentrale motparter (clearing sentraler), andre systemer eller plattformer som benyttes av sentrale motparter, tilbydere eller operatører av elektroniske handels/matchingfasiliteter, og transaksjonsregistre, samt til enhver annen person, hvis dette er påkrevet i henhold til gjeldende rett, av kompetent domstol, offentlig myndighet eller annen lignende myndighet.

14. Vesentlig mislighold

14.1 Hver av følgende begivenheter er å anse som vesentlig mislighold når:

- a) En part ikke foretar kontraktmessig betaling eller levering på forfallsdag i henhold til Avtalen.
- b) Kunden misligholder en annen bestemmelse i Avtalen, herunder ikke stiller den avtalte sikkerhet eller den avkrevde sikkerhet i henhold til punkt 8 jf. Sikkerhetsavtale, en opplysning viser seg å være ukorrekt eller villedende på en vesentlig måte eller opplysningsplikten etter punkt. 13 ikke overholdes.
- c) En part og/eller kausjonist er insolvent, beslutter å begjære oppbud, har innstilt sine betalinger, innleder forhandlinger med sine kreditorer, innleder gjeldsforhandlinger eller tilsvarende tiltak.
- d) Kunden etter Bankens skjønn må antas å være ute av stand til å betale sin gjeld etter som den forfaller.
- e) Kunden skifter bosted/forretningssted til et annet land uten å inngå avtale med Banken om endrede vilkår.
- f) Kunden i forbindelse med sitt engasjement med Banken eller andre selskaper i samme konsern som Banken misligholder sine forpliktelser.
- g) Andre omstendigheter som oppstår og som etter norsk rett anses som vesentlig mislighold av Rammeavtalen eller andre Derivatforretninger.

Selv om det ikke fremgår av de Særskilte Avtaler anses vesentlig mislighold av Rammeavtalen også som vesentlig mislighold av de Særskilte Avtaler.

14.2 Dersom det foreligger vesentlig mislighold fra en part har den annen part rett til, ved melding til den misligholdende part ("**Misligholdsmelding**"); (I) å kreve at alle Derivatforretninger stenges og (II) heve Avtalen med umiddelbar virkning.

14.3 Ved heving på grunn av vesentlig mislighold som nevnt

i punkt 14.1 skal Banken holdes skadesløs for ethvert tap som heving av slike Derivatforretninger medfører herunder tap som påføres som følge av endringer i valutakursen og markedskvoteringer i tiden mellom hevingsdato og den dato Banken foretar sin beregning i henhold til punkt 15.

15. Sluttavregning

15.1 Dersom en eller flere Derivatforretninger er blitt hevet før forfall som følge av vesentlig mislighold eller sagt opp i henhold til bestemmelser i Særskilte Vilkår (heving og oppsigelse heretter benevnt "terminering") skal partenes mellomværende gjøres opp og sluttavregnes per termineringsdato i overensstemmelse med punktene 15.2-15.9 ("Sluttavregning"). Banken kan foreta sluttavregning uten hinder av dekningsloven §§ 7-3 og 8-1, jf. vphl. § 14-2, og for Kunder som er juridiske personer jf. lov om finansiell sikkerhetsstillelse § 6.

15.2 Banken foretar sluttavregningen, som er en nettoavregning av samtlige Derivatforretninger som omfattes av Rammeavtalen. Ved Sluttavregningen beregner Banken den enkelte Derivatforretnings nåverdi på grunnlag av markedsverdi på termineringsdato som deretter avregnes (motregnes) mot de øvrige Derivatforretninger som omfattes av Rammeavtalen. Markedsverdi fastsettes basert på kjøps- eller salg priser, avhengig av hva som er relevant for den konkrete Derivatforretning, innhentet som beskrevet i punkt 15.7.

15.3 Ved beregningen av nåverdien skal Banken legge til eller trekke fra ethvert ubetalt beløp. Med "Ubetalt beløp" forstås det samlede nettobeløp (positivt eller negativt) for Banken av (I) ethvert beløp som var betalbart før termineringsdato, men som ikke er blitt betalt, (II) markedsverdi på termineringsdato av en fysisk levering som skulle ha funnet sted før termineringsdato, men som ikke er blitt levert, og (III) verdi av sikkerheter på termineringsdato av enhver sikkerhet

som Kunden har stilt ovenfor Banken.

15.4 Det samlede beløp som Banken har beregnet i henhold til dette punkt, skal etter krav fra den part som har krav på beløpet, bli betalt i Basisvalutaen. Beløp som er utestående i andre valutaer skal veksles til Basisvaluta til den kurs som gjelder på termineringsdato. Alle Derivatforretninger som er utestående på termineringsdato og som forfaller deretter skal medtas i Sluttavregningen. Dette skal dog ikke gjelde Derivatforretninger som ikke er omfattet av kravet om terminering.

15.5 Sluttavregningsbeløpet utgjør differansen mellom hver parts samlede betalingsforpliktelser i henhold til Sluttavregningen.

15.6 Er det inngått Særskilte Avtaler som inneholder bestemmelser om Sluttavregning vedrørende bestemte Derivatforretninger eller forretningstyper, går disse bestemmelser foran Rammeavtalens bestemmelser. Resultatet av disse beregningene inngår imidlertid i Rammeavtalens oppgjør (Sluttavregningen) etter punkt 15.

15.7 Opplysning om markedspriser/vilkår kan innhentes via de elektroniske informasjonssystemene som anvendes mellom markedsdeltakere eller på grunnlag av priser som er innhentet fra anerkjente børser, finansinstitusjoner eller andre som er kjent som markedsdeltakere i forhold til den aktuelle forretningstype.

15.8 Nåverdien av Derivatforretninger hvor relevante markeder er lukket på termineringsdato, foretas på grunnlag av priser som innhentes den påfølgende dag hvor det stilles priser i dette markedet.

15.9 Sluttavregningsbeløpet kan brukes til motregning. I den utstrekning ikke annet følger av ufravikelig lovgivning kan Banken motregne i ethvert innestående beløp eller enhver

forpliktelse til dekning av ethvert krav eller forpliktelse Banken har eller som kan komme til å oppstå under denne Avtale.

16. Endringer av disse Særskilte Vilkår

16.1 Banken forbeholder seg rett til å endre disse Særskilte Vilkår. Vesentlige endringer får virkning fra det tidspunkt de skriftlig er meddelt Kunden. Kunden anses å ha akseptert å motta melding om endringer per e-post dersom Kunden har oppgitt e-post adresse til Banken. Andre endringer trer i kraft fra det tidspunktet de er publisert på Bankens internettside. Endringer vil ikke ha virkning for ordre, handler, transaksjoner mv. som er inngitt eller gjennomført før tidspunktet for meddelelsen av endringene.

16.2 Banken kan også ensidig gjøre endringer eller fravike disse Særskilte Vilkår med virkning for en enkelt Kunde. Slik endring vil bli effektiv ved endring til Derivatavtalen med den relevante Kunden.

17. Oppsigelse

17.1 Partene kan si opp Rammeavtalen med 14 dagers skriftlig varsel. En slik oppsigelse gjelder ikke for allerede inngåtte Derivatforretninger. Inngåtte forretninger kan ikke sies opp i deres løpetid, se dog punktene 9, 14 og 18.

17.2 Stoppes handelen på Referansekontrakten på det regulerte marked, kan Banken si opp de Kopiforretninger Kunden har inngått som knytter seg til denne. Banken sluttavregner Kopiforretningene på den dag Referansekontrakten utgår og beregner et sluttavregningsbeløp i overensstemmelse med bestemmelsene i punkt 15.

18. Regelverksendringer med mer

18.1 Dersom det etter inngåelsen av en Derivatforretning

og som følge av endringer i regelverket eller forståelsen av dette, blir ulovlig eller forbudt for en av partene å motta eller foreta betalinger eller leveringer som avtalt eller å overholde andre forpliktelser under Rammeavtalen, skal den berørte part straks skriftlig informere den annen part. Hver av partene er berettiget til skriftlig og uten varsel å si opp Rammeavtalen og alle forretninger knyttet til denne som følge av slike ovennevnte forhold.

18.2 Ved endringer i Bankens krav til kapitaldekning eller likviditet som medfører økte omkostninger for Banken eller som reduserer Bankens inntekter ved å oppfylle, opprettholde eller finansiere sine forpliktelser under Rammeavtalen, har Banken rett til skriftlig og uten varsel å si opp Rammeavtalen og alle forretninger knyttet til denne.

18.3 Ved en oppsigelse etter punkt 18, gjøres mellomværende opp mellom partene i henhold til punkt 15. Sluttavregningsdagen er den Bankdag som Rammeavtalen sies opp med virkning fra.

19. Øvrige forhold

19.1 Med mindre annet er avtalt skal kommunikasjon mellom Kunden og Banken foregå på norsk eller engelsk, via brev eller e-post og adresseres slik det fremgår av Derivatavtalen.

19.2 Dersom Kunden kontakter Banken via e-post eller på annen måte opplyser Banken om sin e-postadresse, så anses Kunden for å ha samtykket til å motta e-poster fra Banken som ikke er kryptert eller beskyttet med passord. Kundens egen bruk av elektronisk kommunikasjon vil også anses som samtykke til å motta informasjon på annet varig medium enn papir. Eventuelle endringer skal meldes Banken med 5 Bankdagers varsel.

19.3 Brev eller e-post som Banken mottar utenfor sin

ordinære åpningstid anses ikke som mottatt før ved neste Bankdag.

19.4 Med Bankdag forstås en dag, hvor banker er åpne for alminnelig ekspedisjon i Norge (herunder for handel i valuta og verdipapirer), med unntak for lørdag og søndag ("Bankdag").

19.5 Skal det leveres finansielle instrumenter, eller skal det betales eller fastsettes rente i relasjon til en annen valuta enn norske kroner og euro, er en Bankdag en dag, hvor bankene er åpne for alminnelig ekspedisjon (herunder for handel i valuta og finansielle instrumenter) i det land, hvor finansielle instrumenter skal leveres, eller hvor den aktuelle valuta hører hjemme.

19.6 For betaling eller fastsettelse av rente i tilknytning til EUR er en Bankdag en dag betalingsystemet TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system) er åpent.

20. Nøkkelinformasjon til ikke-profesjonelle Kunder (retail clients)

20.1 Banken er forpliktet til å sørge for at ikke-profesjonelle Kunder får et dokument med nøkkelinformasjon om hver Derivatforretning. Dokumentet er standardisert og inneholder sentral informasjon om Derivatforretningens egenskaper, inkludert informasjon angående tilknyttede kostnader, forretningens risikoprofil samt relevant informasjon om forventet avkastning og annen særlig informasjon som kan være nødvendig for å forstå forretningens egenskaper.

20.2 Kunden anses for å ha akseptert at dokument med nøkkelinformasjon kun er formidlet Kunden via henvisning til Bankens nettsider, med mindre Kunden har informert Banken om noe annet. Kunden kan be Banken om å få tilsendt en papirkopi av dokumentet med nøkkelinformasjon.

20.3 Dokumentet med nøkkelinformasjon er tilgjengelig på og kan lastes ned fra Bankens nettsider (www.danskebank.no).

21. Lovvalg og verneting

21.1 Denne Avtale og de enkelte Derivatforretninger er underlagt norsk rett med Oslo tingrett som rett verneting.

Informasjon om generell risiko knyttet til handel i valuta og derivater

Gjelder fra 1. januar 2018

Innledning

Dette dokumentet er gitt til kunder av Danske Bank («Kunder») som inngår derivatforretninger. Formålet med dette dokumentet er å gi Kundene en klar forståelse av hvilken risiko som kan knyttes til handel i valuta og derivater.

Derivater er finansielle instrumenter hvis verdi er avledet av derivatets underliggende aktiva eller andre faktorer. Disse underliggende faktorene, heretter benevnt «underliggende», kan bestå av markedsaktiva/-faktorer, slik som rentenivå, valutakurser, aksjer, råvarer eller andre finansielle eller økonomiske interesser eller eiendom av ulike slag.

Med «derivater» menes i dette dokumentet derivater som handles med Danske Bank som motpart (over-the-counter – OTC) og visse børsnoterte produkter, inkludert bytteavtaler (swapper), opsjoner, terminer og futures med alle typer av underliggende.

Dette dokumentet inneholder ingen uttømmende liste over risikofaktorer og andre vesentlige aspekter knyttet til OTC-handel. I lys av den risiko OTC-handel kan innebære, bør Kunder ikke foreta slike transaksjoner med mindre de forstår innholdet i de avtaler som inngås og omfanget av hvilken risiko Kunden eksponerer seg for.

For utfyllende informasjon om egenskaper og risiko forbundet med handel i ulike finansielle instrumenter, inkludert ulike derivatinstrumenter, oppfordres Kunder til å se dokument med navn Informasjon til kunder om egenskaper og risiko knyttet til finansielle instrumenter på Danske Banks hjemmeside (www.danskebank.no).

I tillegg oppfordres Kunder til å gjøre seg kjent med de produktspesifikke informasjonsdokumenter, som inneholder nøkkelinformasjon om bytteavtaler (swapper), opsjoner og forwards med forskjellige underliggende. Disse dokumentene er også tilgjengelig på Danske Banks hjemmeside (www.danskebank.no).

Før handel i derivater

Handel i derivater kan innebære en vesentlig risiko. Risikoen avhenger av type transaksjon og type underliggende.

Før handel i derivater bør Kunden vurdere nøye hvorvidt handel er hensiktsmessig sett i lys av Kundens erfaring, formål, finansielle stilling og andre omstendigheter. Kunden må selv søke individuell rådgivning for å få en konkret vurdering av dette dersom Kunden mener det er nødvendig.

Ved OTC-handel vil Danske Banks interesser som motpart være i direkte motstrid med Kundens interesser. Hver Kunde er derfor selv ansvarlig for å vurdere risikoen knyttet til de derivatforretningene som Kunden inngår.

Derivater kan handles for investeringsformål og for hedging-/sikringsformål. Hvorvidt derivater er riktig finansielt instrument for Kunden avhenger av en rekke faktorer herunder formålet med handelen og Kundens investeringsprofil. Det er knyttet ulike risikofaktorer og risikoeksponering til ulike finansielle instrumenter. Når en Kunde skal beslutte hvorvidt det skal investeres i et bestemt finansielt instrument, bør Kunden være klar over følgende risikofaktorer:

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av negativ endring i et derivats verdi på grunn av endringer i underliggende. Tilsvarende vil negativ endring i volatilitet, korrelasjon eller en kombinasjon av disse faktorene kunne medvirke til tap. Markedsrisiko for en derivatforretning kan øke dersom derivatforretningen inneholder en kompleks utbetalingsstruktur eller et element av lånefinansiering. Derivatforretninger med slike egenskaper kan bli gjenstand for vesentlige endringer i verdi på grunn av små endringer i prisen eller nivået for det underliggende eller andre markedsfaktorer. Slike kjennetegn inkluderer, men er ikke begrenset til, gjeldsnivåmultiplikatorer og opsjonslignende utbetalinger, transaksjoner med «knock-in» eller «knock-out»-rettigheter, og så videre.

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for at en motpart ikke skal klare å møte sine betalingsforpliktelser på grunn av insolvens eller mislighold.

På grunn av kredittrisikoen vil Danske Banks og Kundens (og dersom relevant, Kundens garantists) kredittverdighet være en betydelig faktor ved vurderingen av om en derivatforretning skal inngås, og på hvilke vilkår, og vil ha påvirkning på prisingen av derivatforretningen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tap som skyldes manglende likviditet (for eksempel at det er veldig få aktive markedsaktører) i et bestemt marked. Dette synliggjøres vanligvis ved

stor forskjell mellom kjøps- og salgskurser (bid/offer spread) og veldig få transaksjoner som gjennomføres i et bestemt produkt eller marked.

Risikoen er at endringer i underliggende markedspris kan være uregelmessige, men store, og at det ikke er mulig å avvikle eller overføre en bestemt transaksjon til rett tid, og til en pris på det nivå med det Kunden hadde forventet. Man kan også risikere at det ikke er mulig å gjennomføre transaksjonen i det hele tatt.

Ved vurdering av likviditetsrisiko, må Kunden vurdere om derivatforretningen er oppsigelig, kan endres eller overføres i henhold til vilkårene som gjelder for den konkrete derivatforretningen eller etter avtale mellom partene. Dersom Danske Banks samtykke er påkrevet, kan banken holde tilbake slikt samtykke basert på årsaker som banken ikke vil være forpliktet til å informere Kunden om. Selv om prisstil- lere (market-makers) og meglere kan gi indikative pristilbud eller midtpriser, så er det ingen garanti for at andre meglere er villige til å akseptere å overføre en Kundes rettigheter og forpliktelser under en bestemt transaksjon mellom Kunden og Danske Bank.

En Kunde vil således ikke nødvendigvis kunne endre, gå fra eller overføre sine rettigheter, forpliktelser eller den risiko Kunden er eksponert for i tilknytning til en konkret derivatforretning, før forfallsdatoen.

Prisrisiko

For komplekse derivatforretninger, vil prising kunne bli bestemt ved å benytte ulike forutsetninger og matematiske modeller. Prisrisiko er risikoen for at disse modellene ikke presist nok reflekterer faktiske markedsforhold og at feilprising medfører et tap.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko, i denne konteksten, omfatter flere ulike typer risiko slik som tap som oppstår på grunn av feil ved prosedyrer, systemer eller kontroller i forbindelse med derivatforretninger.

Eksempler på operasjonell risiko er:

- risiko knyttet til opptak, overvåking og feilberegning av risiko, samt kontraktuelle rettigheter og forpliktelser
- gjennomføring av betalinger eller leveringer
- utøvelse av rettigheter før de utløper, inkludert opsjonsrettigheter, på en måte som overholder vilkårene som gjelder for den relevante derivatforretningen
- overholdelse av regulatoriske krav til lagring, rapportering og lignende
- avdekking av menneskelige feil eller svikt i elektroniske systemer

Tap relatert til operasjonell risiko kan bli vesentlig og inkludere hele transaksjonens verdi, for eksempel ved en ikke utøvd og utløpt opsjon med positiv verdi.

Juridisk risiko

Juridisk risiko er risiko forbundet med at derivatforretninger og tilknyttet rammeverk ikke er juridisk bindende eller at partenes opptreden er i brudd med gjeldende rett.

Rammeavtaler

Gjeldende rammeavtaler inneholder misligholdbestemmelser som gir den ikke-misligholdende part mulighet til å si opp hele eller deler av derivatforretningene under Derivatavtalen. Dersom en Kunde befinner seg i en misligholdssituasjon omfattet av misligholdbestemmelsene, vil Danske Bank ikke ha noen forpliktelse til å vurdere Kundens interesser ved vurderingen av om, og eventuelt når, banken skal terminere

en derivatforretning.

I EU gjelder regler for beredskap og avvikling av finansforetak som banker i en finansiell krisesituasjon (BRRD), som et alternativ til konkursprosess dersom visse vilkår er møtt. Etter disse reglene har den nasjonale krisehåndteringsmyndigheten myndighet til å gripe inn på et tidlig tidspunkt, ved å fatte vedtak av preventiv karakter og/eller som del av avviklingsprosess, som vil kunne lede til begrensninger i en Kundes mulighet til å si opp, eller på annen måte utøve sine rettigheter, under Derivatavtalen. Videre vil krisehåndteringsmyndigheten, på visse vilkår, kunne benytte seg av ulike verktøy, slik som retten til å utøve såkalt «bail-in», som innebærer at krisehåndteringsmyndigheten tvangsmessig kan nedskrive bankens usikrede gjeld, eller forsinke utøvelsen av og/eller konvertere krav mot banken til for eksempel egenkapital.

Som en sikring under BRRD skal motparter til institusjoner som er inne i en krisehåndteringssituasjon ikke kunne pådras større tap enn det de ville ha lidt dersom institusjonen ble satt under konkursbehandling.

BRRD er per dags dato ikke implementert i EØS-avtalen eller i norsk rett, men forventes implementert i nær fremtid.

Skatt

Handel i utenlandsk valuta og derivater kan være underlagt særskilte skatteregler. Hvilke skatteregler som gjelder vil avhenge av:

- type instrument
- om Kunden er privatperson eller juridisk person
- om oppgjør skal skje ved levering av underliggende aktiva

På grunn av skattereglernes kompleksiteten, anbefaler Danske Bank Kundene om å konsultere en revisor, skatterådgiver eller annen profesjonell rådgiver for å avklare skattemes-

sige og regnskapsmessige konsekvenser før de inngår en derivattransaksjon.